

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

İZMİR
KALKINMA
AJANSI

2024

ÇALIŞMA
PROGRAMI

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

İZMİR
KALKINMA
AJANSI

İZMİR KALKINMA AJANSI
2024 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	6
1. GİRİŞ	8
1.1. Kuruluş Süreci ve Organizasyon Yapısı	9
1.2. Kurumsal Temel Politika ve Öncelikler	10
1.3. 2024-2028 İzmir Bölge Planı	10
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	11
2.1. Temiz Enerji ve Temiz Teknolojiler Sonuç Odaklı Programı (TETSOP)	12
2.1.1. Amaç	13
2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	13
2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	16
2.1.4. Proje ve Faaliyetler	18
2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması	24
2.1.6. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	26
2.1.7. İzleme ve Değerlendirme	26
2.2. Deniz Ekonomisi Sonuç Odaklı Programı (DESOP)	28
2.2.1. Amaç	29
2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	29
2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	32
2.2.4. Proje ve Faaliyetler	33
2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması	38
2.2.6. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	38
2.2.7. İzleme ve Değerlendirme	39
2.3. Yenilik ve Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı (YGSOP)	40
2.3.1. Amaç	41
2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	41
2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	43
2.3.4. Proje ve Faaliyetler	45
2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması	50
2.3.6. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	50
2.3.7. İzleme ve Değerlendirme	51

3. KURUMSAL GELİŞİM	52
3.1. Faaliyetler	53
3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama	53
3.1.2. İşbirliği ve Koordinasyon	54
3.1.3. Kapasite Geliştirme	54
3.1.4. Tanıtım Faaliyetleri	54
3.1.5. Diğer Proje ve Faaliyetler	56
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI	60
4.1. Amaç	61
4.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	61
4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	61
4.4. Proje ve Faaliyetler	62
4.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama	63
4.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon	63
4.4.3. Ajans Destekleri	64
4.4.4. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	66
4.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması	67
4.6. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	68
4.7. İzleme ve Değerlendirme	68
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	70

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ALUP	Aliağa Limanları Arka Alanı Ulaşım ve Lojistik Etüdü İle Müdahale Perspektifi
ANKARAKA	Ankara Kalkınma Ajansı
AR-GE	Araştırma Geliştirme
B2B	Business to Business
BAKA	Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı
BASBAŞ	Batı Anadolu Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş.
BEBKA	Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı
BGUS	Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
BM	Birleşmiş Milletler
DESOP	Deniz Ekonomisi Sonuç Odaklı Programı
EBSO	Ege Bölgesi Sanayi Odası
ENSİA	Enerji Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
GWEC	Küresel Rüzgâr Enerjisi Konseyi (Global Wind Energy Council)
İKTM	İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
IMO	Uluslararası Denizcilik Örgütü (International Maritime Organization)
İSTKA	İstanbul Kalkınma Ajansı
İYTE	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
İZBP	İzmir Bölge Planı
İZFAŞ	İzmir Fuarcılık Hizmetleri Kültür ve Sanat Etkinlikleri A.Ş.
İZKA	İzmir Kalkınma Ajansı
İZTO	İzmir Ticaret Odası
KAGM	Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
KG	Kurumsal Gelişim
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KYB	Kurumsal Yönetim Birimi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MBPB	Mavi Büyüme Politikaları Birimi

OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organization for Economic Co-operation and Development)
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
PUİB	Proje Uygulama ve İzleme Birimi
RES	Rüzgâr Enerji Santrali
SOP	Sonuç Odaklı Program
STB	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TETSOP	Temiz Enerji ve Temiz Teknolojiler Sonuç Odaklı Programı
TGB	Teknoloji Geliştirme Bölgesi
THY	Türk Hava Yolları
TİKA	Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı
TTO	Teknoloji Transfer Ofisi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜREB	Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği
UAB	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
UNCTAD	Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (United Nations Conference on Trade and Development)
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (United Nations Development Programme)
ÜR-GE	Ürün Geliştirme
YABİSAK	Yazılım ve Bilişim Kümelenmesi Derneği
YBPB	Yeşil Büyüme Politikaları Birimi
YDO	Yatırım Destek Ofisi
YGSOP	Yenilik ve Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı
YGPB	Yenilik ve Girişimcilik Politikaları Birimi
YKF	Yerel Kalkınma Fırsatları

YÖNETİCİ ÖZETİ

Ajansların yürüteceği faaliyetlerin ve sağlayacakları desteklerin, bölgesel ihtiyaçlar odağında orta vadeli programlar şeklinde belirlenmesi ve uygulamanın somut performans göstergeleri bazında izlenmesi amacıyla, kalkınma ajansları 2018 yılından itibaren faaliyetlerini Sonuç Odaklı Program (SOP) yaklaşımı ile sürdürmektedir.

Sanayi, tarım, turizm ve hizmet ana sektörleri açısından önemli bir potansiyele sahip olan İzmir'de hızla büyüyen kirlenici sanayi ve bölgede önemli bir yeri olan tarımsal faaliyetler doğal kaynaklar üzerinde ciddi baskılar oluşturmaktadır. Bu durum yoğun kaynak tüketimine dayanan mevcut ekonomik faaliyetlerin devamlılığı bakımından acil tedbir alınmasını gerektiren ciddi çevresel, sosyal ve ekonomik riskler barındırmaktadır. Ajansımız tarafından gerçekleştirilen analizler ve saha çalışmaları, sözü edilen risklerin azaltılması ve İzmir'in sahip olduğu potansiyelin değerlendirilmesi için çevre odaklı sürdürülebilir büyüme yaklaşımının benimsenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. "Yeşil büyüme" ve "mavi büyüme" kavramlarında karşılık bulan ve somutluk kazanan "sürdürülebilir üretim" yaklaşımı, 2021-2023 SOP döneminde olduğu gibi 2024-2026 SOP döneminde de bölge için öncelikli müdahale alanı olmaya devam etmektedir. Önceki SOP döneminde üretilen bilgi altyapısı ve kurumsal ilişki birikimini uygulamaya dönüştürecek koordinasyon, kapasite geliştirme ve teknik ve mali destek sağlama faaliyetlerine 2024-2026 SOP dönemi boyunca devam edilmesinin ve odaklanılan alanlarda yeni bilgi üretmeye yönelik faaliyetlerin mevcut SOP'ların etkisini artıracakları fikrinden hareketle, aşağıda yer alan SOP başlıkları izleyen üç yıl boyunca Ajansın yol haritasını oluşturmaya devam edecektir.

- ▶ Temiz Enerji ve Temiz Teknolojiler Sonuç Odaklı Programı (TETSOP)
- ▶ Deniz Ekonomisi Sonuç Odaklı Programı (DESOP)
- ▶ Yenilik ve Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı (YGSOP)

Yeşil büyüme yaklaşımı TETSOP kapsamında sanayi ve tarım sektörlerinde temiz üretim teknolojilerinin yaygınlaştırılması; mavi büyüme yaklaşımı DESOP kapsamında İzmir bölgesi limanları odağında bölgenin kıyı ekonomisi potansiyelinin harekete geçirilmesi hedeflerinde karşılığını bulurken, YGSOP ise bu iki SOP'u yenilik ve girişimcilik boyutu itibarıyla besleyecek şekilde konumlandırılmıştır. Bölge için önemli olduğu değerlendirilen diğer konular, Yerel Kalkınma Fırsatları (YKF) başlığı altında kavranmış ve her üç SOP ile de işlevsel olarak ilişkilendirilmiştir.

Ajansımız 2023 yılı boyunca İzmir'e yönelik kapsamlı bilgi ve veri altyapısı oluşturmaya devam etmiş, bu çalışmalar sürdürülebilir üretimi odağa alan program ve faaliyetlerin teknik altyapısını ve uygulama çerçevesini oluşturmuştur.

Bölgesel kalkınma çalışmalarına bütüncül bir perspektif kazandırılması ve ülke sathında bölgesel kalkınma uygulamalarının etkinliğinin artırılması amacıyla 2024-2028 İzmir Bölge Planı çalışmaları 2023 yılında tamamlanmıştır. Bölge Planına ek olarak, "Aliağa Limanları Arka Alanı Ulaşım ve Lojistik Etüdü ile Müdahale Perspektifi", "İzmir Rüzgâr Sanayii Lojistik İhtiyaç Analizi", "İzmir Rüzgâr Türbini Kanadı Geri Dönüşümü Yol Haritası" ve "İzmir Kooperatif Analizi" 2023 yılında yayımlanan önemli çalışmalar arasında yer almaktadır. İzmir'in yeşil ve mavi büyüme eksenlerinde dönüşümünü yönlendirmek amacıyla Ajansımız tarafından hazırlanan ve 2022 yılında yayımlanmış olan İzmir'de Yeşil Dönüşüm ve Mavi Fırsatlar Perspektifi'nin hayata geçirilmesine yönelik eylem planlarının uygulanmasına 2023 yılında devam edilmiştir. Gerçekleştirdiği araştırma, analiz ve içerik geliştirme çalışmalarını genişleterek sürdüreceği olan Ajansımız, bölgeye müdahalesini çeşitli mali ve teknik destek araçlarıyla devam ettirmektedir. 2024 yılında "Yeşil ve Mavi Dönüşüm Endüstriyel Simbiyoz Destek Programı" kapsamında, bölgede endüstriyel simbiyoz işbirliklerinin yaygınlaştırılmasına yönelik uygulamaların desteklenmesi ve "Kooperatiflerin Yeşil Dönüşümü Destek Programı" ile kooperatiflerin yeşil dönüşüm odağında kapasitelerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. 2023 yılında başlatılan ve 2024 yılında uygulamaya devam edecek olan "Yeşil Mutabakata Uyum Teknik Destek Programı" ile Yeşil Mutabakata uyum sürecinde firmaların kapasitelerinin artırılması planlanmaktadır.

İzmir Kaynak Verimliliği Programı kapsamında, endüstriyel simbiyoz, temiz enerji ve dijital dönüşüm alanlarında İzmir sanayisine hizmet sağlayacak Kaynak Verimliliği Merkezi'nin hayata geçirilmesine yönelik olarak 2023 yılında fizibilite çalışmaları başlatılmıştır. Bölgede konuyla ilgili önemli bir teknik ve kurumsal kapasite oluşması hedefiyle kurulması planlanan Merkezi yönelik faaliyetlere 2024 yılında da devam edilecektir.

Ajansımız ve Enerji Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ENSİA) ortaklığıyla, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti mali işbirliği çerçevesinde finanse edilen ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında uygulanan BEST For Energy (Enerjide Etkin ve Sürdürülebilir Dönüşümün Desteklenmesi – Boosting Effective and Sustainable Transformation for Energy) Projesi 2023 Haziran ayı itibarıyla tamamlanmıştır. İzmir ve çevresinde, temiz enerji ve temiz teknolojiler alanında ekipman ve teknoloji üretimi ile hizmet sektöründe rekabet gücü yüksek bir küme geliştirme hedefiyle gerçekleştirilen projenin 3 yıllık uygulama döneminde çok sayıda başarılı çalışmaya imza atılmıştır. Proje kapsamında oluşan işbirliklerini sürdürmek ve güçlendirmek üzere 2024 yılında uluslararası paydaşlar

ile ortak etkinlikler düzenlenecek, temiz enerji sektörüne yönelik analiz çalışmalarına devam edilecek ve açık inovasyon etkinlikleri hayata geçirilecektir.

İzmir'de mavi büyüme ilkeleri odağında deniz ve kıyı ekonomisinin geliştirilmesi hedefiyle gerçekleştirilen analiz ve bilgi üretme çalışmalarına 2024 yılında da devam edilecektir. Bu kapsamda limanların konumunu ve gücünü pekiştirme hedefiyle 2024 yılında Aliağa liman ve sanayi bölgesinin gelişimine yönelik fizibilite çalışmaları ve Kuzey İzmir bölgesi için analiz çalışmaları yürütülecektir. Ajansın mavi büyüme perspektifi ile oluşturduğu stratejilerin hayata geçirilmesi ve mavi büyüme yaklaşımının kentteki etkinliğini artırmak amacıyla 2024 yılında "Mavi Büyüme Teknik Destek Programı" uygulanacaktır. 2024 yılı GÜDÜMLÜ Proje Desteği kapsamında, denizlerin sunduğu ekonomik potansiyeli harekete geçirmek amacıyla, artan gıda ve enerji ihtiyacı için alternatif kaynaklar arasında yer alan mikroalg kültürünün ve algal ürünlerin geliştirilmesine yönelik uygulama merkezi çalışmaları yürütülecektir.

Bölgede girişimcilik ekosisteminin ve girişimcilik kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik olarak girişimcilerin bir arada ve eşgüdüm halinde çalışmalarının hedeflendiği Start in İzmir ve İzmir ile ilgili güncel verilere erişim sağlayan İzmir Veri Bankası platformlarının güncelliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir. Bölgenin Ar-Ge ve yenilikçilik alanında ihtiyaçlarının tespiti ve gelecek yıllarda tasarlanacak program ve projeler için girdi sağlamak üzere 2024 yılında "İzmir Yenilik ve Girişimcilik Ekosistem İzleme Raporu"nun hazırlanması çalışmaları yürütülecek ve "İzmir İli Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesi Analizi" gerçekleştirilecektir. İzmir'de yenilikçilik kültürünün gelişimine katkı sağlanması ve bu alanda nitelikli insan kaynağının geliştirilmesi hedefiyle 2024 yılında yeşil ve mavi girişimciliği artırmayı hedefleyen program ve faaliyetlere devam edilecektir.

Gençlerin işgücüne kazandırılması ve becerilerine uygun işlerde istihdam edilmesi amacıyla kalkınma ajansları için 2022-2023 dönemi teması olarak belirlenen "Genç İstihdamı" kapsamında faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Gençlerin iş hayatına geçişinde deneyim eksikliğinden kaynaklı sorunlar yaşamasının önüne geçilmesi amacıyla beceri geliştirme programları hayata geçirilmiştir. Bölgede sanayi ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan niteliklerin karşılanmasına yönelik eğitimler verilerek, ihtiyaca uygun beceri kazandırma ve mesleki eğitim programları tasarlanmış ve uygulanmıştır.

Yerli ve yabancı yatırımcılara liman kenti İzmir'in sunduğu yatırım ortamı ve iş olanaklarını tanıtarak kenti bir çekim merkezi haline getirme hedefiyle, bölgenin mevcut veya potansiyel fırsatlarının yatırıma dönüştürülmesine yönelik fizibilite ve etüt çalışmaları, bu alanlarda yatırımcılara destek sağlama faaliyetleri 2024 yılında da sürdürülecektir. 2024 yılı Çalışma Programı'nın uygulanmasıyla, Ajansımız yeşil ve mavi büyüme yaklaşımları temelinde bilgi üretmeye; öncü, özgün ve örnek çalışmalarla bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına ivme kazandırmaya devam edecektir.

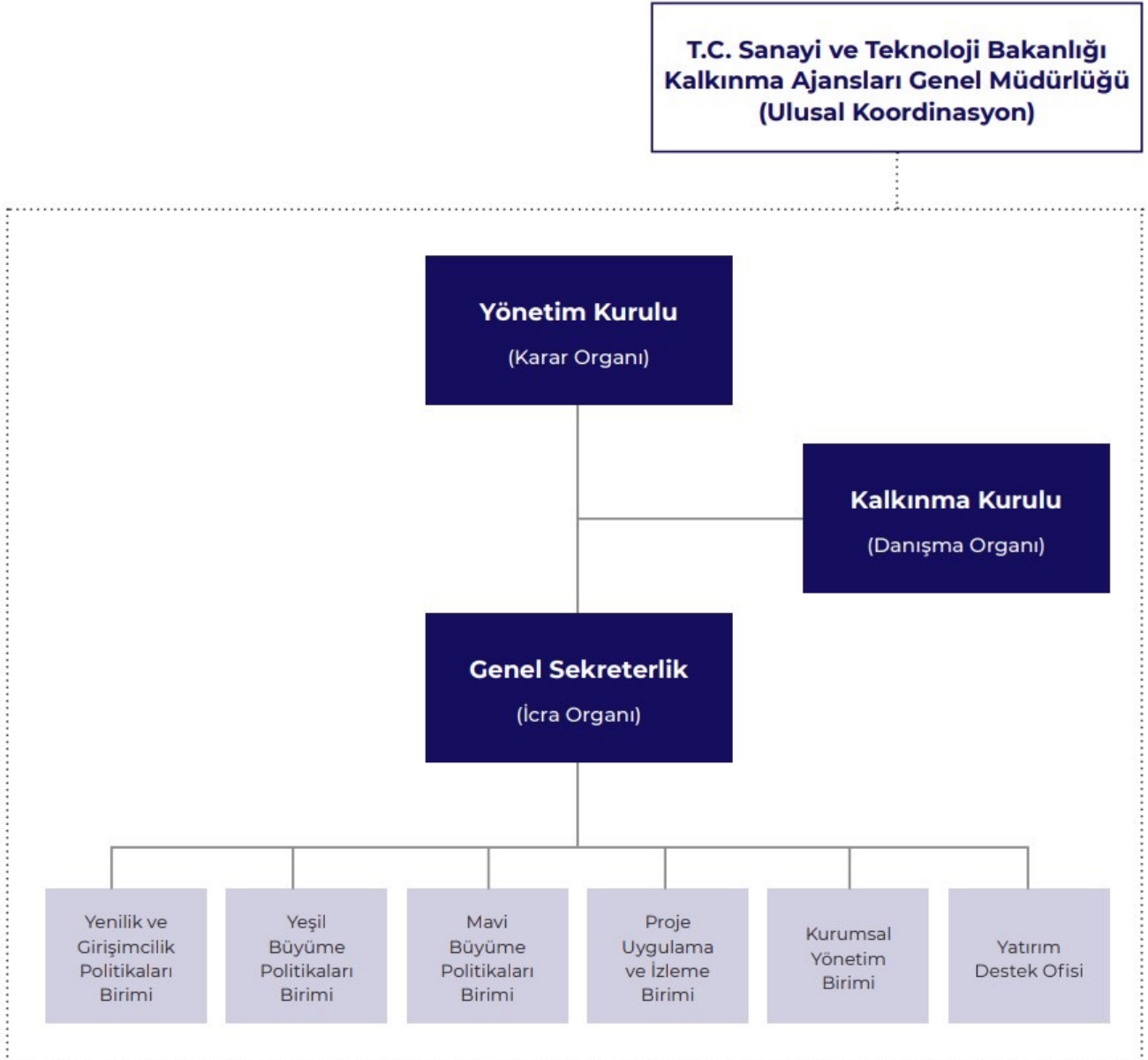
1.1. Kuruluş Süreci ve Organizasyon Yapısı

Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları kurulmasını öngören 2006/10550 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesinin 06 Temmuz 2006 tarihli ve 26220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla birlikte, Ajans İzmir ili merkez olmak üzere TR31 Düzey 2 bölgesinde kurulmuştur.

Ajans faaliyetleri Genel Sekreterlik altında yer alan ; Yenilik ve Girişimcilik Politikaları Birimi (YGPB), Yeşil Büyüme Politikaları Birimi (YBPB), Mavi Büyüme Politikaları Birimi (MBPB), Proje Uygulama ve İzleme Birimi (PUİB), Kurumsal

Yönetim Birimi (KYB) ve Yatırım Destek Ofisi (YDO) tarafından yerine getirilmektedir.

Mevcut durumda 1 Genel Sekreter, 4 Çalışma Birimi Başkanı, 1 Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü, 16 Uzman Personel, 3 Destek Personeli ve 7 Sürekli İşçi olmak üzere toplam 32 personel aşağıda yer alan organizasyon şeması çerçevesinde Ajansa görev yapmaktadır.

1.2. Kurumsal Temel Politika ve Öncelikler

Ajansın vizyonu, "Ürettiği bilgiler, geliştirdiği yöntemler ve hayata geçirdiği özgün ve yenilikçi dönüşüm programları ile bölgesel politika uygulamaları alanında örnek alınan, uluslararası bilinirliğe sahip bir kurum olmak" olarak tanımlanmış, misyonu ise "İzmir için yeşil ve mavi büyüme yaklaşımları temelinde bilgi üretmek, öncü, özgün ve örnek (3Ö) projeler geliştirmek" olarak belirlenmiştir.

Ajans tüm faaliyetlerini yasal görevleri çerçevesinde, katılımcılık, yenilikçilik, tarafsızlık, şeffaflık, güvenilirlik, çözüm odaklılık, verimlilik, sürdürülebilirlik, bilimsellik, çevreye ve kültürel değerlere duyarlılık, toplumsal sorumluluk, etkinlik ve erişilebilirlik temel ilke ve değerleri doğrultusunda gerçekleştirmektedir.

İzmir Kalkınma Ajansı'nın Vizyonu

Ürettiği bilgiler, geliştirdiği yöntemler ve hayata geçirdiği özgün ve yenilikçi dönüşüm programları ile bölgesel politika uygulamaları alanında örnek alınan, uluslararası bilinirliğe sahip bir kurum olmak

İzmir Kalkınma Ajansı'nın Misyonu

İzmir için yeşil ve mavi büyüme yaklaşımları temelinde bilgi üretmek, öncü, özgün ve örnek (3Ö) projeler geliştirmek

1.3. 2024-2028 İzmir Bölge Planı

2024-2028 İzmir Bölge Planı, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde, İzmir'in var olan kaynaklarının en etkin şekilde değerlendirilmesi, kaynak kullanmadaki bilinç, sorumluluk ve verimliliği artırarak gelecek nesillerin yaşam kalitesi standartlarına sahip çıkmak sorumluluğu ile Ajans koordinatörlüğünde hazırlanmıştır.

İzmir'in var olan kaynaklarının etkin ve verimli şekilde değerlendirilmesi, gerek iklim değişikliği ile mücadele gerekse çevresel tehditlerin ortadan kaldırılarak ekonomik gelişmenin sürdürülebilirliğinin sağlanması için "yeşil dönüşüm" ile "mavi ekonominin geliştirilmesi" ve bu süreçleri besleyecek "toplumsal dönüşüm", 2024-2028 İzmir Bölge Planı'nın ana kurgusunu oluşturmaktadır. Toplumsal dirençliliğin artırılması ile birlikte, iklim değişikliğinin etkileri dahil olmak üzere afet risklerini merkezine alan bir mekânsal gelişme ve dönüşüm yaklaşımı da Bölge Planı'nda belirlenen kalkınma stratejisinde merkezi bir yere sahiptir. Bu ana kurgu çerçevesinde, girişimcilik ve mekân boyutları hem bu kurguyu besleyen hem de bu kurgudan beslenen yatay eksenler olarak ele alınmıştır.

İzmir'in mevcut durumuna ilişkin tespitler ve son dönemde yapılan veriye dayalı çalışmalar 2024-2028 İzmir Bölge Planı için altlık teşkil etmiştir. Bilgilerin üretilmesi, plan hazırlık sürecinde gerçekleştirilen çok sayıda bölgesel analiz ve katılımcılık uygulamalarına dayanmaktadır. Bu bağlamda, 2024-2028 İzmir Bölge Planı'nın vizyonu; "Yeşil Dönüşüme ve Mavi Büyümeye Öncülük Eden, Dirençli ve Canlı Bir Liman Şehri" olarak belirlenmiştir. Plan, ulusal stratejilerle uyumlu olarak bölgenin ihtiyaçları ve potansiyellerine odaklanan stratejik öncelikler, hedefler, tedbirler, program ve proje önerilerini, diğer bir ifadeyle, belirlenen bu vizyona ulaşmayı sağlayacak temel müdahale alanlarını içermektedir.

Gerçekleştirilen analizler, araştırmalar, paydaş görüş ve değerlendirmeleri, ulusal ve uluslararası düzeydeki güncel eğilimler, İzmir'in mevcut yapısına ilişkin üç stratejik önceliği ortaya koymuştur. Bölgenin kalkınma perspektifi, her biri aynı zamanda birbiri ile ilişkili ve birbirini tamamlar nitelikte olan bu üç eksen üzerine inşa edilmiştir:

- ▶ İzmir'de Mevcut Ekonomik Faaliyetlerin Yeşil Dönüşümünün Sağlanması
- ▶ Mavi Ekonomi Potansiyelinin Değerlendirilmesi
- ▶ Toplumsal Dirençliliğin Sürdürülebilirlik Temelinde Artırılması

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

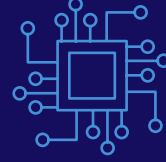
Ajansın uygulamasına devam ettiği üç adet SOP aşağıda belirtilmiştir:

Temiz Enerji ve Temiz
Teknolojiler Sonuç Odaklı
Programı (TETSOP)

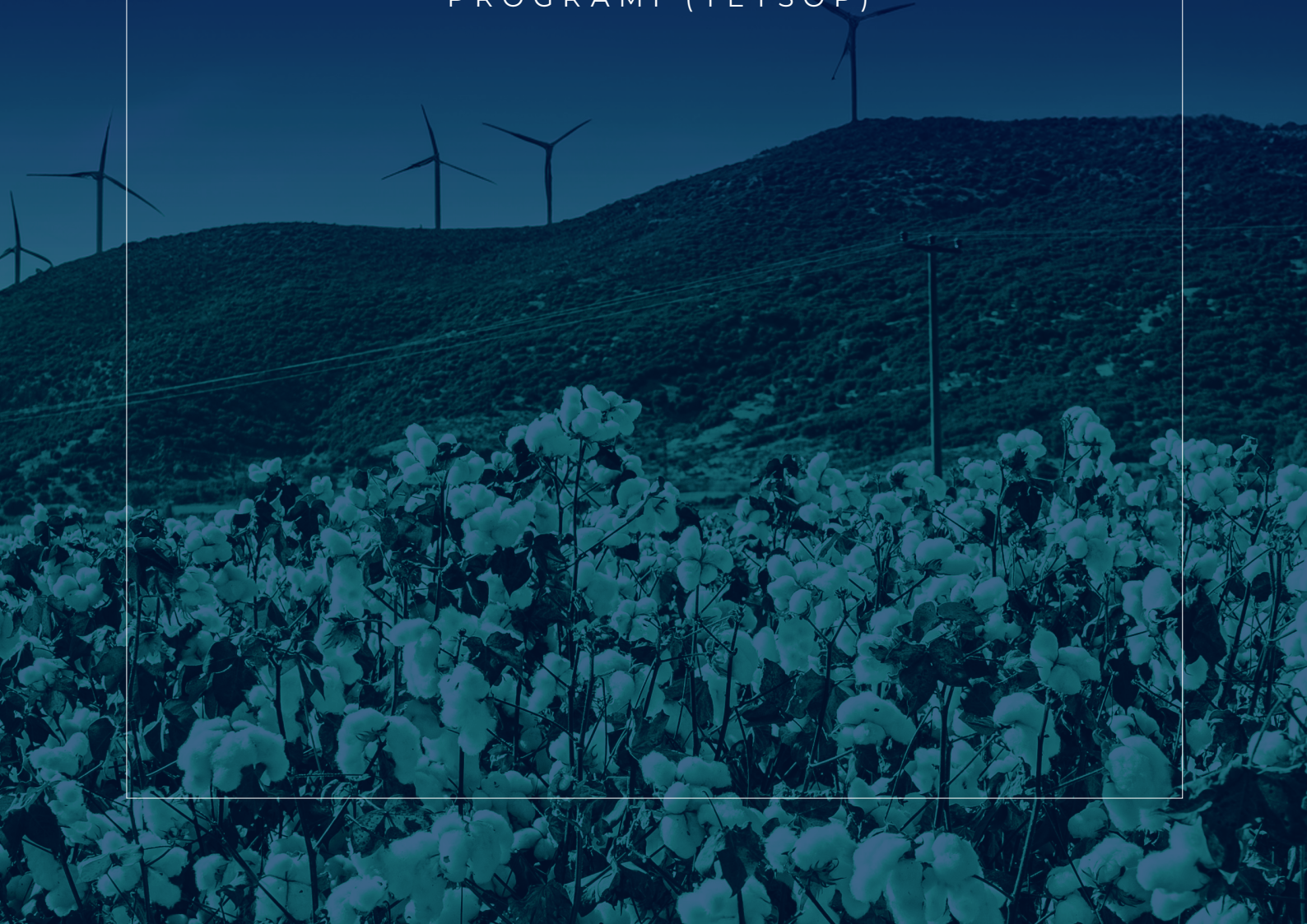
Deniz Ekonomisi Sonuç
Odaklı Programı
(DESOP)

Yenilik ve Girişimcilik Sonuç
Odaklı Programı
(YGSOP)

Söz konusu SOP'ların detayları sırasıyla verilmiş olup, programların uygulamasına 2024 yılında da devam edilecektir. SOP'lar kapsamında değerlendirilmeyen ancak bölge kalkınması için yapılması gereken önemli çalışmalar YKF başlığı altında programlanmıştır. Hem SOP'lar hem de YKF kapsamında yapılacak çalışmaların bölge kalkınmasına ayrı bir ivme katacağı ve önümüzdeki dönemlerde bölgeyi daha gelişmiş bir konuma taşıyacağı öngörülmektedir.

2.1. TEMİZ ENERJİ VE TEMİZ
TEKNOLOJİLER SONUÇ ODAKLI
PROGRAMI (TETSOP)

2.1.1. Amaç

Genel Amaç: İzmir'de yeşil dönüşüm için sürdürülebilir üretim ve temiz enerji uygulamalarının yaygınlaştırılması

Özel Amaç 1: Temiz enerji kümesinin, yerli ekipman üretimini ve mesleki eğitim kapasitesini güçlendirecek şekilde geliştirilmesi

2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Son yıllarda küresel iklim değişikliği, nüfus artışı, doğal kaynakların azalması, artan çevre kirliliği gibi gelişmelerin dünyanın geleceğini tehdit ettiği bilimsel verilerle kanıtlanmıştır. 2020 yılının başından itibaren yaşanan Covid-19 pandemisi de tüm insanlık için farklı bir tehdit alanı oluşturmuştur. Hızlı teknolojik gelişim ve tüketici davranışlarındaki değişim ile ciddi boyutlara ulaşan bu tehditlerle başa çıkabilmek için ekonomilerde sosyo-ekolojik dönüşüm bir fırsat olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyo-ekolojik dönüşüm pek çok ülke bakımından sürdürülebilir ve kaliteli büyüme için izlenmesi zorunlu bir yol haline gelmiştir.

Yeşil büyüme tam da bu noktada dönüşümün hayata geçirilmesine yönelik bir büyüme modeli olarak ortaya çıkmıştır. İlk defa 2005 yılında "çevre odaklı sürdürülebilir ekonomik büyüme" olarak ortaya çıkan yeşil büyüme kavramı özellikle gelişmekte olan ülkeler için yeni ve rekabetçi bir büyüme stratejisi olarak kabul edilmektedir. OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü), yeşil büyümeyi "çevresel etmenlerin ve doğal kaynakların insanların refahını ve esenliğini sağlamaya devam ettikleri, diğer taraftan ise ekonominin de bu hususları dikkate alarak geliştiği bir sistem" olarak tanımlamaktadır (OECD, 2011).

Yeşil büyümeye geçiş için kaynakların korunmasına, ürünlerin dayanıklılığının artırılmasına, sürdürülebilir üretim ve tüketim uygulamalarına, eko-tasarıma ve geri dönüşüme odaklanan döngüsel ekonomi modeli önemli bir araç olarak görülmektedir. Bu modelde; hammadde ve ürünlerin sistemde daha uzun süre kalması, atık üretiminin en aza indirilmesi esastır.

Gerek iklim değişikliği ve çevresel tehditlerle mücadele gerekse çevre koruma ve ekonomik büyüme arasındaki dengenin sağlanması açısından önemli bir araç olarak kabul edilen yeşil büyümenin sürdürülebilir üretim uygulamaları, değişen tüketim alışkanlıkları, enerji verimliliği ve temiz enerji kullanımı ile yeni iş imkânları yaratacağı dolayısıyla istihdam ve gelir artışı sağlayacağı öngörülmektedir. Temiz üretim ve temiz enerji alanındaki araştırma ve geliştirme harcamalarının daha da artacağı, çevresel performansı

Özel Amaç 2: Temiz enerji ve temiz teknoloji sektörlerinde İzmir'in yatırım olanaklarının tanıtılması ve yatırımların artırılması

Özel Amaç 3: İzmir'de başta sanayi ve tarım sektörleri olmak üzere sürdürülebilir üretim kapasitesinin geliştirilmesi

yüksek yeni yatırımların hızlanacağı, temiz üretim ve temiz enerji yatırımlarının giderek önünün açılacağı, kaynak ve enerji verimliliği ekipmanları, enerji depolama üniteleri, elektrikli araçlar, akıllı şehirler, yeşil binalar, geri dönüşüm teknolojileri vb. pek çok alanda temiz teknolojilerin geliştirilmesi süreçlerinin hızlanacağı, eko-verimliliğe yönelik uygulamaların artacağı beklenmektedir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na bağlı olarak çalışan UNCTAD (BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı) tarafından 2019 yılında yayımlanan "Yeni Bir Küresel Yeşil Anlaşmayı Finanse Etmek" başlıklı Ticaret ve Kalkınma Raporu, küresel ekonomik sistemin yaşadığı istikrarsızlaşma, artan borç, belirsizlik, gelirin kutuplaşması ve artan işsizlik gibi sorunların çözümü için yeni teknolojilerle ilgili fırsatları değerlendirmeye, temiz enerji, ulaşım ve gıda sistemlerine büyük yatırımlar yapmaya ihtiyaç olduğuna dikkat çekmektedir. Ekonomideki trendler ve çevresel bozulma hızı bu şekilde devam ederse, 2030 yılında her iki alanda da geri dönüşü olmayan bir noktaya ulaşılabileceği pek çok kaynak tarafından ifade edilmektedir. Ulusal ve uluslararası kurumların ve platformların ortaya koyduğu çözümler ortak sorumluluk bilinci ile yeşil teknolojiler ve yeşil işlere yatırımları ve daha kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyüme için yeşil dönüşümü hızlandırmayı işaret etmektedir. Hedeflenen yeşil dönüşüm temiz enerji kullanımının yaygınlaştırılması, üretimde entegre kaynak verimliliği/eko-verimlilik/temiz üretim uygulamaları, yeşil teknolojilerin geliştirilmesi, sorumlu tüketim alışkanlıklarının yaygınlaştırılması ve kapsayıcı politikaların geliştirilmesi eylem alanlarını içermektedir (UNCTAD, 2019).

İklim değişikliği ve çevresel bozulmanın tüm dünya için varoluşsal bir tehdit haline geldiği günümüzde, bu sorunların üstesinden gelebilmek için Avrupa Birliği kendisini modern, kaynakları etkin kullanan ve rekabetçi bir ekonomiye dönüştürecek yeni bir büyüme stratejisi ortaya koymuştur. 2019 yılının sonunda açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakatı, Avrupa Birliği'nin ekonomisini sürdürülebilir kılmak için ortaya koyduğu bir plandır. Sürdürülebilirliği sağlamak için iklimsel ve çevresel sorunları fırsatlara dönüştürmek ve bu dönüşümü

adil ve herkesi kapsayacak şekilde gerçekleştirmek hedeflenmektedir. Yeşil Mutabakat hedefleri Avrupa Birliği coğrafyasıyla sınırlı olmayıp küresel çapta etkiye bulunacaktır. Bu anlamda, iklim değişikliğiyle mücadelenin yanı sıra yeni bir uluslararası ticaret ve iş bölümü kurgulanmaktadır.

Ülkemiz de bu yeni büyüme stratejisinin getirdiği fırsatlar ve risklerden etkilenecektir. Bu kapsamda en büyük fırsat, Avrupa Birliği'nin çevre ülkelere vereceği desteklerdir. En büyük risk ise, en önemli ticaret partneri Avrupa Birliği olan ve ihracatı genelde karbon ağırlıklı sektörlerle dayanan Türkiye'deki firmaların, Sınırdaki Karbon Düzenlemesi mekanizması nedeniyle ek maliyetlerle karşılaşması, rekabet gücünün düşmesi hatta Avrupa Birliği'nin tedarik zincirlerinden tamamen çıkmasıdır. Sınırdaki Karbon Düzenlemesi mekanizması, Avrupa Birliği bünyesindeki firmaların rekabet gücünü korumak amacıyla ithal edilen ürünlere ve hammaddelere (ihracatçı ülke tarafından daha önce uygulanmamışsa) karbon vergisi/fiyatlandırması uygulamasıdır. Bu uygulamadan öncelikli olarak enerji yoğun sektörler etkilenecektir.

Ülkemizin uluslararası ticaret düzeninde son yıllarda ivme kazanan iklim değişikliği ile mücadele politikalarına adaptasyonunu sağlamayı hedefleyen ve ihracatta rekabetçiliğimizi güçlendirecek bir yol haritası niteliğinde olan Yeşil Mutabakat Eylem Planı 16.07.2021 tarihinde yayımlanmıştır. Yeşil Mutabakat Eylem Planı, uluslararası ticaret ve ekonomide meydana gelen bu değişim ve dönüşüm karşısında ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda sürdürülebilir ve kaynak-etkin bir ekonomiye geçişini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, ihracatımızda rekabetçiliğimizin korunması ve geliştirilmesi, ülkemizin Gümrük Birliği sayesinde AB ile sağlamış olduğu bütünleşmenin

derinleştirilmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir. En önemli ticaret ortağımız olan AB tarafından açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakatı ile öngörülen kapsamlı değişiklikler başta olmak üzere bu alandaki dönüşüme zamanlıca uyum sağlanması ve karşı karşıya kalacağımız risklerin fırsata çevrilmesi amacıyla hazırlanan Eylem Planı, 9 ana başlık altında toplam 32 hedef ve 81 eylemi içermektedir. Eylem Planı, ülkemizin küresel tedarik zincirlerine sağladığı entegrasyonun güçlendirilmesi ve yeşil yatırımların ülkemize çekilmesi bakımından da büyük önem arz etmektedir.

Yeşil yatırımlar kapsamında yaratılan gelir ve istihdamın genel olarak yatırımın bulunduğu yerde oluşması, İzmir'in sürdürülebilir ve kaliteli büyümesi için önemli fırsatlar ve etkili araçlar sunmaktadır. Ajans bu fırsatlar ışığında; iklim değişikliğine uyumun sağlanması ve etkilerinin önlenmesi amacıyla temiz enerji, tarımda ve sanayide sürdürülebilir üretim dönüşümü alanlarında önemli faaliyetler yürütmektedir. İzmir Bölge Planı (2024-2028), sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde, İzmir'in var olan kaynaklarının en etkin şekilde değerlendirilmesi, kaynak kullanmadaki bilinç, sorumluluk ve verimliliği artırarak gelecek nesillerin yaşam kalitesi standartlarına sahip çıkılması sorumluluğunu dikkate almıştır. Yeni küresel işbölümü, iklim değişikliği, enerji sorunu ve inovasyon ekonomilerinin öne çıkmasının beklendiği plan döneminde, Türkiye ve Dünya gündeminin ana temalarından biri olan "sürdürülebilirlik" konusuna odaklanılmıştır.

Ajans faaliyetlerini İzmir Bölge Planı ile birlikte, pek çok üst ölçekli plan ve strateji doğrultusunda tasarlamakta ve yürütmektedir. Sürdürülebilir kalkınma alanında küresel bağlamda yönlendirici en temel belge BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'dir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI

2019 yılında yürürlüğe giren 11. Kalkınma Planı; Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine paralel bir şekilde sürdürülebilir kalkınma odaklı hedef ve eylem alanları barındırmaktadır. Doğal kaynakların kullanımında nesiller arası hakkaniyet ve sürdürülebilirliğin esas alınması yaklaşımının ilke olarak benimsendiği planda “çevre ve doğal kaynakların korunması, kalitesinin iyileştirilmesi, etkin, entegre ve sürdürülebilir şekilde yönetiminin sağlanması, her alanda çevre ve iklim dostu uygulamaların gerçekleştirilmesi, toplumun her kesiminin çevre bilinci ile duyarlılığının artırılması” temel hedefler arasında yer almaktadır. 2023 yılında yayınlanan Orta Vadeli Program (2024-2026), “yeşil ve dijital dönüşüm odağıyla verimlilik ve ihracat artışı yoluyla büyümeyi ve cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşme sağlanması” temel amacı ile önümüzdeki dönemde ülkemizde yeşil dönüşüm sürecinin hızlanmasına yönelik kapsamlı politikalar geliştirileceğinin ve yeşil büyüme yaklaşımının 12. Kalkınma Planı (2024-2028) kapsamında da ele alınacağını göstermektedir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisinde (2024-2028) İzmir, potansiyel küresel il olarak tanımlanmış ve küresel değer zincirinde daha üst sıralarda yer almasını sağlayacak şekilde rekabet gücünün artırılması hedeflenmiştir. Bunun için sanayi ve kamu sektörü iş birliğinde yüksek teknoloji üretimi, katma değeri yüksek ürün üretimi ve ihracatı, nitelikli iş gücünün ve yerli-yabancı yatırımların korunması ve yenilerinin çekilmesi, lojistik imkanların güçlendirilmesi ile doğal ve kültürel değerlerin korunarak kentlerin markalaşması planda belirlenen önemli stratejilerdir.

İzmir, çok boyutlu ve çok sektörlü ekonomik yapısı ile sanayi, tarım, turizm ve hizmet ana sektörleri açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Doğal kaynak kullanımının ve tarımsal üretime dayalı sektörlerin baskın olduğu ilde mevcut ekonomik faaliyetlerin devamlılığı son yıllarda yaşanan kaynak kıtlığı ve çevre kirliliği nedeniyle önemli bir tehdit altındadır. Özellikle tarım ve sanayide bilinçsiz ve aşırı miktarda su kullanımı nedeniyle yaşanan su kıtlığının iklim değişikliğinin etkileri ile önümüzdeki dönemde şiddetleneyeceği, mevcut tarımsal üretimi ve imalat sanayi üretimini azaltacağı öngörülmektedir (İZKA, 2022a).

Bunun yanında ülkemizin en fazla atık üreten illerinden biri olan İzmir’de atık geri dönüşüm oranlarının düşük olması nedeniyle yılda 700 bin ton ekonomik değere sahip atık ekonomiye kazandırılmamaktadır. Bu nedenle İzmir’de katma değerli geri dönüşüm altyapısının geliştirilmesi, özellikle plastik, kâğıt, cam, tekstil ve metal sektörlerinin ihtiyaç duyduğu kaliteli ve yeterli miktarda, sürdürülebilir hammaddenin ülke içerisinde temin edilmesini sağlayacaktır (İZKA, 2022a).

Doğal kaynakların korunduğu, kaynakların verimli kullanıldığı, aynı zamanda ekonominin temiz enerji ve temiz teknolojiler üzerine geliştiği bir ekonomik düzene geçişi ifaden eden yeşil dönüşüm İzmir için mevcut ekonomik sistemden kaynaklı risklerin azaltılması ve İzmir’in sahip olduğu fırsatların değerlendirilmesi bakımından önemli bir araçtır. Yeşil dönüşümün İzmir için sunduğu ekonomik, çevresel ve sosyal kazanımları ortaya koymak amacıyla Ajans tarafından 2022 yılında hazırlanan İzmir’de Yeşil Dönüşüm ve Mavi Fırsatlar Perspektifi, yeşil dönüşüm hedeflerini, dönüşümün etkisinin en fazla görüleceği alanları, öncelikli müdahaleleri ve odak mekânları ortaya koymaktadır. Dönüşüm senaryolarına göre, gelecek on yıl için en az 20,9 milyar dolar tutarında net ekonomik kazanım mümkün görünmektedir. Bu değer İzmir’in 2020 yılı gayri safi yurtiçi gelirinin %48’ine denk gelmektedir (İZKA, 2022a). Yeşil dönüşüm için belirlenen müdahale alanlarının başında doğal kaynakların verimli kullanımı ve etkin bir atık yönetimi ile doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve değerinin artırılması yoluyla kaynak darboğazlarının aşılması ve ekonomik faaliyetlerin devamlılığının sağlanması yer almaktadır. İzmir için yeşil dönüşüm süreci, yapısal değişimlerin yanı sıra yeşil sektörler ve temiz teknolojiler gibi yeni büyüme alanlarının ortaya çıkmasının sunduğu fırsatları da içermektedir.

Bu bilgiler ışığında TETSOP, 2024-2028 İzmir Bölge Planında belirlenen “İzmir’de Mevcut Ekonomik Faaliyetlerin Yeşil Dönüşümünün Sağlanması” stratejik önceliği altında yer alan hedeflere katkı sağlayacak biçimde kurgulanmıştır.

Ön Risk Değerlendirmesi

SOP’un Ajans tarafından uygulanmasına karar verilmesi aşamasında en büyük riskin, ülkemizde söz konusu alanlarda yatırımların durması ve bu alanlarda teknoloji geliştirme-nin önemini yitirmesi olacağı değerlendirilmiştir. Ancak kalkınma planlarımızda öncelikli dönüşüm programları yoluyla kritik müdahale alanı olarak belirlenmiş olan bu konular için bu riskin gerçekleşme ihtimalinin zayıf olduğu söylenebilir.

Diğer etkisi yüksek bir risk ise, yerel paydaşlar tarafından söz konusu alanların sahiplenmesinde yaşanacak sıkıntılardır. İzmir’in sahip olduğu eğitimli nüfusun bu konuları önceliklendirmesi söz konusudur. Ayrıca yerel paydaşların da konuların önceliğine ve çevre yatırımlarına önem verdikleri görülmekle beraber, bu konuda yapılacak bilinçlendirme çalışmalarıyla farkındalığın ve bu alanlara desteğin artırılması sağlanabilecektir.

2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaları hedeflenen sonuçlar aşağıdaki Temel Performans Göstergeleri ve Çıktı Performans Göstergeleri tablolarında yer almaktadır.

Temel Performans Göstergeleri					
No	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar) No
1	Geliştirilen Küme Sayısı	Adet	1	Ajans Verileri	1
2	Küme Üyesi Firma Sayısı	Adet	30	Ajans Verileri	1
3	İzmir'de Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Ekipmanları Üretimi Yapan Yeni Firma Sayısı	Adet	10	Sektör Analizi	1
4	Küme Firmalarının Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Ekipmanları İhracatı Artışı	Yüzde	10	Sektör Analizi	1
5	İzmir'de Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Alanında Oluşturulan Yeni İstihdam Sayısı	Adet	600	Ajans Verileri	1,2
6	Uygulanan Endüstriyel Simbiyoz Modeli	Adet	1	Ajans Verileri	3
7	Endüstriyel Simbiyoz Uygulamalarına Başlayan Sanayi Bölgesi Sayısı	Adet	3	Ajans Verileri	3
8	Kaynak Verimliliği Programı Kapsamında Hayata Geçirilen İşbirliği Sayısı	Adet	10	Ajans Verileri	3
9	Sürdürülebilir Üretim Yöntemleri Uygulamaya Başlayan Yeni Firma Sayısı	Adet	20	Ajans Verileri	3
10	İzmir'de Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji Alanında Kurulan Mesleki Eğitim Kurumu Sayısı	Adet	1	İl Milli Eğitim Md. Verileri	1,2
11	Kaynak Verimliliği Merkezi	Adet	1	Ajans Verileri	1,2,3
12	İzmir Tarım Teknoloji Merkezi	Adet	1	Ajans Verileri	3
13	Aydın ve İzmir İlinde Bulunan Pamuk Üreticilerine Yönelik Kurulan Lisanslı Depo Sayısı	Adet	1	Ajans Verileri	3
14	Rüzgâr Enerjisi Meteorolojisi ve Çevresel Test Analiz Merkezi (RÜZMER)	Adet	1	Ajans Verileri	1

Çıktı Performans Göstergeleri					
No	Çıktı Göstergesi	Birim	Hedef		Doğrulama Kaynağı
			2024	Toplam	
1	Temiz Enerji Alanında Sektörel Analiz/Fizibilite Çalışması	Adet	1	3	Ajans Faaliyet Raporu
2	Yeşil Dönüşüm Mavi Fırsatlar Perspektifi Kapsamında Geliştirilen ve Uygulanan Program/Proje Sayısı	Adet	1	3	Ajans Raporları
3	Sürdürülebilir Üretim Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Amacıyla Yapılan Toplantı Sayısı	Adet	4	12	Ajans Raporları

Çıktı Performans Göstergeleri					
No	Çıktı Göstergesi	Birim	Hedef		Doğrulama Kaynağı
			2024	Toplam	
4	Eğitim Alan Sanayi İşletmesi Sayısı	Adet	4	10	Ajans Faaliyet Raporu
5	Eğitim Alan Sanayi İşletmesi Çalışanı Sayısı	Adet	8	20	Ajans Faaliyet Raporu
6	Eğitim Alan Kooperatif ve Sulama Birliği Sayısı	Adet	4	10	Ajans Faaliyet Raporu
7	Eğitim Alan Kooperatif ve Sulama Birliği Üyesi Sayısı	Adet	8	20	Ajans Faaliyet Raporu
8	Uygulanan Pilot Endüstriyel Simbiyoz İşbirliği Sayısı	Adet	2	3	Ajans Faaliyet Raporu
9	Endüstriyel Simbiyoz Yasal Mevzuat Raporu Sayısı	Adet	1	1	Ajans Raporları
10	Endüstriyel Simbiyoz İşbirliği İçin Düzenlenen Saha Ziyareti Sayısı	Adet	20	50	Ajans Faaliyet Raporu
11	Endüstriyel Simbiyoz Alanında Desteklenen TÜBİTAK Bursiyeri Sayısı	Adet	4	7	Ajans Faaliyet Raporu
12	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Katılım Sağlanan Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinlikleri Sayısı	Adet	4	12	Ajans Faaliyet Raporu
13	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Katılım Sağlanan Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinliklerinde Ulaşılan Firma Sayısı	Adet	25	75	Ajans Faaliyet Raporu
14	Temiz Enerji Sektöründe İzmir'in Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Organizasyon Sayısı	Adet	2	6	Ajans Faaliyet Raporu
15	Temiz Enerji Sektöründe İzmir'in Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Organizasyonlara Katılımcı Sayısı	Adet	100	300	Ajans Faaliyet Raporu
16	Kümelenme Amaçlı Düzenlenen Toplantı Sayısı	Adet	4	12	Ajans Faaliyet Raporu
17	Oluşturulan Eğitici Programı Sayısı	Adet	1	1	İzmir-NIC Projesi Verileri
18	Eğitilen TTO, TGB, Ar-Ge Personeli Sayısı	Adet	15	15	İzmir-NIC Projesi Verileri
19	Start-uplar İçin Oluşturulan Hızlandırıcı Programı Sayısı	Adet	0	1	İzmir-NIC Projesi Verileri
20	Hızlandırıcı Programına Katılan Startup Sayısı	Adet	0	30	İzmir-NIC Projesi Verileri
21	Hızlandırıcı Programı Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet	0	6	İzmir-NIC Projesi Verileri
22	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Adet	0	300	İzmir-NIC Projesi Verileri

Çıktı Performans Göstergeleri					
No	Çıktı Göstergesi	Birim	Hedef		Doğrulama Kaynağı
			2024	Toplam	
23	İzmir'de Düzenlenen Sektörel Fuar Sayısı	Adet	1	2	İZFAŞ Verileri
24	Teknik Destek Sağlanan İşletme Sayısı	Adet	20	50	Ajans Raporları
25	İşletmeler İçin Hazırlanan Fizibilite Sayısı	Adet	2	6	Ajans Raporları
26	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yatırım Tanıtımı Amaçlı Hazırlanan İnfografik, Animasyon, Video, Haber vb. Tanıtım Materyalleri Sayısı	Adet	4	12	Ajans Raporları, İnternet Sayfası

2.1.4. Proje ve Faaliyetler

Söz konusu SOP kapsamında gerçekleştirilecek proje ve faaliyetler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

SOP Bileşenleri Tablosu						
İKY Kodu	Bileşen Adı	Tür	Yöntem	Sorumlu Kuruluş	Sorumlu Birim	Özel Amaç(lar)
1	İzmir'de Yeşil Dönüşüm ve Mavi Fırsatlar Perspektifinin Hayata Geçirilmesine Yönelik Faaliyetler	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	YBPB, MBPM, YGPB	1,2,3
2	Temiz Enerji Alanında Sektörel Analiz Çalışmaları	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	YDO	1,2
3	İzmir Kaynak Verimliliği Programı (İKVP)	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA, UNDP, EBSO	YBPB, YGPB	1,2,3
4	Kaynak Verimliliği ve Sürdürülebilir Üretim Uygulamalarının Yaygınlaştırılmasına Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	İZKA	YBPB	1,2,3
5	SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	İZKA	YBPB, YDO	1,2,3
6	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinlikleri	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	İZKA	YDO	1,2

SOP Bileşenleri Tablosu						
İKY Kodu	Bileşen Adı	Tür	Yöntem	Sorumlu Kuruluş	Sorumlu Birim	Özel Amaç(lar)
7	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yatırım Tanıtım Materyalleri	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	İZKA	YDO	2
8	Temiz Enerji Alanında Üye Olunan Ulusal ve Uluslararası Ağ Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Takibi	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	İZKA	YDO	1,2
9	Temiz Enerji Sektörü Yatırım Ortamının Geliştirilmesi	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	İZKA	YDO	2
10	2021 Yılı Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı	Alt Program	Mali Destek	İZKA	YBPB, YGPB, MBPB, PUİB	1,2,3
11	Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı - Endüstriyel Simbiyoz	Alt Program	Mali Destek	İZKA	YBPB, PUİB	1,2,3
12	Kooperatiflerin Yeşil Dönüşümü Mali Destek Programı	Alt Program	Mali Destek	İZKA	YBPB, PUİB	1,2,3
13	İzmir Tarım Teknoloji Merkezi Gündümlü Proje Desteği	Proje	Gündümlü Proje Desteği	İZKA	YBPB, PUİB	3
14	Aydın ve İzmir İlinde Bulunan Pamuk Üreticilerine Yönelik Lisanslı Depo Kurulumu Gündümlü Proje Desteği	Proje	Gündümlü Proje Desteği	İZKA	YBPB, PUİB	3
15	Rüzgâr Enerjisi Meteorolojisi ve Çevresel Test Analiz Merkezi (RÜZMER) Gündümlü Proje Desteği	Proje	Gündümlü Proje Desteği	İZKA	PUİB, YDO	1
16	İzmir Kaynak Verimliliği Merkezi Gündümlü Proje Desteği	Proje	Gündümlü Proje Desteği	İZKA	YBPB, PUİB	1,2,3
17	Mobilya Atıkları Yeniden Kullanım ve Geri Dönüşüm Merkezi Projesi	Proje	Gündümlü Proje Desteği	İZKA	YBPB, PUİB	1,2,3
18	İzmir-NIC Projesi	Proje	Paydaş Projesi	İYTE, İZKA	YDO, YBPB, YGPB	1,2,3

2.1.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Bu SOP kapsamında, Ajansın mevcut çalışmalarına ek olarak aşağıdaki araştırma ve analizlerin yapılması planlanmıştır.

İzmir'de Yeşil Dönüşüm ve Mavi Fırsatlar Perspektifinin Hayata Geçirilmesine Yönelik Faaliyetler: İzmir'in yeşil ve mavi büyüme eksenlerinde dönüşümünü yönlendirmek ve desteklemek amacıyla Ajans personeli tarafından "İzmir'de Yeşil Dönüşüm ve Mavi Fırsatlar Perspektifi" çalışması hazırlanmış ve 2022 yılında yayınlanmıştır. Makro düzeyden sektör ve alt sektör düzeyine kadar bir çok detaylı analiz ve saha çalışmasına dayanan perspektif belgesinde "atık, su ve enerji" dönüşümün etkisinin en fazla görüleceği alanlar; tarım, sanayi ve mavi ekonomi ise öncelikli ana sektörler olarak belirlenmiştir. Perspektif belgesi alt sektörler ve mekânsal odaklar ölçeğinde dönüşüm hedeflerine yönelik müdahale seçeneklerini eylem düzeyinde sunmaktadır.

Perspektif çalışması kapsamında ortaya konan müdahale seçeneklerinin hayata geçirilmesi amacıyla; hazırlanan eylem planları ve uygulama araçları vasıtasıyla, ilgili kuruluşlarla işbirlikleri geliştirilecek, ek analiz ve araştırmaların yanı sıra bölgedeki paydaşları sürece dâhil etmek ve dönüşümü besleyecek bir bölgesel kapasite oluşturmak amacıyla eğitim, bilgilendirme, koordinasyon ve farkındalık çalışmaları yapılacak, amaca yönelik mali ve teknik destek programları ilan edilecek, yurtiçi ve dışında ilgili etkinlikler takip edilecektir. Bu doğrultuda, 2024 yılında Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Organizasyonu işbirliğinde Küçük Menderes Havzası'nda tarım ve gıda sistemlerinin dönüşümüne yönelik bir proje geliştirilerek uluslararası fon programlarından yararlanılması planlanmaktadır.

Temiz Enerji Alanında Sektörel Analiz Çalışmaları: 2023 yılında tamamlanan BEST For Energy Projesi kapsamında yapılan çalışmalar temiz enerji alanında sektörel analiz ve fizibilite çalışmaları yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Gerek ulusal gerek uluslararası strateji belgelerinde sürdürülebilir enerjinin geleceğine katkısı nedeniyle öncelikli alanlardan biri olarak belirlenen yeşil hidrojen konusunda çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda karbonsuzlaştırılması öncelikli sektörler arasında yer alan kimya ve gübre sektörlerinde yeşil hidrojen kullanımının yaygınlaştırılmasını teşvik etmek üzere sektörlerin temiz hidrojene geçişine yönelik fizibilite çalışması gerçekleştirilecektir. Ek olarak temiz teknolojilere geçiş için önemli avantajlar sunan hidrojen teknolojileri konusunda faaliyetler gerçekleştirecek bir hidrojen teknolojileri merkezi kurulmasına yönelik fizibilite çalışması yürütülecektir.

2.1.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon

Söz konusu SOP kapsamındaki faaliyetlerin tümü farklı paydaşlarla işbirlikleriyle ve bölgedeki ilgili paydaşların koordinasyonu ile yürütülecektir. İşbirliği ve koordinasyon kapsamına giren faaliyetler aşağıda özetlenmiştir:

İzmir Kaynak Verimliliği Programı (İKVP): Ajansımızın önceki yıllarda kaynak verimliliği, endüstriyel simbiyoz ve dijital dönüşüm alanlarında bölgedeki paydaşlarla birlikte yürüttüğü çalışmalar, 2021-2024 dönemini kapsayacak operasyonel bir program çerçevesinde ele alınmıştır. Endüstriyel simbiyoz, dijital dönüşüm ve temiz enerji ve temiz teknolojiler olmak üzere üç bileşenden oluşan program kapsamında bölgenin bu alanlarda mevcut kapasitesinin geliştirilmesi ve bir Kaynak Verimliliği Merkezi'nin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.

İzmir Bölgesinde Endüstriyel Simbiyoz Projesi, programın ilk bileşeni olarak 2021 yılında Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliğinde uygulanmaya başlanmıştır. Proje kapsamında bölgedeki odalar, borsalar, birlikler, OSB'ler başta olmak üzere ilgili paydaşların katılımıyla İzmir'e özgü bir endüstriyel simbiyoz modeli hayata geçirilecektir. Proje kapsamında; İZKA bünyesinde bir proje ofisi oluşturulmuş, proje personeli istihdam edilmiş, endüstriyel simbiyoz konusunda mevcut durum analizi gerçekleştirilmiş, İzmir özelinde bir yönetim modeli ortaya konmuş, TÜBİTAK işbirliğinde doktora tezleri desteklenmiş, firmalar arasındaki sinerji ilişkilerini ortaya çıkarmak amacıyla çalıştaylar düzenlenmiş, tespit edilen işbirliklerinin takibi amacıyla işletmelere düzenli saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş, yasal altyapıya yönelik mevcut durum analizleri gerçekleştirilmiş ve ulusal bir endüstriyel simbiyoz yazılımı geliştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmüştür. 2024 yılından itibaren Ajans tarafından müstakil olarak yürütülecek proje çalışmaları kapsamında; yasal çerçeve boyutunun desteklenmesi, farklı sektörlerden firmaların katılımıyla sinerji çalıştaylarının düzenlenmesi, yazılım geliştirme çalışmalarına devam edilmesi, program sonunda kurulması hedeflenen Kaynak Verimliliği Merkezi ve belirli atık türlerinde yan ürün/end of waste standartlarının geliştirilmesine yönelik fizibilite raporları hazırlanması planlanmaktadır. Ayrıca bu bileşen kapsamında 2024 yılında en az üç endüstriyel simbiyoz uygulamasının hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.

2.1.4.3. Kapasite Geliştirme

Söz konusu SOP kapsamındaki faaliyetlerin tümü hem İzmir'deki paydaşların hem de Ajansın kapasitesini artırmaya yönelik faaliyetler içermektedir. Ancak bunlar diğer başlıklar altında da yer aldığından, burada ayrıca yer verilmemiştir. Kapasite geliştirme kapsamına giren diğer faaliyetler ise aşağıda özetlenmiştir.

Kaynak Verimliliği ve Sürdürülebilir Üretim Uygulamalarının Yaygınlaştırılmasına Yönelik Çalışmalar:

2024 yılında ilgili kurumlarla işbirliği halinde; kaynak verimliliği ve sürdürülebilir üretim araçlarının kaliteli büyüme, rekabetçilik ve doğal kaynakların korunmasındaki öneminin vurgulanması, bilinirliğinin artırılması; endüstriyel simbiyoz, eko-verimlilik, geri dönüşüm, atık yönetimi gibi uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik yüz yüze ya da uzaktan eğitim, konferanslar ve seminerler düzenlenmesi; TETSOP bileşenleri kapsamında ilgili sektörlerde potansiyel sorun ve çözümlerin tespitine yönelik çalıştaylar gerçekleştirilmesi, hizmet alımı yoluyla ihtiyaç duyulan araştırma ve fizibilitele- rin hazırlanması, ilgili paydaşların bir araya gelerek tecrübe paylaşımı ve iş birliklerinin tasarlandığı sektörel buluşmalar, yayınlar oluşturulması vb. çalışmaların yürütülmesi planlanmıştır. Bu çalışmalar İzmir'de Yeşil Dönüşüm ve Mavi Fırsatlar Perspektifi ve İzmir Kaynak Verimliliği Programı'na yönelik çalışmalarla birbirini tamamlayacak şekilde gerçekleştirilecek; bu şekilde 2024 yılından sonra da uygulanmaya devam edilecektir.

SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar:

Gerek bölgesel gerekse ulusal ve uluslararası düzeydeki kurum ve kuruluşlar SOP amaç ve önceliklerine uygun, bu anlamda Ajansa ve bölgeye katkı sağlayacak birtakım çalışmalar yürütmekte ve etkinlikler düzenlemektedir. Bu kapsamda Ajansımız tarafından EBSO Çevre Çalışma Grubu, Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Çalışma Grubu, Sürdürülebilir Kentsel Gelişim Ağı İzmir Kurulu, İzmir İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu, Küçük Menderes Havza Yönetim Heyeti, Küresel İklim Topluluğu İzmir ve Circlean Projesi Kilit Paydaş Grubu gibi kurul ve komite çalışmaları takip edilmekte ve katkı sağlanmaktadır. Sonuç odaklı program öncelikleri ile uyumlu olan söz konusu etkinlik ve çalışmaların takibi ile uluslararası, ulusal ve bölgesel ölçekteki gelişmelerin izlenmesine devam edilecek, sonuçlar bölgede yaygınlaştırılacak, elde edilen bilgiler gereken durumlarda SOP'un geliştirilmesi ve revizyonu için dikkate alınacaktır. Ayrıca, yine SOP amaç ve öncelikleri, Ajans Kurumsal İletişim Planı çerçevesinde, SOP içerik ve amaçlarına katkı sağlayacak şekilde çalıştaylar,

toplantı, etkinlikler ve eğitim programları ilgili paydaşlarla işbirliği halinde düzenlenecektir.

2.1.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek

Söz konusu SOP kapsamında yatırım tanıtımına yönelik gerçekleştirilecek fuar ve yatırım tanıtım turu faaliyetlerinin listesi ve açıklamaları aşağıda yer almaktadır.

Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinlikleri:

Temiz enerji sektöründe faaliyet gösteren ve yeni yatırımlar planlayan firmalara, İzmir'in bu sektöre yönelik sunduğu yatırım fırsatlarını tanıtmak ve bu firmaların yatırım yeri belirleme karar süreçlerinde İzmir'i seçenekler arasına almalarını sağlayabilmek amacıyla; yurt dışındaki hedef ülke ve pazarlarda tanıtım etkinlikleri düzenlenecek, düzenlenen sektörel etkinliklere katılım sağlanacaktır. Bu tanıtım çalışmalarında Ajans tarafından geliştirilen Çandarlı Limanı ile Entegre Temiz Enerji İhtisas OSB Projesi, temel tanıtım unsurlarından birisi olacaktır. Bu faaliyetler kapsamında hedef ülkeler Danimarka, Almanya ve İspanya olarak belirlenmiştir ve planlanan etkinlikler aşağıda açıklanmıştır.

Wind Europe Fuarı ve Konferansı, rüzgâr enerjisi konusunda sektörün önde gelen firmalarının katıldığı Avrupa'daki en büyük etkinliklerden birisidir. Etkinlik, Avrupa Rüzgâr Enerjisi Birliği -Wind Europe tarafından dönüşümlü olarak İspanya veya Danimarka'da yapılmaktadır ve 2024 yılında 20-22 Mart tarihlerinde İspanya'nın Bilbao şehrinde gerçekleştirilecektir. Fuar kapsamında, Ajans yatırım tanıtım stratejisinde belirlenen hedef sektörlerden olan temiz enerji sektörünün özellikle rüzgâr türbini ekipmanı üretimine yönelik tanıtım faaliyetleri yürütülecek, fuar katılımcılarına İzmir'in yatırım ortamı hakkında bilgiler sunulacaktır. Ayrıca fuara temiz enerji sektöründe faaliyet gösteren firmaların katılımı sağlanacak, gerçekleştirilecek B2B görüşmeler ile İzmir'in bu alandaki yatırım tanıtımı gerçekleştirilecektir.

Almanya'nın Hamburg şehrinde düzenlenen ve Avrupa'nın en büyük rüzgâr enerjisi etkinliklerinden olan Wind Energy Hamburg Fuarı 24-27 Eylül 2024 tarihlerinde düzenlenecektir. Daha önce de 2022 yılında Türk Pavilyonu ve Heyeti ile katılım sağlanan fuara, ülkemizin ve bölgemizin rüzgâr enerjisi sektöründeki güçlü üretim altyapısının tanıtımının devamlılığını sağlamak ve bu sektörde daha fazla yatırım çekebilmek üzere katılımın devamı öngörülmektedir.

Rüzgâr enerjisinin yanı sıra İzmir için önemli bir potansiyel içeren yeşil hidrojen teknolojileri konusunda gerek küresel gelişmeleri takip etmek gerekse İzmir'in bu alanda sunduğu

imkanların tanıtımını yapabilmek amacıyla Eylül ayında Almanya'da düzenlenecek olan Hydrogen Technology Expo katılımı öngörülmektedir.

BEST For Energy projesi kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler ile sağlanan uluslararası bağlantıları geliştirmek ve ortaklıklara devam edilebilmesini teminen uluslararası paydaşlar ile ortak etkinlikler yapılabilmesi için çalışmalara devam edilecektir. Bu bağlamda ilki 2023 senesinde gerçekleştirilen Uluslararası BEST For Energy Konferansı'nın 2024 senesinde de organize edilerek gerek ulusal gerekse uluslararası paydaşların bir araya getirilmesi hedeflenmektedir.

2021 yılı Çalışma Programı ve SOP kurgusunda yer verilen "İzmir'de temiz enerji fuarı düzenlenmesi" hedefi, İZFAŞ, Ajansımız ve ilgili paydaşların işbirliği neticesinde 9-11 Mayıs 2023 tarihleri arasında İzmir'de ilki gerçekleştirilen Wenergy EXPO etkinliği ile sonuca ulaşmış ve somutlaşmıştır. 2024 yılı içerisinde de ilgili paydaşlar ile işbirliği devam ettirilerek fuarın sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Bu çalışmaların yanı sıra SOP hedefleri ve Ajans Kurumsal İletişim Planı ile uyumlu olarak temiz enerji alanında gerek ulusal gerekse uluslararası paydaşlar ile işbirliği çalışmalarına devam edilecek, düzenlenecek etkinliklere katılım sağlanacaktır.

Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yatırım Tanıtım

Materyalleri: İzmir'in temiz enerji sektörüne yönelik sunduğu yatırım fırsatlarını tanıtmak üzere, özellikle dijital medya kanallarında kullanılacak infografik, animasyon, video, haber vb. materyaller oluşturulacak, yıl boyunca güncel olarak yayınlanması sağlanacaktır.

Temiz Enerji Alanında Üye Olunan Ulusal ve Uluslararası

Ağ Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Takibi: Ajansın temiz enerji sektörüne yönelik yatırım tanıtımı ve diğer faaliyetleri kapsamında, başta yatırımcılar olmak üzere ilgili uluslararası paydaşlarla yakın iletişim kurulabilmesini ve işbirlikleri yapılabilmesini sağlamak üzere ulusal ve uluslararası ağ kuruluşlarına üyelikler sağlanacaktır. Bu kapsamda üye olunan kuruluşlardan birisi olan Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği (TÜREB), 1992 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından kurulmuş, rüzgâr enerjisi konusunda Türkiye'deki en güçlü sivil toplum kuruluşudur.

Üye olunan diğer bir kuruluş Wind Europe Avrupa Rüzgâr Enerjisi Birliği'dir. Wind Europe, 35 ülkeden kamu, özel sektör, STK ve araştırma kuruluşları olmak üzere 400 üyeye sahip olan, rüzgâr enerjisi sektörünün Avrupa'daki en üst düzey şemsiye kuruluşudur. Rüzgâr enerjisine yönelik politikaların belirlenmesi, bu konudaki iletişim çalışmalarının

yürütülmesi, analiz ve araştırma çalışmaları yapılması, üyelere eğitimler düzenlenmesi, sektörel fuarlar ve etkinlikler düzenlenmesi faaliyetlerini yürütmektedir. Bu kapsamda Ajansın Avrupa Rüzgâr Enerjisi Birliği'ne (Wind Europe) üyeliğinin devamı, İzmir'deki rüzgâr enerjisi ekipman üretimi sektörünün bir şemsiye kuruluş olarak birlik içinde temsilinin sağlanması, İzmir'in bu sektördeki kapasitesinin tanıtımının uluslararası düzeyde yapılması ve birliğin imkanlarından İzmir'deki firmaların ortak bir şekilde yararlanmasının sağlanması planlanmaktadır.

Temiz Enerji Sektörü Yatırım Ortamının Geliştirilmesi:

Temiz enerji sektörünün rekabetçiliğinin geliştirilmesi ve İzmir ekonomisine olan katkısının artırılmasına yönelik sektörel eğitim programları, araştırma çalışmaları, etkinlikler gerçekleştirilecektir. Bu faaliyetlerin planlanmasında, Ajansımız tarafından yürütülen BEST For Energy Projesi kapsamında hazırlanan analiz ve strateji dokümanlarının bulgularından yararlanılacaktır. Ajansın rüzgâr enerjisi sektörüne yönelik faaliyetlerinden elde ettiği olumlu sonuçların; güneş, biyokütle, jeotermal ve hidrojen gibi diğer temiz enerji başlıklarında da yaygınlaştırılması için çalışmalar yürütülecektir.

2024 yılında, 2023 yılında tamamlanan BEST For Energy projesi kapsamında hazırlanan yönetim planı doğrultusunda kümelenme çalışmalarının koordinasyonu sağlanacak ve etkinlikler gerçekleştirilecektir. Tüm sektör paydaşlarını bir araya getiren bu etkinliklerle sektörel küme aktörleri arasındaki işbirlikleri güçlendirilerek yatırım ortamının iyileşmesine katkı sağlanacaktır.

Daha önceki dönemlerde oluşturulan İzmir Rüzgâr Türbini Geri Dönüşümü Yol Haritası'nın hayata geçirilmesine yönelik olarak kurumlar arası işbirliklerinin geliştirilmesi amacıyla etkinlikler düzenlenecektir. Benzer şekilde Türkiye'de yeşil hidrojen teknolojileri değer zincirinin güçlendirilmesine yönelik olarak ekosistem geliştirilmesine yönelik çalışmalar ve denizüstü rüzgâr enerjisi sektörünün geliştirilmesi amacı ile denizüstü rüzgâr enerjisi santralleri kuruluşlarına uygun alanların tespitine yönelik denizel alanların planlaması çalışmaları gerçekleştirilecektir.

2.1.4.5. Ajans Destekleri

2021 Yılı Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı: Yeşil ve Mavi Dönüşüm Programı'nın hedefi, TR31 İzmir Bölgesi'nin karşı karşıya olduğu çevresel baskının azaltılması ve bu doğrultuda doğal kaynakların kullanımında gelecek nesilleri de dikkate alan bir yaklaşımın içselleştirilmesi için sürdürülebilir üretim teknikleri alanında öncü, özgün ve örnek (3Ö) projeleri hayata geçirmektir. Söz konusu destek programı, SOP kapsamındaki stratejilerin ve iyi uygulama örneklerinin hayata geçirilmesi, özellikle tarım, sanayi ve hizmetler sektöründe hedeflenen dönüşümler için gerekli finansal desteğin bölgeye kullanılmasını amaçlamaktadır. Ajanslar arasında ilk defa yenilikçi bir mali destek programı örneği olarak uygulanan program kapsamında sözleşme imzalanan projelerin uygulama süreçlerinin izleme ve değerlendirmesine 2024 yılında devam edilecektir.

Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı-Endüstriyel Simbiyoz: Bir önceki dönemde uygulanan Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı öncelikleri, bölgede endüstriyel simbiyoz işbirliklerinin yaygınlaştırılmasına yönelik Ar-Ge ve yatırım uygulamalarının desteklenmesi amacı doğrultusunda revize edilerek 2024 yılında tekrar uygulanacaktır. Program kapsamında işletmelerin atık, atık su, yan ürün, enerji gibi kaynaklarının diğer işletmeler tarafından yeniden kullanımının yaygınlaştırılması, atıl kaynaklardan ikincil hammadde üretiminin/kullanımının artırılması ve bu alanda geliştirilecek araştırma çalışmalarının desteklenmesi hedeflenmektedir.

Kooperatiflerin Yeşil Dönüşümü Mali Destek Programı: Kooperatiflerin Yeşil Dönüşümü Mali Destek Programının hedefi, TR31 İzmir Bölgesi'nde faaliyet gösteren kooperatiflerin yeşil dönüşüm odağında iklim değişikliği ve kaynak kısıtına bağlı oluşan riskler konusunda güçlendirilmesi ve ekonomik faaliyetlerinin devamlılığının sağlanmasıdır. Tarımsal üretim, su ürünleri ve enerji kooperatiflerinin dönüşümünü hedefleyen programda kooperatiflerin üretim ve teknoloji altyapısının iyileştirilmesi, verimliliklerinin ve çevresel performanslarının artırılması ve kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

İzmir Tarım Teknoloji Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği: İzmir'in sahip olduğu tarımsal üretim ve yenilik kapasitesini birleştirecek biçimde, bölgenin tarımsal teknolojilerin Ar-Ge üssü olabilmesi, tarım teknolojileri konusunda çalışma yapan start-upların bir araya getirilerek tarım teknolojileri konusunda bir ekosistemin oluşturulması, tarım sektörünün teknolojik gelişmelere entegrasyonu sağlanarak

sürdürülebilir bir şekilde gelişmesi için bir tarım teknolojileri merkezi kurulması yönünde güdümlü proje çalışmaları yürütülmüştür. İzmir Tarım Teknoloji Merkezi'nin (İTTM) sahadaki sorunları tespit eden ve gerekli teknolojik çözümleri üreten, eğitim ve danışmanlık hizmetleri veren, tarımsal girişimciliği ve uygulama yetkinliklerini geliştiren, deneysel üretim alanlarını barındıran bir altyapıya sahip olması öngörülmektedir. 2021 yılı sonunda sözleşmesi imzalanan güdümlü projenin 2024 yılında tamamlanarak hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

Aydın ve İzmir İlinde Bulunan Pamuk Üreticilerine Yönelik Lisanslı Depo Kurulumu GÜDÜMLÜ Proje Desteği: Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) ile işbirliği halinde, Aydın'ın Söke ilçesinde, TR32 (Denizli, Aydın ve Muğla) ve TR31 (İzmir) bölgelerinde tarım sektöründe faaliyet gösteren pamuk üreticilerinin ve işletmelerinin ürünlerini muhafaza edebilecekleri modern altyapıya sahip işlevsel bir lisanslı depo kurulumu ile bölgenin ekonomik gelişimine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. 2021 yılı sonunda sözleşmesi imzalanan güdümlü projenin hayata geçirilmesi için gerekli diğer çalışmalara 2024 yılında devam edilecektir.

Rüzgâr Enerjisi Meteorolojisi ve Çevresel Test Analiz Merkezi (RÜZMER) GÜDÜMLÜ Proje Desteği: Rüzgâr Enerjisi Meteorolojisi ve Çevresel Test Analiz Merkezi (RÜZMER) güdümlü projesiyle, günümüzde hızla gelişmekte olan rüzgâr enerjisi sektörünün her katmanına hizmet verebilecek bir test ve analiz merkezi kurulması amaçlanmaktadır. Merkez, hâlihazırda yatırımı yapılmış ya da yatırım başlangıç aşamasındaki tesislere hizmet sunmanın yanı sıra, özellikle yerli üreticinin birçok test ve analiz ihtiyacının tek elden sağlanmasını hedeflemektedir. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) bünyesinde bulunan altyapı ve uzmanlık birikimini de arkasına alarak kurulması planlanan merkezin test ve analiz imkânları, Türkiye'de yerleşik tüm firmaların ihtiyaçları gözetilerek farklı uzmanlık alanındaki öğretim üyelerinin ortak çalışmasıyla şekillendirilmiştir. Merkezin hedefi öncelikle ülkemizdeki firmaların acil ihtiyaçlarını karşılamak ve devamında sektörle koordineli bir şekilde ihtiyaçlara göre genişleyerek, uzun vadede uluslararası servis verebilecek bir kilit destek ve çözüm noktası olmaktır. 2022 yılı içerisinde sözleşmesi imzalanan projenin 2024 yılı içerisinde tamamlanması beklenmektedir.

İzmir Kaynak Verimliliği Merkezi Güdümlü Proje Desteği:

Kaynak Verimliliği Merkezi, bölgede başta sanayi ve tarım olmak üzere tüm sektörlerde sürdürülebilir üretim, dijital dönüşüm ve temiz enerji uygulamalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına teknik destek ve danışmanlık sağlayacak, bu faaliyetleri yönlendirecektir. İzmir Kaynak Verimliliği Merkezi Güdümlü Projesiyle hayata geçirilecek merkez, bölgede olmayan laboratuvar altyapısı ve ekipmanı ortak kullanım amacıyla bulunduracak ve tüm işlevleri bakımından yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası iş birliklerini yürüten bir organizasyon yapısında faaliyet gösterecek, bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerinin yanı sıra ihtiyaç ve sorunların tespitinde ve czmnde ilgilileri bilgi, hizmet sağlayıcı ve finansman kaynağıyla buluşturacak Şekilde tasarlanacaktır. Projenin 2024 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Dünya Bankası işbirliğinde uygulamaya geçmesi düşünülen Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi (SoGreen) kapsamında desteklenerek hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Mobilya Atıkları Yeniden Kullanım ve Geri Dönüşüm

Merkezi Projesi: Atıkların geri kazanımı ya da geri dönüşüm ile ikincil hammadde olarak kullanımı yeşil dönüşümün temel müdahale alanı olup özellikle ithal hammadde bağımlılığı olan mobilya, kağıt, plastik vb. sektörleri açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda İzmir'de büro, ev ve mutfak mobilyaları üretiminin yoğunlaştığı Karabağlar ilçesinde kritik ekonomik değere sahip ve aynı zamanda karmaşık içeriği ve boyutları nedeniyle toplama, taşıma, geri dnştrme ve bertaraf süreçleri oldukça maliyetli olan büyük hacimli mobilya atıklarının sürdürülebilir yönetiminin sağlanması amacıyla Mobilya Atıkları Yeniden Kullanım ve Geri Dönüşüm Merkezi kurulması planlanmaktadır. Proje ile hayata geçirilecek merkezin mobilya atıklarının toplanması, yenilenmesi, ihtiyaı bulunan hanelere ulaştırılmasına yönelik ağların ve altyapının kurulması, kullanılmayan parçaların ve sanayi atıklarının işlenmesi ve alternatif hammadde haline dnştrlmesi, atığın izlenmesi, sürecin dijitalleştirilmesi alanlarında hizmet sunması hedeflenmektedir.

2.1.4.6. Diğer Proje ve Faaliyetler

Kurumlar arası ve projeler arası etkileşim ve işbirliği, SOP'un amacına ulaşılmasında kritik rol taşımaktadır. Söz konusu SOP kapsamında Ajansın bölgedeki diğer paydaşların gerçekleştireceği calışmalarda yönlendirici olması söz konusu olabilecektir. Bu calışmalar ilk aşamada aşağıdaki Şekilde belirlenmiştir. Ancak 2024 yılı içinde yapılan SOP değerlendirmelerinde önemli bir yeni proje veya faaliyetin belirlenmesi durumunda SOP revize edilecektir.

İzmir-NIC Projesi: Teknopark İzmir'in İzmir-NIC (Network and Innovation Center-Ağ Oluşturma ve Yenilik Merkezi) Projesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Rekabetçi Sektörler Programı'nın İkinci Dönemi (IPA II) "İmalat Sanayi" başlığı kapsamında desteğe hak kazanmıştır. 2020 yılı içinde başlayan projenin bütçesi yaklaşık 3 milyon Avro'dur. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) ve Yazılım Sanayicileri Derneği (YASAD) ortaklığında yürütülen proje 36 ay sürecektir. Projeye, temiz enerji ve bilgi iletişim teknolojileri sektörlerinde, İzmir ve cvresinde faaliyet gösteren, KOBİ, start-up ve girişimcilerin teknolojilerini nihai ürüne dnştrme, ticarileştirilme ve uluslararasılaştırılması amaçlanmaktadır. İzmir-NIC Projesi, Ajansımızın teknik katkısıyla, BEST For Energy Projesi'yle uyum içinde hazırlanmış olup, faaliyetlerin yürütülmesi aşamasında da Teknopark İzmir ve Ajansımız koordinasyon halinde hareket edecektir.

2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

SOP'un süresi, 2024-2026 yıllarını içerecek Şekilde üç yıldır. Bu süre içinde SOP'un temel faaliyetleri tamamlanacaktır. Bu kapsamda 2021-2023 yıllarında uygulanan uzun erimli proje ve programlara bu dönemde devam edilecektir. Bununla birlikte bir nceki SOP döneminde uygulanan analiz sonuçları doğrultusunda 3 yıl boyunca pilot uygulamalar hayata geçirilecek, tasarlanacak farklı destek mekanizmaları ile mali ve teknik destekler sağlanacaktır.

SOP Zaman Planlama Tablosu				
İKY Kodu	Bileşen Adı	Süre	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)
1	İzmir'de Yeşil Dönüşüm ve Mavi Fırsatlar Perspektifinin Hayata Geçirilmesine Yönelik Faaliyetler	12 ay	2024/1	2026/4
2	Temiz Enerji Alanında Sektörel Analiz Çalışmaları	36 ay	2024/1	2026/4
3	İzmir Kaynak Verimliliği Programı (İKVP)	48 ay	2021/2	2025/2
4	Kaynak Verimliliği ve Sürdürülebilir Üretim Uygulamalarının Yaygınlaştırılmasına Yönelik Çalışmalar	36 ay	2024/1	2026/4
5	SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar	36 ay	2024/1	2026/4
6	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yurt İçi ve Yurt Dışı Yatırım Tanıtım Etkinlikleri	36 ay	2024/1	2026/4
7	Temiz Enerji Sektörüne Yönelik Yatırım Tanıtım Materyalleri	36 ay	2024/1	2026/4
8	Temiz Enerji Alanında Üye Olunan Ulusal ve Uluslararası Ağ Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Takibi	36 ay	2024/1	2026/4
9	Temiz Enerji Sektörü Yatırım Ortamının Geliştirilmesi	36 ay	2024/1	2026/4
10	2021 Yılı Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı	36 ay	2024/1	2024/4
11	Yeşil ve Mavi Dönüşüm Destek Programı-Endüstriyel Simbiyoz	36 ay	2024/1	2026/4
12	Kooperatiflerin Yeşil Dönüşümü Mali Destek Programı	36 ay	2024/1	2026/4
13	İzmir Tarım Teknoloji Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği	36 ay	2021/1	2024/2
14	Aydın ve İzmir İlinde Bulunan Pamuk Üreticilerine Yönelik Lisanslı Depo Kurulumu GÜDÜMLÜ Proje Desteği	33 ay	2021/2	2024/2
15	Rüzgâr Enerjisi Meteorolojisi ve Çevresel Test Analiz Merkezi (RÜZMER) GÜDÜMLÜ Proje Desteği	30 ay	2021/4	2024/2
16	İzmir Kaynak Verimliliği Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği	24 ay	2024/1	2025/4
17	Mobilya Atıkları Yeniden Kullanım ve Geri Dönüşüm Merkezi Projesi	24 ay	2024/1	2025/4
18	İzmir-NIC Projesi	36 ay	2021/1	2024/2

2.1.6. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

SOP'ların etkin bir şekilde yönetilmesini ve SOP'un gerektirdiği tematik uzmanlaşmayı sağlamak üzere Ajans'ta çalışma birimleri SOP temelli olarak kurgulanmıştır. Bu kapsamda SOP'un uygulanması Yeşil Büyüme Politikaları Birimi (YBPB) ve Yatırım Destek Ofisi (YDO) tarafından gerçekleştirilecektir. SOP kapsamındaki bileşenlerden sorumlu farklı birimler yukarıdaki bileşenler tablosunda yer almaktadır. SOP kapsamında yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin izlenmesinden ve değerlendirilmesinden Proje Uygulama ve İzleme Birimi sorumlu olacaktır.

SOP'un Ajans içi koordinasyon ve takibi Genel Sekreter ve Birim Başkanlarından oluşan SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından yapılacaktır. SOP Yönetim Çalışma Grubu'nun yapacağı aylık toplantılarla SOP sürecinin koordineli bir şekilde yönetimi sağlanacaktır. SOP içindeki faaliyetler konusunda ilgili birim başkanı tarafından uzman bazında Bileşen Sorumlusu belirlenecek ve Bileşen Sorumlusu tarafından oluşturulacak detaylı iş takvimi ışığında SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından gerekli takip gerçekleştirilecektir.

Programın genel ilerlemesi Ajans Yönetim Kurulu tarafından takip edilecek, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri için kurulun isteği doğrultusunda SOP kapsamında iş birliği yapılan kurum ve kuruluşların da görüş ve önerileri alınabilecektir.

2.1.7. İzleme ve Değerlendirme

SOP çalışmalarının izleme ve değerlendirmesi, yukarıda belirtilen yönetim yapısı çerçevesinde sağlanacaktır. Yapılan düzenli toplantılarda SOP'un güncel durumu izlenerek, riskler değerlendirilecek ve gerekli düzenleyici önlemlerin alınması sağlanacaktır. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin izleme ve değerlendirilmesinden PUİB sorumlu olacaktır. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının değerlendirilmesi ilgili birim tarafından gerçekleştirilecektir. SOP kapsamında diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlenmesi SOP Yönetim Çalışma Grubu üyeleri tarafından gerçekleştirilecektir. SOP'lar için 6 ayda bir hazırlanacak Dönemsel İlerleme Raporlarının ve SOP için 3. ve 5. yıllarında sonunda hazırlanacak kapanış raporlarının hazırlanmasından YBPB sorumludur. SOP'un 7. yılının sonunda ise, SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından bir etki analizi çalışması yapılması sağlanacaktır.

2.2. DENİZ EKONOMİSİ
SONUÇ ODAKLI PROGRAMI
(DESOP)

2.2.1. Amaç

Genel Amaç: İzmir'de mavi büyüme ilkeleri odağında deniz ve kıyı ekonomisinin geliştirilmesi

Özel Amaç 1: İzmir'de mavi ekonomi sektörlerinin potansiyelinin ve rekabet gücünün geliştirilmesi

2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

"Mavi ekonomi" kavramı, denizler ve okyanuslar üzerinden ekonomik büyümeyi, sosyal içermeyi ve korumayı amaçlar. Nitekim mavi ekonomi, BM'nin "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri" çerçevesinde "sudaki yaşamı" destekleyen ve bu sayede okyanusların ve denizlerin şimdiki ve gelecek nesiller için sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi ve korunması adına koordineli eylemler sunan, çevresel riskleri ve ekolojik kısıtları önemli ölçüde azaltan, kıyının potansiyelini değerlendirmek üzere sürdürülebilir seçenekler sunan, etkilenen tüm sosyal grup ve sektörlerin katılımını sağlamayı hedefleyen ve bu sayede pozitif dışsallıkları artırmayı amaçlayan yeni nesil bir kalkınma paradigmasıdır. Bu paradigma denizleri ve okyanusları yalnızca ekonomik büyüme için bir mekanizma olmaktan çıkarıp sosyal ve ekonomik değer setini genişleten kapsayıcı bir model sunar. Mavi ekonomi ile sadece ekonomik büyüme değil; aynı zamanda, gelecekteki yaşam biçimleri, karbon salımı ve iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerinin hafifletilmesine yardımcı olmak için, kıyılardaki somut olmayan "mavi" kaynakların korunması ve geliştirilmesi de hedeflenmektedir. AB 2023 Mavi Ekonomi Raporu'nda mavi büyüme yaklaşımının geleneksel sektörleri deniz taşımacılığı, liman hizmetleri, gemi yapım ve onarımı, gemi geri dönüşümü, balıkçılık, kıyı turizmi olarak belirtilirken, gelişmekte olan (yenilikçi) sektörleri denizel temiz enerji (denizüstü rüzgâr enerjisi, yüzer güneş santralleri, yeşil hidrojen üretimi, dalga enerjisi vb.), biyoteknoloji, akuakültür (su altı yaşamı, alg üretimi) deniz madenciliği gibi alanlar olarak tanımlanmaktadır. Tüm bu alanlarda denizler ve okyanuslar, ekonomik değer üretimi ve yenilik için temel kaynak olarak konumlandırılırken, deniz ve okyanus alanlarının korunması ve devamlılığının sağlanması yaklaşımın bütüncül unsurlarını oluşturmaktadır.

Deniz Ekonomisi Sonuç Odaklı Programı (DESOP), üç yıllık sonuç odaklı planlama döneminde mavi büyüme yaklaşımının özellikle deniz taşımacılığı ve limanlar bileşenine odaklanmıştır. Denizüstü (off-shore) rüzgâr enerjisi özelinde denizel temiz enerji potansiyelinin kullanılması, rüzgâr enerjisi ekipman üretiminin güçlendirilmesi, kıyı turizminin ve kıyılardaki turizm odaklı ekonomik çeşitliliğin artırılması,

Özel Amaç 2: İzmir'de limanların ve lojistik kapasitesinin geliştirilmesi

Özel Amaç 3: İzmir'de denizel temiz enerji kaynaklarının belirlenmesi, değerlendirilmesi ve denizel temiz enerji ekipman üretiminin geliştirilmesi

bölgede balıkçılık ve su ürünleri sektörünün sürdürülebilir gelişimi, bölge ürün deseninin tasarım yoluyla katma değerinin güçlendirilmesi konuları bütüncü bir biçimde SOP kapsamında ele alınmıştır.

İzmir kent ekonomisi içerisinde mavi ekonomi sektörleri önemli bir yere sahiptir. Mavi ekonomi İzmir'de yaklaşık 2,1 milyar dolarlık bir ekonomik büyüklük oluşturmaktadır. 2019 yılı resmi kayıtlarına göre, toplam 881 işletme doğrudan mavi ekonomi sektörleri ile ilişkili biçimde faaliyet göstermektedir. Bu işletmelerde mavi ekonomi istihdamı 14.428 kişiden oluşmaktadır. Ajansımızca 2021 yılında güncellenen İzmir Bölgesel Girdi-Çıktı Analizi bu verilerle uyumlu biçimde bölgenin mavi ekonomisine ilişkin çarpıcı sonuçlar sunmaktadır. Örneğin; Türkiye'nin sektörel üretimi ve katma değerine İzmir'in en fazla katkı yaptığı sektör, %28 pay ile "suyolu taşımacılığı" sektörü, yani deniz taşımacılığı ve liman hizmetleri sektörüdür. Türkiye'nin sektörel ihracatı içerisinde İzmir'in payının en yüksek olduğu ikinci sektör %27'lik pay ile balıkçılık, balık üretme ve yetiştirme çiftliklerinin işletilmesi ve balıkçılıkla ilgili hizmetler" olarak gösterilmektedir. Bu anlamda DESOP, BM sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden Hedef 14-Sudaki Yaşam ile uyumlu olarak deniz ve kıyı eko-sistemlerini sürdürülebilir biçimde yönetmeyi, kirlenmeden korumayı amaçlarken, ülkemiz ve bölgemiz için denizlerin ve denizle ilişkili sektörlerin ekonomik değerine de dikkat çekmeyi hedeflemektedir.

Dünya ticaretinde yüklerin %90'ı deniz ticareti ile taşınmakta, 2019 yılında 11 milyar tona ulaşan yük miktarının 2030 yılında 14 milyar tonu, 2050 yılında ise 16 milyar tonu aşması beklenmektedir. Ticaretin giderek daha fazla küreselleşmesi, büyüyen gemi boyları ve taşıma kapasiteleri bu yük artışını beslemektedir. En büyük gemi kapasitesi bundan yirmi yıl önce 7.000 TEU civarındayken, bu rakam 2009 yılında 14.000 TEU'ya ulaşmış, 2020 yılı sonrasında ise 23.000 TEU üzerine çıkmıştır. Bu eğilime yeni ticaret rotalarının ve konteyner ihracatına yönelik talep artışlarının eşlik etmesi, deniz taşımacılığının gelecekte de hakim taşıma yöntemi olacağına dair düşünceyi güçlendirmektedir. Liman şehirleri tarihi gelişimlerinde görece rekabet avantajlarına sahip

oldukları gibi, bu kimliğin günümüzde de şehirlere önemli avantajlar sağladığı görülmektedir. Oxford Economics tarafından hazırlanan Küresel Şehirler Analizi 2020-2035 çalışması, 2035 yılına kadar dünyanın en büyük kent ekonomileri arasına girecek olan ilk on kentin yedisinin liman şehirleri olacağını göstermektedir. Nitekim DESOP, İzmir'in hakim mavi ekonomi sektörü olan deniz taşımacılığı ve liman hizmetleri sektörünün, kentin büyüme perspektifinde kritik ekonomik unsur olacağı kabulü ile kurgulanmıştır.

Ege Bölgesi'nin gerek nüfus gerekse dış ticaret açısından en büyük şehri olan İzmir, aynı zamanda beş bin yıllık bir liman kentidir. 2022 yılında Ajansımız tarafından yayınlanan İzmir Limanları Mevcut Durum Analizi ve Gelişim Perspektifi çalışmasında, İzmir'deki limanların bütünsel analizi yapılmış ve limanlar için geliştirme önerileri oluşturulmuştur. Çalışmaya göre kıyı ve kıyı etkileşim sahaları ile değerlendirildiğinde 22 ayrı limanın bulunduğu Ege Bölgesi'nde, TR31 İzmir bölgesi sahip olduğu 16 liman ile deniz taşımacılığı ve limanlar bakımından üstünlüklere sahip bir bölgedir. İzmir'in 17 milyar doları aşan ihracatının %75'i deniz taşımacılığı ile yapılmaktadır. İzmir limanları 2022 yılı itibarıyla 92 milyon ton yük elleçleyerek ülkemiz toplam yükünün %17'sine hizmet vermiştir. Ülkemizde taşımacılık perspektifinden stratejik yük olan konteyner yükünün %15'i İzmir limanlarında elleçlenmektedir ve 2022 yılı itibarıyla bölgedeki 4 konteyner limanı ile hizmet verilen konteyner yükü 1,9 milyon TEU düzeyindedir. Bu rakam Akdeniz yük trafiği açısından hizmet verilen her 8 konteynerden birinin İzmir'de elleçlendiğini göstermektedir. Bölgedeki konteyner limanlarının direkt bağlantılı oldukları 220 liman sayesinde bölgede elleçlenen yük, direkt hatlarla Avrupa, Amerika ve Akdeniz coğrafyasına hızla dağılmaktadır. Nitekim bu ihracatı yaratan ve doğrudan tasarım ile ürün niteliğinin geliştirilebileceği deniz yoluyla ihracat yapan sektörler, gıda, tekstil-konfeksiyon, plastik, makine aksam ve parçaları ve fonksiyonel tasarıma dayanan mobilya imalatı olarak ayrılmaktadır.

Öte yandan Türkiye'nin rüzgâr enerjisi başkenti olarak nitelendirilen İzmir, Türkiye'de rüzgâr enerjisi ekipman üretimi konusunda son dönemde önemli bir merkeze dönüşmüştür. Rüzgâr enerjisinden elektrik üretimi alanındaki öncü pozisyonunu rüzgâr türbini ekipmanları imalatı konusunda da sürdürmekte ve lojistik altyapısı, nitelikli insan kaynağı, yatırımcıya ve çalışanlara sunduğu yüksek yaşam kalitesi, rüzgâr enerjisi potansiyeli ve sektördeki önemli uluslararası firmaların varlığı sayesinde kendi coğrafyasında rüzgâr enerjisi ve ekipmanlarının üretim üssüne dönüşmüştür. Küresel türbin üreticileri arasında yer alan Siemens-Gamesa,

Enercon ve General Electric (GE) rüzgâr türbini ana ekipmanlarının imalatını İzmir'de yapmaktadır. Buna ilave olarak İzmir'de bağımsız ekipman üreticisi olan TPI Composites iki adet kanat fabrikasına ve Ar-Ge merkezine, CS Wind çelik kule fabrikasına, Ateş Wind Power ise kule ve doğrudan tahrikli jeneratör fabrikasına sahiptir. Ayrıca, İzmir'de ana ekipman üreticileri dışında bu ekipmanların bileşenlerini üreten yerli firmalardan oluşan geniş bir tedarik zinciri oluşmuştur. Rüzgâr sanayiinde 2023 yılı itibarıyla 10.000'in üzerinde çalışan bulunmaktadır ve limanlar vasıtasıyla yıllık 1 milyar doların üzerinde, genellikle proje yük olarak sınıflandırılabilir türde büyük ebatlı aksam ve parça ihracatı gerçekleştirilmektedir. Bu tutar İzmir'in yıllık olarak gerçekleştirdiği ihracatın yaklaşık %5'ini oluşturmaktadır.

Ülkemizde ve bölgemizde mavi ekonomi sektörleri içerisinde, sektörün tamamının İzmir'de yerleşik olması özelliği ile gemi geri dönüşüm (gemi söküm) endüstrisi diğer alanlardan ayrılmaktadır. Kullanım ömrünü tamamlamış ticari ya da askeri gemilerin ve denizüstü platformlarının, insan ve çevre sağlığı için tehdit oluşturmayacak yöntemler kullanılarak sökülmesi, bu sayede yeniden değerlendirilmek üzere farklı endüstri alanları için hammadde ve yarı mamül maddeye dönüştürülmesi işlemleri gemi söküm ya da gemi geri dönüşüm endüstrisi olarak tanımlanmaktadır. Gemi geri dönüşüm endüstrisi sayesinde, %98'i çelik kullanılarak inşa edilmiş olan hurda gemiler, %95 oranında yeniden kullanılabilir maddelere dönüştürülmektedir. Dünya Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından enerji ve kaynakların küresel anlamda korunmasına katkı sağladığı için, 2019 yılından bu yana gemi geri dönüşüm endüstrisi "yeşil endüstri" olarak kabul edilmektedir.

Bölgemizde ağır endüstri işletmelerinin yerleşmiş olduğu Aliğa ilçesi, aynı zamanda gemi geri dönüşüm alanında faaliyet gösteren 22 işletmeye de ev sahipliği yapmaktadır. Bu firmalar yıllık ortalama 800.000 ton geminin sökümünü gerçekleştirirken, sektör yaklaşık 2.000 kişiye doğrudan istihdam sağlamakta, 500 milyon dolar üzerinde bir ekonomik büyüklük arz etmektedir. Ülkemiz bu ekonomik büyüklük ve gerçekleştirilen söküm tonajı ile sektörün dünyada yoğunlaştığı ülkeler arasında (Hindistan ve Bangladeş'in ardından) 3. sırada gelmektedir. İzmir'de faaliyet gösteren 22 firmadan 9'u, Avrupa Parlamentosu tarafından, AB ülkesi bayrağı taşıyan gemilerin sökümü sırasında oluşan olumsuz etkileri azaltmak amacıyla 2013 yılında yürürlüğe konulan "Gemi Söküm Yönetmeliği" kapsamında regülasyonlara uygun söküm yaptığı belirlenerek akredite edilmiştir. Bu anlamda bölgedeki her 3 firmadan biri "yeşil endüstri"

esaslarına uygun sökülüm yapmaktadır. Bölgedeki firmalarda gerçekleştiren tüm faaliyetler, sektörün “Tehlikeli Atıkların Sınırlar Arası Dolaşımı ve İmha Edilmesi Sözleşmesi” (Basel Sözleşmesi) ve Hong Kong Konvansiyonu gibi ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmelere uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Gemi geri dönüşüm endüstrisi faaliyetlerinin kaynaklık ettiği yeniden değerlendirme sektörü İzmir Bölgesel Girdi-Çıktı Analizi çerçevesinde geri bağlantısı en yüksek sektörler arasında olmasıyla bölgenin kilit sektörlerinden birisi olarak ifade edilmektedir. Özetlenen hususlar doğrultusunda, sektörün yapısı ve önemine binaen istihdamın “insana yakışır iş” prensipleriyle uyumlu biçimde geliştirilmesi, sektörün dirençliliğinin ve yeşil uygulamaların artırılması, odaklanılan uygulamaların temel unsurlarıdır. Ajansımızca 2021 yılında hazırlanan “Gemi Geri Dönüşüm Endüstrisi Değer Zinciri Analizi” sektörün dirençliliğinin artırılmasına yönelik önerileri kapsamaktadır. 2023 yılında “İzmir Kaynak Verimliliği Programı” kapsamında sektörün endüstriyel simbiyoz boyutuyla analizi ve müdahale araçlarına karar verilmesi hedeflenmektedir.

Ülkemizin toplam su ürünleri üretiminin %21,6’sını karşılayan İzmir, Muğla’nın ardından ikinci sırada gelmektedir (TÜİK, 2023d). İzmir’de Dikili Denizköy, Urla Gülbahçe, Karaburun Kuzey ve Mordoğan, Çeşme Adalar, Çeşme Gerence, Çeşme İldırı, Çeşme Mersinkoy, Urla Demircili olmak üzere sekiz ayrı alanda yetiştiricilik yapılmakta ve ağırlıklı olarak levrek ve çipura üretimi gerçekleştirilmektedir. Söz konusu türlerin Akdeniz ve Avrupa ülkelerinde de yoğun olarak üretilmesi ile İzmir’in su ürünleri yetiştiriciliğinde rekabet gücü düşmekte ve yeni türlerin yetiştiriciliğe alınmasını gündeme getirmektedir. 2023 yılının ilk 6 aylık döneminde Türkiye’deki su ürünleri ihracatının %22,45’i, Ege Bölgesi’nin ise %33,74’ü İzmir’den yapılmıştır. Son 20 yılda İzmir’de üretim miktarı açısından yetiştiriciliğin gelişim, avcılığın ise düşüş içinde olduğu görülmektedir. İzmir ilinde deniz işletmesi, iç su işletmesi ve kuluçkahane biçiminde toplamda 80 adet faal su ürünleri tesisi bulunmakta ve bu firmalar balık ve kabuklu işleme tesisleri, yem üreticileri gibi işletmeler ile yakın ilişki içindedir. DESOP kapsamında İzmir’deki su ürünleri ve balıkçılık alanında faaliyet gösteren yerel aktörlerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, üretim faaliyetlerinin modern teknikler ve sürdürülebilirlik açısından güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Ön Risk Değerlendirmesi

Yukarıda belirtildiği üzere DESOP kapsamında en önemli faaliyet limanlar üzerinden bölgeye dair bir ekonomik analiz ortaya konulmasıdır. Çalışmanın hedef kitlesi, kentin denizcilik endüstrileri paydaşlarıdır. Bu doğrultuda programın hedef kitlesini oluşturan grupların ve kuruluşların programa isteksizliği en temel risk olarak değerlendirilmektedir. Bu riskin yönetiminde etkin katılım mekanizmalarının oluşturulması önem taşımaktadır. Bu kapsamda mevcut yönetim mekanizmalarına düzenli katılım sağlanması, yeni bir yönetim mekanizmasının oluşturulması ve hedef gruplar ile düzenli bir iletişimin sağlanması hedeflenmektedir. Öte yandan Covid-19 pandemisi sonrası dönemde küresel ölçekteki diğer krizlerin ekonomik sektörler üzerinde yarattığı dalga etkisi göz önüne alınarak, müdahale araçları ve SOP faaliyetlerine ilişkin zaman planlaması çevik ve esnek olacak biçimde planlanmaktadır.

2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaları hedeflenen sonuçlar aşağıdaki Temel Performans Göstergeleri ve Çıktı Performans Göstergeleri tablolarında yer almaktadır.

Temel Performans Göstergeleri					
No	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar) No
1	Geliştirilen Küme Sayısı	Adet	1	Ajans Verileri	1,2
2	Küme Üyesi Liman Sayısı	Adet	8	Ajans Verileri	1,2
3	İzmir Limanları Elleçlenen Yük Artışı	Yüzde	5	UAB Verileri	1,2,3
4	İzmir Limanlarının Elleçlenen Konteyner Miktarındaki Payı	Yüzde	20	UAB Verileri	1,2,3
5	Yeni Geliştirilen Liman ve Entegre Sanayi Bölgesi Projesi	Adet	1	Ajans Verileri	1,2
6	Mikroalg Kültürü ve Katma Değerli Yüksek Algal Ürün Geliştirme ve Uygulama Merkezi	Adet	1	Ajans Verileri	1

Çıktı Performans Göstergeleri					
No	Çıktı Göstergesi	Birim	Hedef		Doğrulama Kaynağı
			2024	Toplam	
1	Liman Topluluğu Aktörleri Koordinasyon Toplantı Sayısı	Adet	2	6	Ajans Verileri
2	Aliağa Liman ve Sanayi Bölgesine Yönelik Fizibilite Çalışması	Adet	1	1	Ajans Raporları
3	Denizüstü Rüzgâr Enerjisi Sektörüne Yönelik Analiz/ Fizibilite Çalışması	Adet	1	3	Ajans Raporları
4	Kıyıları ve Etkileşim Sahalarının Analizi Raporu	Adet	1	1	Ajans Raporları
5	Liman Topluluğu Aktörleri Koordinasyon Toplantıları Katılımcı Sayısı	Adet	10	30	Ajans Verileri
6	İzmir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Raporu	Adet	1	1	Ajans Raporları
7	Mavi Ekonomi Sektörlerinin Geliştirilmesine Yönelik Analiz ve Fizibilite Çalışması	Adet	2	6	Ajans Raporları

2.2.4. Proje ve Faaliyetler

Söz konusu SOP kapsamında gerçekleştirilecek olan program, proje ve faaliyetler aşağıdaki SOP bileşenleri tablosunda yer almaktadır.

SOP Bileşenleri Tablosu						
İKY Kodu	Bileşen Adı	Tür	Yöntem	Sorumlu Kuruluş	Sorumlu Birim	Özel Amaç(lar)
1	Aliğa Liman ve Sanayi Bölgesinin Gelişimine Yönelik Fizibilite Çalışmaları	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	MBPB	1,2
2	Denizüstü Rüzgâr Enerjisi Sektörü Geliştirme Faaliyetleri	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	YDO	1,2,3
3	Mavi Ekonomi Sektörlerinin Geliştirilmesine Yönelik Analiz ve Fizibilite Çalışmaları	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	MBPB	1
4	İzmir'de Kıyılar ve Etkileşim Sahalarının Analizine Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	MBPB	1,2,3
5	Çandarlı Limanı ve Temiz Enerji İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'ne Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	MBPB, YDO	1,2,3
6	Liman Topluluğu Aktörleri Koordinasyon Çalışmaları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	MBPB	1,2,3
7	İzmir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	MBPB, PUİB	1
8	İzmir'in Akdeniz Liman Kentleri ile İlişkilerinin Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	MBPB	1,2,3
9	SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Faaliyetlerle İlgili Çalışmalar	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	İZKA	MBPB, YDO	1,2,3
10	Çandarlı Limanı	Faaliyet	Kamu Yatırım Programı Projesi	UAB	MBPB, YDO	1,2,3
11	Kemalpaşa Lojistik Merkezi	Faaliyet	Kamu Yatırım Programı Projesi	UAB	MBPB	1,2,3
12	Mikroalg Kültürü ve Katma Değerli Yüksek Algal Ürün Geliştirme ve Uygulama Merkezi Gündümlü Proje Desteği	Alt Program	Gündümlü Proje Desteği	İZKA	MBPB	1

2.2.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Bu SOP kapsamında, Ajansın mevcut çalışmalarına ek olarak aşağıdaki araştırma ve analizlerin yapılması planlanmıştır.

Aliağa Liman ve Sanayi Bölgesinin Gelişimine Yönelik Fizibilite Çalışmaları: 2021 yılında tamamlanan İzmir Limanları Mevcut Durum Analizi ve Gelişim Perspektifi çalışmasının ortaya koyduğu en önemli hususlardan biri, Aliağa bölgesindeki limanların özellikle limanların geri sahasında kalan karayolu ve bağlantı yolları bakımından altyapı yetersizlikleri olmuştur. Bu doğrultuda 2023 yılında konuyu derinlemesine analiz eden Aliağa Limanları Arka Alanı Ulaşım ve Lojistik Etüdü İle Müdahale Perspektifi Çalışması (ALUP) yayınlanmıştır. Çevresindeki ağır sanayi yapıları ile beraber yoğun bir yük trafiğine sahne olan bölgenin gelişimi için gerekli olan altyapı çalışmalarını, yol iyileştirme, kavşak düzenleme, tır parkı, liman ön sahası, lojistik sahalar gibi yatırım önceliklerini belirleyen çalışma aynı zamanda bütünsel alan yönetimi anlamındaki ihtiyaçlara yönelik öneriler içermektedir. 2024 yılında ALUP önerilerinin ilgili kurum ve kuruluşlarca hayata geçirilmesi, yerel yönetimlerin ve merkezi kuruluşların plan ve yatırım çalışmalarında önerilerin yer alabilmesi için temaslar kurulacak, ihtiyaç duyulacak projelendirme ve fizibilite çalışmaları gerçekleştirilecektir. İlgili kurum ve kuruluşların katkıları ile somutlaştırılacak yatırımlarla beraber Aliağa limanlarının arka alan ulaşım ve lojistik sorunlarının çözülmesi ve bölgedeki liman-sanayi gelişiminin sağlıklı şartlara kavuşabilmesi yönünde çalışmalar hayata geçirilecektir.

Denizüstü Rüzgâr Enerjisi Sektörü Geliştirme Faaliyetleri: Denizüstü rüzgâr enerjisi, Dünya'da hızla gelişmekte olan ve ülkemizde de son dönemde gündeme gelen bir temiz enerji türüdür. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından denizüstü rüzgâr enerjisi santral sahalarının oluşturulması amacıyla ihale hazırlıkları devam etmekte ve rüzgâr enerjisi sektörünün bu alana ilgisi giderek artmaktadır.

İzmir, kara ve deniz bağlantıları, lojistik altyapısı, nitelikli insan kaynağı, yatırımcıya ve çalışanlara sunduğu yüksek yaşam kalitesi, rüzgâr enerjisi potansiyeli ve sektördeki önemli uluslararası firmaların varlığı sayesinde kendi coğrafyasında rüzgâr enerjisi ve ekipmanlarının en gelişmiş üretim üssü haline gelmiştir. İzmir rüzgâr sanayisinin ulaşılmış olduğu olgunluk seviyesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve denizüstü rüzgâr enerjisi pazarına ulaşabilmesinin sağlanması için sektöre yönelik bir yol haritası oluşturulmuştur. Bu kapsamda Ajansımız; öncelikle Denizüstü Rüzgâr Ölçümlerini gerçekleştirmek için gerekli adımları atmıştır. Ülkemiz için

yeni deniz üstü rüzgâr enerjisi santralleri alanında yatırım yapılabilmesi için kullanılabilir kalitede deniz üstü rüzgâr modellemelerinin oluşturulması, söz konusu modellerin sektör paydaşlarıyla paylaşılması ve geleceğe yönelik strateji ve yatırımların bölge özelinde planlanabilmesi gerekli verilerin üretilmesinin amaçlandığı bu çalışma İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi işbirliğiyle gerçekleştirilmekte olup Türkiye'de ilk olma özelliği taşımaktadır. Bunun yanı sıra denizüstü RES yatırımı yapılabilecek alanların tespiti, denizel alanlara uygun türbin kapasitesi ve teknoloji tespiti, insan kaynakları, üretim, lojistik, şebeke vb. altyapı ihtiyaçlarının tespiti ve tanıtım gibi başlıkları içeren araştırma, analiz ve programlama çalışmaları yürütülerek sektörün gelişiminin ivmelendirilmesi hedeflenmektedir.

Tüm bu çalışmalar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği (TÜREB), Denizüstü Rüzgâr Enerjisi Derneği (DÜRED), Güney Marmara Kalkınma Ajansı başta olmak üzere ilgili kuruluşlarla koordinasyon ve işbirliği içinde gerçekleştirilecektir.

Mavi Ekonomi Sektörlerinin Geliştirilmesine Yönelik Analiz ve Fizibilite Çalışmaları: AB kaynaklarında genel olarak kıyı turizmi, deniz yolu taşımacılığı, gemi inşası, onarımı ve geri dönüşümü, liman hizmetleri, deniz dibi madenciliği, su ürünleri yetiştiriciliği, deniz balıkçılığı mevcut sektörler; denizel temiz enerji (denizüstü rüzgâr enerjisi, yüzer güneş santralleri, yeşil hidrojen üretimi, dalga enerjisi vb.), mavi biyoteknoloji (alg üretimi vb.), deniz suyunun arıtılması vb. sektörler ise gelişen yenilikçi sektörler olarak ele alınmaktadır. Gerek mevcut gerekse yeni gelişen sektörlerde bölgenin sahip olduğu potansiyelin ve yatırım imkânlarının tespiti, İzmir Körfezi ve diğer denizel ekosistemlerin sürdürülebilirliği, bölgede katma değerli üretimi sağlamaya yönelik yeni teknoloji alanlarının belirlenmesine yönelik araştırma, analiz ve fizibilite çalışmaları yapılacaktır. Bu amaçlar doğrultusunda başta su ürünleri yetiştiriciliği ve balıkçılık, deniz suyunun arıtılması ve denizel temiz enerji alanları olmak üzere, denizlerin sürdürülebilir yönetiminin ve sürdürülebilir mavi ekonominin geliştirilmesi bağlamında ihtiyaç duyulan alanlarda bölge paydaşları, üniversiteler ve ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde gerekli araştırma, analiz, fizibilite ve proje geliştirme çalışmaları yapılacaktır.

İzmir'de Kıyılar ve Etkileşim Sahalarının Analizine

Yönelik Çalışmalar: İzmir resmi rakamlara göre 629 km kıyı şeridine sahiptir. Kara ve deniz boyutları ile kıyı alanlarında turizm, sanayi, liman fonksiyonları, konut yerleşimleri, korunacak alanlar gibi çok farklı kullanımlar ve yeni kullanımları içeren gelişmeler söz konusudur. İkinci konutlar, turizm gelişmeleri, kıyı yapıları, kıyı ile ilişkili sektörlerin yer seçimleri İzmir'de güçlü bir kıyısallaşma eğilimini tanımlamaktadır. Bu eğilimlerin sağlıklı yönlendirilmesi kıyının ve kıyı ile bağlantılı olan, kıyıyı etkileme potansiyeline sahip iç alanların incelenmesini, ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte bilgi tabanının güçlendirilmesini gerektirmektedir. Örneğin Kuzey İzmir'de Aliğa limanlarının gelişimi, Çandarlı Limanı için rüzgâr enerjisi özelinde ihtisaslaşma, YATEK Tekne ve Yat Üretimi Sanayi Bölgesi, BASBAŞ Serbest Bölgesi, çeşitli OSB'ler gibi farklı yatırımlarla kıyı ve ard alanları gelişim içindedir. Diğer yandan güneyde ve batıda önemli turizm, rekreasyon ve konut yatırımları gözlenmektedir. Noktasal olarak değerlendirilen ve yatırımlara konu olan bu tarz gelişimlerin nasıl uyum gösterdiği, birbirleriyle, kıyı arkası alanla ve bölgedeki mevcut yerleşimler ile ilişkileri, büyük ölçekli yatırım kararlarının yaratacağı mekânsal baskılar, sürdürülebilir mekânsal gelişim ilkesine dair öncelikler, korumaya dair karar ve öncelikler gibi konuların bütünsel biçimde değerlendirmelerinin yapılması gerekmektedir. Bu yöndeki çalışmalar kapsamında İzmir'de mavi ekonomi temelinde kıyı ve ilişkili alanlar incelenecek, etaplar halinde yapılacak analizlerle kentsel gelişme dinamikleri, ekonomik gelişim potansiyelleri ve mekânsal yapı birlikte ele alınacaktır. Elde edilecek sonuçlar hem yatırımların ve yeni gelişimlerin, hem de koruma kullanma dengesine yönelik karar ve çalışmaların yönlendirilmesi noktasında faydalar sağlayacaktır.

İzmir'de kıyılarla etkileşim açısından önem kazanan diğer bir husus, denizel alan planlamasıdır. Denizel alanların, denizüstü enerji, deniz ulaşımı, su ürünleri vb. sektörlerin gelişen ihtiyaçları kapsamında daha geniş ölçekte kullanımına yönelik talepler hızla artmaktadır. Bu sebeple, ekolojik, ekonomik ve sosyal hedeflere ulaşma gayesiyle deniz alanlarındaki insan faaliyetlerinin mekânsal ve zamansal dağılımını analiz eden ve yer seçim/taahhüt kararları veren kamusal süreçlerin kolaylaştırılmasına yönelik araştırma, analiz ve planlama çalışmaları da bu başlık altında gerçekleştirilecektir.

2.2.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon

Söz konusu SOP kapsamındaki faaliyetlerin tümü farklı paydaşlarla işbirlikleriyle ve bölgedeki ilgili paydaşların koordinasyonu ile yürütülecektir. Ancak bunlara diğer başlıklar altında da yer aldığından, burada ayrıca yer verilmemiştir. İşbirliği ve koordinasyon kapsamına giren diğer faaliyetler ise aşağıda özetlenmiştir.

Çandarlı Limanı ve Temiz Enerji İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'ne Yönelik Çalışmalar:

Endüstriyel makine ve rüzgâr türbini aksam ve parçaları gibi proje yük olarak sınıflandırılan ekipmanların üretimi konusunda ülkemizin önde gelen şehirleri arasında yer alan İzmir'de söz konusu yüklerin lojistik süreçlerinin yürütülebileceği liman altyapısı sınırlıdır. Konteyner ve dökme yük elleçleme kapasitesinin göreceli olarak daha yüksek olması ve limanların da bu doğrultuda faaliyetlerini odaklaması sebebiyle altyapı anlamında proje yük taşımacılığı ikinci plandadır. Katma değeri yüksek fakat lojistik süreçleri daha kompleks olan endüstriyel makine ve rüzgâr türbini aksam ve parçalarının ihracatının gerçekleştirilebilmesi için İzmir'de bu alanda uzmanlaşmış yeni bir liman altyapısına ihtiyaç duyulmaktadır. Türkiye'de faaliyet gösteren 4 adet rüzgâr türbini kanadı üretim fabrikasının tamamı İzmir'de yer almaktadır. Fakat İzmir'de 50-70 metre aralığında üretilebilen ve lojistiği sağlanabilen türbin kanatlarına olan talep küresel pazarda artık değişim göstermeye başlamıştır. Denizüstü uygulamalarla beraber sektörde 100-120 metreyi bulan kanatlar da kullanılmaya başlanmıştır ve bu ürünlerin kullanımı hızlı bir şekilde yaygınlaşmaktadır. Aynı şekilde kule, nasel ve döküm parçalarına olan talep de benzer şekilde değişmeye başlamıştır. Bununla beraber, yüzer platformların üretimi ve lojistiği de ihtisaslaşmış bir liman ihtiyacını beraberinde getirmektedir. Yurt dışı iyi uygulama örnekleri (Aalborg, Esbjerg, Hull, Bilbao) incelendiğinde, yüksek hacimli türbin bileşenlerinin üretim sahalarının üretilen ekipmanların lojistiğinin en kolay biçimde gerçekleştirilecek şekilde tasarlandığı görülmektedir. Sektörün İzmir ve çevresinde kümelenmesi düşünüldüğünde, İzmir'de hali hazırda yapımı devam eden Çandarlı Limanı'nın ülkemizde bu tür bir gelişim için en uygun aday olduğu değerlendirilmiş, bölge limanlarını bütünsel olarak değerlendiren İzmir Limanları Mevcut Durum Analizi ve Gelişim Perspektifi'nde limanın rüzgâr enerjisi ekipmanları üzerine ihtisaslaşması önerilmiştir. Çandarlı Limanı'nın iyi örneklerde olduğu gibi üretimi de içeren biçimde Temiz Enerji İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ile beraber geliştirilmesine yönelik fizibilite çalışmaları 2022 ve 2023 yıllarında gerçekleştirilmiştir.

Bu projenin uygulanmasına yönelik bilgilendirme, tanıtım, ilgili kurumların koordinasyonu ve ihtiyaç duyulan revizyon ve güncellemelerin yapılması yönündeki çalışmalara 2024 yılında devam edilecektir.

Liman Topluluğu Aktörleri Koordinasyon Çalışmaları:

Limanların performansının artırılması ve hizmetlerinin geliştirilmesinde çok-aktörlü katılımcı ve ortaklık temelli yeni yönetim modellerine dayanan liman yönetişimi uygulamaları ile karşılaşmaktadır. Limanların gelişmişliği, etkinliği ve verimliliği konum, alt yapının ve üst yapının gelişmişliği, ulaştırma sistemleriyle bağlantı, paydaşlar, müşteriler ve çevre ile olan ilişkilerine bağlıdır. 2022 yılında yayımlanan İzmir Limanları Mevcut Durum Analizi ve Gelişim Perspektifi çalışmasının bölge paydaşları tarafından anlaşılması ve benimsenmesi, çalışmada işaret edilen gelişim senaryoları üzerinden paydaşlarla ve paydaşlar arasındaki işbirliğinin artırılması, bölgedeki liman paydaşlarının yönetim ilkeleri doğrultusunda farkındalıklarının artırılması, aktörler arası diyalogun, şeffaflığın, işbirliğinin ve hesap verebilirliğin geliştirilmesi, performansın artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması hedeflenmektedir. İşbirliği ve koordinasyon çalışmaları özellikle limanların ortak sorunlarının çözümü ve limanlara ilişkin güncel gelişmeler özelinde şekillendirilecektir. 2023 yılında yayınlanan "Aliağa Limanları Arka Alanı Ulaşım ve Lojistik Etüdü ile Müdahale Perspektifi" çalışması bağlamındaki öneriler, bu kapsamdaki faaliyetlere altlık teşkil edecektir.

İzmir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı İzleme ve

Değerlendirme Çalışmaları: İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Vakfı tarafından Ajansımız işbirliği ile hazırlanan İzmir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı (2020-2024) için izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. İzleme ve değerlendirme modeli 2021 yılında oluşturulmuş, model kapsamında ilk ölçme ve değerlendirmeler 2022 yılı için yapılmış ve rapor şeklinde 2023 yılında yayınlanmıştır. 2024 yılında da 2023 yılı için izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

İzmir'in Akdeniz Liman Kentleri ile İlişkilerinin

Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar: İzmir'in sahip olduğu güçlü liman geçmişi ve deneyimini, günümüzün değişen koşulları içinde daha ileriye nasıl taşıyabileceği "İzmir Bölgesi Limanları Mevcut Durum Analizi ve Gelişim Perspektifi" ile ele alınmış, gerek limanlara dair konulara dair gerekse liman yönetim modellerine dair öneriler oluşturulmuştur.

18. yüzyılda Doğu Akdeniz'in en büyük liman şehri olan İzmir'in sahip olduğu tarihsellik ve gelişme perspektifi içinde Akdeniz'deki diğer liman şehirleri ile ilişkiler kurması, mevcut kapasitenin gelişimi ve bölgenin tanınırlığı açısından önem taşımaktadır.

Akdeniz liman şehirleri, 27 milyar Avro yıllık brüt katma değer, yaklaşık 550 bin kişilik istihdam ve önümüzdeki on yılda yıllık %4 büyüme perspektifi ile şehir ekonomilerinin gelişiminde taşımacılıktan başarı ile istifade etmektedir. İzmir'in 18. yüzyıldan itibaren deniz ticareti konusunda yoğun ilişkileri olan, kruvaziyerde Akdeniz'in üçüncü, yük elleçlemede ise dördüncü büyük limanı olan Fransa'nın Marsilya kenti, Akdeniz liman kentleri ile geliştirilecek ilişkiler açısından özel öneme sahiptir. Marsilya'nın kuruluşunda İzmir'den göç edenlerin etkisinin yanı sıra son 400 yıllık deniz ticareti geçmişindeki yoğun ilişkiler, Marsilya'nın bugün Akdeniz'in en önemli liman kentlerinden biri olması ve ayrıca Marsilya liman idaresinin kurumsal yapılanmasının İzmir Limanı için örnek alınabilecek yapısı, burası ile kurulacak ilişkileri önemli kılmaktadır.

2022 yılında Akdeniz'de kentsel ve bölgesel iş birlikleri üzerine çalışmalar yürüten ve merkezi Marsilya'da bulunan Sürdürülebilir Akdeniz Kent ve Bölgeleri Ajansı'nın (AVITEM) yetkilileri ile İzmir'de ortak gerçekleştirilebilecek çalışmalar konusunda yüzyüze yapılan görüş alışverişleri, iki bölge arasında paylaşılacak büyük bir birikim bulunduğunu da ortaya koymuş, aynı doğrultuda 2023 yılı içerisinde Logistech Lojistik, Depolama ve Teknoloji Fuarı kapsamında Marsilya limanlarından temsilciler ile görüşmeler sağlanmıştır. İzmir'in Akdeniz Liman Kentleri ile ilişkilerinin geliştirilmesi için çalışmalar yapılması, Marsilya başta olmak üzere teknik inceleme ziyaretleri gerçekleştirilmesi, bu kapsamda liman idaresi, kent yönetimi ve liman ekosisteminin diğer aktörleri ile görüşmelerde bulunulması, yapılacak çalışmalarla bölgeler arası bilgi paylaşımı, iletişim ve işbirliğini geliştirecek adımların atılması hedeflenmektedir.

2.2.4.3. Kapasite Geliştirme

SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen

Faaliyetlerle İlgili Çalışmalar: Gerek bölgesel gerekse ulusal düzeydeki kurum ve kuruluşlar SOP amaç ve önceliklerine uygun, bu anlamda Ajansa ve bölgeye katkı sağlayacak birtakım çalışmalar yürütmekte ve etkinlikler düzenlemektedir. Sonuç odaklı program öncelikleri ve Ajans Kurumsal İletişim Planı ile uyumlu olan söz konusu etkinlik ve çalışmalara katılım sağlanacaktır. İlgili çalışmaların takibi ile uluslararası, ulusal ve bölgesel ölçekteki gelişmeler takip edilecek,

sonuçlar bölgede yaygınlaştırılacak, elde edilen bilgiler gereken durumlarda SOP'un geliştirilmesi ve revizyonu için dikkate alınacaktır. Ayrıca yine SOP amaç ve öncelikleri çerçevesinde, SOP içerik ve amaçlarına katkı sağlayacak şekilde çalıştaylar, toplantı, etkinlikler ve eğitim programları ilgili paydaşlarla işbirliği halinde düzenlenecektir.

2.2.4.4. Ajans Destekleri

Mikroalg Kültürü ve Katma Değerli Yüksek Algal Ürün Geliştirme ve Uygulama Merkezi GÜdümlü Proje Desteği:

Artan gıda ihtiyacını ve enerji talebini karşılamak üzere yapılan kaynak tüketimi her geçen gün daha da artmaktadır. Bu nedenle hem yaşamın devamlılığını sürdürebilmek hem de bu ihtiyaçları karşılayabilmek üzere alternatif kaynaklara yönelmek gerekmektedir. Üretim pratikliği olan, büyük miktarlarda üretimi yapılabilen, uygun koşullar sağlandığı takdirde her türlü ortamda yetiştirilebilen ve birçok sektörde kullanılabilen algler bu ihtiyaca verilebilecek en uygun cevaplardandır. Algler hâlihazırda balık yemi, gübre, gıda ürünleri, sağlık takviyeleri ve enerji üretiminde kullanılmakta ve kullanım alanları teknolojik gelişime bağlı olarak artmaktadır. Yalnızca kültür balıkçılığında yem amaçlı kullanımının bile gıda ve enerji tasarrufuna katkısı büyüktür. Bu bakış açısıyla, mikroalg kültürünün ve algal ürünlerin geliştirilmesine yönelik yapılacak proje çalışmalarının dünya eğilimleri ile örtüşen ve önu açık bir konu olacağı değerlendirilmektedir. Gıda ve enerji üretimi için alternatif kaynakların kullanımı, Ajansımızın destek önceliği tanıdığı konular arasında yer aldığından, bu amaç doğrultusunda bir merkezin kurularak ilgili araştırmaların desteklenmesi hedeflenmektedir.

2.2.4.5. Önemli Kamu Yatırımları

Çandarlı Limanı: Türkiye'nin en büyük limanı olması hedeflenen Çandarlı (Kuzey Ege) Limanı'nın yer seçimi 2003 yılında yapılmış ve liman yapımı 2011 yılında başlamıştır. Projenin tasarlandığı dönemde aktarma yüklerine hizmet vermek üzere yaklaşık 6 milyon metrekare alanda konteyner odaklı planlanan liman için ilk etapta 2 milyon TEU/yıl kapasiteye, 2035 yılına kadar ise 2 bin metre rıhtım ve 4 milyon TEU/yıl kapasiteye ulaşması öngörülmüştür. Buna rağmen günümüze kadar sadece 1.500 metre uzunluğa sahip dalgakıranın inşası tamamlanabilirken liman sahasına yönelik yatırımlar henüz gerçekleştirilememiştir. İzmir Limanları Mevcut Durum Analizi ve Gelişim Perspektifi'nde Çandarlı Limanı'nın rüzgâr enerjisi ekipmanları üzerine ihtisaslaşması öngörülmüş, 2022 ve 2023 yıllarında bu gelişim senaryosuna uygun biçimde Ajansımız tarafından Çandarlı Limanı ve Temiz Enerji İhtisas Organize Sanayi Bölgesi için detaylı fizibilite çalışmaları hazırlanmıştır. 2024 yılında ilgili projeye ilişkin olarak merkezi ve yerel ölçekteki çalışmaların ve gelişmelerin takip edilmesi, projelerin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

Kemalpaşa Lojistik Merkezi: Kemalpaşa ilçesinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yürütülen lojistik merkez projesi, demiryolu bağlantısı ile başta İzmir olmak üzere Turgutlu, Manisa, Torbalı, Aydın, Denizli'deki OSB'lere, karayolu-otoban ile de İstanbul ve Ankara'ya bağlantı imkânı sağlayacaktır. 1,2 milyon metrekarelik alanda kurulması planlanan merkezin 3 milyon metrekare geri sahası olacaktır. 2010 yılı yatırım programına alınan ve 2012 yılında altyapı ihalesi yapılan merkezin ilk aşaması tamamlanmış, 2018 yılında ikinci faz ihalesi gerçekleştirilmiştir. Kamulaştırma süreçleri devam eden yatırımın 2025 yılında işletmeye alınması hedeflenmektedir. Lojistik merkezin İzmir'deki tüm limanlara bağlanarak verimliliğinin sağlanabilmesi açısından, TCDD İzmir Limanı, Aliağa Bölgesi Limanları ve Çandarlı Limanı bağlantı hatlarının yatırım programına alınması önem arz etmektedir. 2024 yılında ilgili projeye ilişkin olarak merkezi ve yerel ölçekteki çalışmaların ve gelişmelerin takip edilmesi planlanmaktadır.

2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

SOP'un süresi, 2024-2026 yıllarını içerecek şekilde üç yıldır. Bu süre içinde SOP'un temel faaliyetleri tamamlanacaktır. Bu kapsamda 2021-2023 yıllarında uygulanan uzun

erimli proje ve programlara bu dönemde devam edilecektir. Bununla birlikte bir önceki SOP döneminde uygulanan analiz sonuçları doğrultusunda 3 yıl boyunca pilot uygulamalar hayata geçirilecek, tasarlanacak farklı destek mekanizmaları ile mali ve teknik destekler sağlanacaktır.

SOP Zaman Planlama Tablosu				
İKY Kodu	Bileşen Adı	Süre	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)
1	Aliağa Liman ve Sanayi Bölgesinin Gelişimine Yönelik Fizibilite Çalışmaları	36 ay	2024/1	2026/4
2	Denizüstü Rüzgâr Enerjisi Sektörü Geliştirme Faaliyetleri	36 ay	2024/1	2026/4
3	Mavi Ekonomi Sektörlerinin Geliştirilmesine Yönelik Analiz ve Fizibilite Çalışmaları	36 ay	2024/1	2026/4
4	İzmir'de Kıyılar ve Etkileşim Sahalarının Analizine Yönelik Çalışmalar	36 ay	2024/1	2026/4
5	Çandarlı Limanı ve Temiz Enerji İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'ne Yönelik Çalışmalar	36 ay	2024/1	2026/4
6	Liman Topluluğu Aktörleri Koordinasyon Çalışmaları	36 ay	2024/1	2026/4
7	İzmir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları	24 ay	2024/1	2025/4
8	İzmir'in Akdeniz Liman Kentleri ile İlişkilerinin Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar	36 ay	2024/1	2026/4
9	SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Faaliyetlerle İlgili Çalışmalar	36 ay	2024/1	2026/4
10	Çandarlı Limanı	36 ay	2024/1	2026/4
11	Kemalpaşa Lojistik Merkezi	36 ay	2024/1	2026/4
12	Mikroalg Kültürü ve Katma Değerli Yüksek Algal Ürün Geliştirme ve Uygulama Merkezi	36 ay	2024/1	2026/4

2.2.6. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

SOP'ların etkin bir şekilde yönetilmesini ve SOP'un gerektirdiği tematik uzmanlaşmayı sağlamak üzere Ajansa çalışma birimleri SOP temelli olarak kurgulanmıştır. Bu kapsamda SOP'un uygulanması Mavi Büyüme Politikaları Birimi (MBPB) tarafından gerçekleştirilecektir. SOP kapsamındaki bileşenlerden sorumlu farklı birimler yukarıdaki bileşenler tablosunda yer almaktadır. SOP kapsamında yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin izlenmesinden ve değerlendirilmesinden Proje Uygulama ve İzleme Birimi sorumlu olacaktır.

SOP'un Ajans içi koordinasyon ve takibi Genel Sekreter ve Birim Başkanlarından oluşan SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından yapılacaktır. SOP Yönetim Çalışma Grubu'nun yapacağı aylık toplantılarla SOP sürecinin koordineli bir şekilde yönetimi sağlanacaktır. SOP içindeki faaliyetler konusunda ilgili birim başkanı tarafından uzman bazında Bileşen Sorumlusu belirlenecek ve Bileşen Sorumlusu tarafından oluşturulacak detaylı iş takvimi ışığında SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından gerekli takip gerçekleştirilecektir.

Programın genel ilerlemesi Ajans Yönetim Kurulu tarafından takip edilecek, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri için kurulun isteği doğrultusunda SOP kapsamında iş birliği yapılan kurum ve kuruluşların da görüş ve önerileri alınabilecektir.

2.2.7. İzleme ve Değerlendirme

SOP çalışmalarının izleme ve değerlendirmesi, yukarıda belirtilen yönetim yapısı çerçevesinde sağlanacaktır. Yapılan düzenli toplantılarda SOP'un güncel durumu izlenerek, riskler değerlendirilecek ve gerekli düzenleyici önlemlerin alınması sağlanacaktır. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin izleme ve değerlendirilmesinden PUİB sorumlu olacaktır. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının değerlendirilmesi ilgili birim tarafından gerçekleştirilecektir. SOP kapsamında diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlenmesi SOP Yönetim Çalışma Grubu üyeleri tarafından gerçekleştirilecektir. SOP'lar için 6 ayda bir hazırlanacak Dönemsel İlerleme Raporlarının ve SOP için 3. ve 5. yılların sonunda hazırlanacak kapanış raporlarının hazırlanmasından MBPB sorumludur. SOP'un 7. yılının sonunda ise, SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından bir etki analizi çalışması yapılması sağlanacaktır.

2.3. YENİLİK VE GİRİŞİMCİLİK
SONUÇ ODAKLI PROGRAMI
(YGSOP)

2.3.1. Amaç

Genel Amaç: İzmir'de yenilik ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi ve uluslararasılaşmasının sağlanması

Özel Amaç 1: İzmir'de yeşil ve mavi girişimcilik başta olmak üzere teknoloji girişimciliğinin geliştirilmesi

Özel Amaç 2: İzmir girişimcilik ekosisteminin paydaşları arasındaki işbirliğinin ve koordinasyonun artırılması ile ekosistemin markalaştırılmasının sağlanması

Özel Amaç 3: Bölgede katma değeri yüksek sektörlerde teknoloji ve yenilik üretme kapasitesinin geliştirilmesi

2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ülkelerin rekabet güçlerini artırma ve bu yolla toplum refahını yükseltmelerinde araştırma, geliştirme ve yenilik alanlarına yaptıkları yatırımlar belirleyici bir role sahiptir. Buna bağlı olarak ülkeler Ar-Ge ve yeniliğin geliştirilmesine önemli kaynaklar ayırmaktadır. OECD'nin 2020 yılı verilerine göre, dünyada Ar-Ge harcamalarına en fazla pay ayıran ülkeler %5,44 ile İsrail ve %4,82 ile Güney Kore'dir. İsveç %3,53, Japonya %3,28 ve Almanya %3,14 pay ile Ar-Ge harcamalarında üst sıralarda yer almaktadır. AB içinde hâlihazırda ortalama %2,2 dolayında seyreden bu oran ABD'de %3,45'i aşmış durumdadır. Özellikle son 20 yılda hızlı bir gelişme gösteren Çin %2,4 ile AB'yi geride bırakmıştır.

AB, Ar-Ge ve yeniliği geliştirmek amacıyla fonlar sağlayarak ülkelerdeki araştırma ekipleri ve disiplinler arasındaki işbirliğini teşvik etmekte, start-up şirketlere risk sermayesi yatırımları yapmakta, yenilikçi ürünler ve hizmetlerin kamu tarafından alımını desteklemektedir. Diğer taraftan, Ufuk Avrupa gibi 100 milyar avroluk Ar-Ge ve eğitim programları içeren 2021-2027 bütçesinin hayata geçirilmesi, start-uplarda risk sermayesi yatırımını teşvik edecek yeni programlar başlatılması ve bölgeler düzeyinde akıllı uzmanlaşma stratejilerinin desteklenmesi AB yenilik gündemi içinde yer almaktadır (Avrupa Komisyonu1, 2018). Dijital teknolojilerdeki gelişmelerin araştırma, bilim ve yeniliği daha açık, daha fazla işbirliğine uygun ve daha küresel hale getirmesine bağlı olarak, AB 2030 Yenilik Stratejisi'ni açık yenilik, açık bilim ve açık dünya eksenlerine oturtmuştur (Avrupa Komisyonu2, 2016).

Ülkemizde Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin artırılması yönünde son yıllarda önemli ilerlemeler sağlanmış, Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payı 2013'te %0,82 iken 2021'de %1,4'e yükselmiştir. Ar-Ge ve yenilik destek programları çeşitlendirilmiş, özel sektör Ar-Ge harcamalarında ve araştırmacı insan gücü sayısında artış yaşanmış, araştırma altyapıları yaygınlaştırılmış ve etkinliklerinin artırılmasına yönelik olarak yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bununla birlikte On İkinci Kalkınma Planı'nın hazırlık çalışmaları kapsamında "Ar-Ge ve Yenilik Ekosisteminin Güçlendirilmesi" Özel İhtisas Komisyonu kurulmuş olup mevcut Ar-Ge ve yenilik ekosisteminin analiz edilmesi ve küresel eğilimler de dikkate alınarak ekosistemin etkinliğini artırmaya yönelik politika önerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Türkiye, 206 üniversite, 1.290 Ar-Ge Merkezi, 324 tasarım merkezi, 100 TGB, 321 bin Ar-Ge personeli, 183 bin araştırmacı ile güçlü bir altyapı ve kapasiteye sahiptir. Son 10 yılda yapılan toplam 271 milyar TL Ar-Ge yatırımının %40,24'ü özel sektör, %48,39'u üniversiteler, %11,35'i kamu kurumlarına aittir. Yapılan Ar-Ge yatırımlarında özel sektörün payı 2006 yılında %37'den yıllar içinde artış göstererek 2020 yılında %40,24'e çıkmıştır.

Geleceğe yönelik ulusal stratejiler Ar-Ge ve yenilik odaklı bir kalkınma stratejisinin devamını işaret etmektedir. 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi eğitimden insan kaynağı planlamasına, sanayi bölgelerinden araştırma altyapılarına kadar mevcut ekosistemin daha ileriye taşınmasını amaçlamaktadır. "Milli Teknoloji Güçlü Sanayi" vizyonuna sahip strateji belgesinde "Yüksek Teknoloji ve İnovasyon", "Dijital Dönüşüm ve Sanayi Hamlesi", "Girişimcilik", "Beşerî Sermaye" ve "Altyapı" olmak üzere beş ana bileşen yer almaktadır. Bu bileşenler altındaki hedefler arasında "teknolojik yetkinlikler ve sektörel yol haritalarının belirlenmesi, Ar-ge'de ekosistem anlayışı ve mükemmeliyet merkezleri, sanayinin dijital dönüşümü, bölgesel kalkınma, istihdam

1 https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/factsheet-a_renewed-agenda-for_research-and-innovation_may_2018.pdf

2 <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3213b335-1c9c-11e6-ba9a-01aa75ed71a1>

ve markalaşma, girişimcilik ekosisteminin etkin bir yapıya kavuşturulması, teknoloji tedarikçisi ve girişimcilerini güçlendiren politika ve uygulamalar, araştırma ve geliştirme yetenek kapasitesinin artırılması” hedefleri, özellikle bölgesel düzeydeki yenilik ve girişimcilik çalışmaları ile ilişkili konulardır.

Ajansımızın yenilik ve Ar-Ge politikaları alanında 10 yılı aşan deneyimi ile birlikte, küresel rekabet ve ekonomik büyüme politikalarının, dünya gündemi ile paralel biçimde, son yıllarda önemli odak kaymaları yaşadığı görülmektedir. Yeni durumda iklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi, çevre kirliliği, gelir dağılımındaki eşitsizlik ve bu sebeplerden doğan sosyal sorunları içine alan bir anlayış rekabet politikalarını şekillendirmektedir. Bu yeni yaklaşımın temelini, rekabetin sürdürülebilirliği için çevresel sürdürülebilirlik önlemlerinin alınması, bu iki konuyu buluşturan iş modellerinin geliştirilmesi ya da üretim modellerinin bu iki konuyu buluşturarak yeniden şekillenmesi oluşturmaktadır. Kalkınma ve büyüme kavramları çevreyle güçlü biçimde buluşturulmuş, “yeşil büyüme” ve “mavi büyüme” kavramları ile çevre, ekonominin ayrılmaz bir parçası halinde ele alınmaya başlanmıştır. Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri; özellikle kaynak verimliliğinin artırılması, katma değeri yüksek yeşil ürünlerin üretilmesi, temiz teknolojilerin geliştirilmesi yönüne evrilmiştir.

Genel olarak, eko-inovasyon, yeşil girişimcilik ve temiz teknolojiler olarak adlandırılan bu alt alanlar sürdürülebilir kalkınma yaklaşımını hedef alan bölgelerin kendilerini geliştirmeleri gereken yetenekler olarak tanımlanmaktadır. Yeşil girişimcilik ekonomik kazanç odaklı bir yaklaşım olan girişimcilğe çevresel fayda unsurunu da dâhil eden; ekonomik kazanç sağlanırken sürdürülebilirliğe de hizmet edilebileceğinin altını çizen bir kavram olarak öne çıkmaktadır. Eko-inovasyon yaklaşımında inovasyon, çevre uygulamaları ve performans konularında radikal gelişmeler sağlayacak anahtar olarak görülmektedir.

Ürünler ve hatta üretilen teknolojilerin gezegenin sürdürülebilirliğine katkısı olması noktasında; artık tüm dünyaya ve küresel topluma yararı olması paydaşların “birlikte” çözüm geliştirme süreçlerini kolaylaştırmakta, açık inovasyon ve açık bilim alışkanlığı yaygınlaşmaktadır. Önceden inovasyon rekabetin itici gücü iken sürdürülebilir rekabet eko-inovasyonun ve yeşil girişimciliğin itici gücü haline gelmektedir. Sürdürülebilir üretimin araçları temiz üretim, eko-verimlilik, kaynak verimliliği, enerji verimliliği, yeşil satın alma ve endüstriyel simbiyoz gibi alanlar Ar-Ge, Ür-Ge ve yenilik çalışmaları ile özel çözümler üretilmesini gerektirmektedir.

Bu durum yeşil yatırımların ve istihdam olanaklarının artmasına neden olmakta, bu şekilde ekonomik, sosyal ve çevresel anlamda yeşil büyümeye; sürdürülebilir bölgesel kalkınmaya bütüncül bir katkı sağlamaktadır.

Kurulduğu yıldan itibaren İzmir’in sürdürülebilir kalkınması için çalışan Ajansımız, 2021 Yılı Çalışma Programı’nda, İzmir’in kalkınmasının temel araçları olarak “yeşil büyüme” ve “mavi büyüme” yaklaşımlarını benimsemiş, sonuç odaklı programlarını ise bu eksenlere hizmet edecek şekilde kurulumuştur. Bu çerçevede Yenilik ve Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı’nın “2024-2028 İzmir Bölge Planı” kapsamında belirlenen “yenilik ve teknoloji üretiminin geliştirilmesi” ile “girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi” hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlaması öngörülmektedir. İzmir’in yenilik ve girişimcilik ekosisteminin gelişmesine yönelik yapılacak çalışmalar bölgede mavi ve yeşil ekonomi perspektifiyle ele alınacaktır.

İzmir yenilik ekosistemi hem paydaşlar hem de sonuçlar olarak son 10 yılda kayda değer gelişme ve çeşitlenme göstermiştir. Örneğin 2010 yılında İzmir ekosisteminde mevcut bir adet Teknoloji Geliştirme (TGB) bölgesi faaliyet gösterirken bu sayı hâlihazırda dörde yükselmiştir. Bilişim Vadisi TGB’nin İzmir Kampüsünün kurulmasına yönelik olarak altyapı çalışmaları tamamlanmış olup İzmir Bakırçay Üniversitesi ve İzmir Katip Çelebi Üniversitesi tarafından İzmir’de iki tane daha TGB kurulmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır. İzmir Yenilik Ekosistemi İzleme Raporu’na göre, 2016’da 34 olan Ar-Ge Merkezi sayısı 2022 itibarıyla 97’ye yükselmiştir. Benzer bir artış üniversite ile ekosistem arasında arayüz işlevine sahip olan teknoloji transfer ofisi sayılarında da izlenmiştir. TTO ve TGB sayısındaki artış daha fazla teknoloji tabanlı, yüksek katma değerli mal ve hizmetleri üretebilme potansiyeli olan firmaların kurulmasına, daha fazla proje ve buluşların ortaya çıkmasına imkân sağlamıştır.

Bölgede 2023 yılı itibarıyla 9 üniversite, 9.885 araştırmacı bulunmaktadır. Teknoloji geliştirme bölgelerinde 550 şirket faaliyet gösterirken bunun 97’si akademisyenler tarafından kurulan şirketlerdir. TGB’lerin bünyesinde ise 130’dan fazla kuluçka aşamasında girişimci bulunmaktadır. Bununla beraber 1.000 araştırmacı başına düşen patent başvuru sayısı 10’dur.

Bununla beraber, 2021-2023 yılları arasındaki YGSOP uygulama döneminde İzmir yenilik ve girişimcilik ekosisteminin çok aktörlü yapısı ve aktörler arası işbirliği koordinasyon eksikliği nedeniyle gerek ulusal gerek uluslararası ölçekte İzmir’in yenilik ve girişimcilik ekosisteminin yeterli bilinirlik

seviyesine ulaşamadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, 2024-2026 dönemi için işbirliği, koordinasyon, markalaşma, uluslararasılaşma ve tanıtım konularına odaklanılmasının daha fazla etki yaratacağı değerlendirilmiştir.

YGSOP, İzmir'de yenilik ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi ve uluslararasılaşmasının sağlanmasını hedefleyecek şekilde tasarlanmıştır. Bu doğrultuda söz konusu hedefe ulaşmak adına İzmir'de yeşil ve mavi girişimcilik başta olmak üzere teknoloji girişimciliğinin geliştirilmesi, İzmir girişimcilik ekosisteminin paydaşları arasındaki işbirliğinin ve koordinasyonun artırılması ve ekosistemin markalaştırılmasının sağlanması ve bölgede katma değeri yüksek sektörlerde teknoloji ve yenilik üretme kapasitesinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi planlanmaktadır.

YGSOP, İzmir yenilik ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam ederken yeşil ve mavi teknolojiler başta olmak üzere teknoloji girişimciliği konularına odaklanma sağlayacaktır. Bu şekilde diğer iki SOP kapsamındaki hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli araçların üretilmesi, sürdürülebilir rekabet için gerekli olan kaynak verimliliğinin artırılması ve çevresel etkilerin azaltılması öngörülmektedir.

Ön Risk Değerlendirmesi

SOP'un hedeflerine ulaşabilmesi açısından en büyük riskin yenilik ve girişimcilik ekosisteminin rekabete dayalı çok aktörlü yapısı gösterilebilir. Yenilik ve girişimcilik ekosistemindeki temel paydaşların ilgili konuları sahiplenmesi bu anlamda kritik önem taşımaktadır. Bu programın başarılı olabilmesi için işbirliği ve koordinasyon çalışmaları ile bölgesel bir ekosistemin geliştirilerek tüm paydaşların sahiplenebileceği bir İzmir yenilik ve girişimcilik ekosistem markasının tutundurulması gerekmektedir. Bölgesel yenilik ekosistemindeki paydaşların konuyu sahiplenmesi amacıyla bir iletişim stratejisi çerçevesinde faaliyetlerin katılımcı mekanizmalarla yürütülmesi ve SOP Yönlendirme Kurulu'nun bir katılım aracı olarak çalıştırılması söz konusu risklerin yönetilmesinde önem taşımaktadır.

2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıdaki Temel Performans Göstergeleri ve Çıktı Performans Göstergeleri tablolarında yer almaktadır.

Temel Performans Göstergeleri					
No	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar) No
1	İzmir'de TGB'lerde Faaliyet Gösteren Firma Sayısı	Adet	580	TGB'ler	1,3
2	İzmir'de TGB'lerde Yer Alan Kuluçka Firma Sayısı	Adet	150	TGB'ler	1,3
3	İzmir TGB Firmaların İhracat Miktarı	Dolar	52.5 Milyon	TGB'ler	3
4	İzmir'deki Ar-Ge Merkezi Sayısı	Adet	105	STB	1,3
5	İzmir'deki Tasarım Merkezi Sayısı	Adet	25	STB	1,3
6	Yenilik ve Girişimcilik Ekosisteminde Kurulan İşbirliği Sayısı	Adet	10	Ajans Verileri	2
7	"Start in İzmir" Platformu Üye Sayısı	Adet	100	Ajans Verileri	1, 2
8	Uluslararasılaşma Aşamasına Gelen Girişim Sayısı	Adet	15	Ajans Verileri	1,2
9	Dijital/Yalın Dönüşüm Konusunda Kapasitesi Geliştirilen Firma Sayısı	Adet	30	Ajans Verileri	3

Çıktı Performans Göstergeleri					
No	Çıktı Göstergesi	Birim	Hedef		Doğrulama Kaynağı
			2024	Toplam	
1	Yönetilen Platform Sayısı	Adet	2	2	Ajans Faaliyet Raporu
2	İzmir Yenilik ve Girişimcilik Ekosistem İzleme Raporu	Adet	1	3	Ajans Faaliyet Raporu
3	İzmir'in Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesinin Tespitine Yönelik Analizi Sayısı	Adet	1	2	Ajans Faaliyet Raporu
4	Tema Odaklı Yenilik ve Girişimcilik Etkinliği Sayısı	Adet	2	5	Ajans Faaliyet Raporu
5	Tema Odaklı Yenilik ve Girişimcilik Etkinliklerine Katılımcı Sayısı	Adet	100	250	Ajans Verileri
6	Gençlerde Yenilik ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Etkinlik Sayısı	Adet	2	6	Ajans Faaliyet Raporu
7	Gençlerde Yenilik ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesine Yönelik Etkinliklere Katılımcı Sayısı	Adet	100	300	Ajans Verileri
8	Düzenlenen Girişimci Hızlandırma Programı Sayısı	Adet	1	3	Ajans Faaliyet Raporu
9	Girişimci Hızlandırma Programlarına Katılan Girişimci Sayısı	Adet	15	45	Ajans Verileri
10	Girişimci Hızlandırma Programlarında Gerçekleştirilen B2B Görüşme Sayısı	Adet	5	15	Ajans Verileri
11	Girişimci Hızlandırma Programı "Demo Day"lerine Katılımcı Sayısı	Adet	75	225	Ajans Verileri
12	Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım Sayısı	Adet	4	12	Ajans Faaliyet Raporu
13	Organize Edilen Koordinasyon Buluşması Sayısı	Adet	1	6	Ajans Faaliyet Raporu
14	Organize Edilen Koordinasyon Buluşmalarına Katılımcı Sayısı	Adet	50	150	Ajans Verileri
15	Üye Olunan Ulusal/Uluslararası Veri Tabanı/ Platform Sayısı	Adet	1	3	Ajans Faaliyet Raporu
16	Dijital/Yalın Dönüşüm Konusunda Eğitim Alan Kişi Sayısı	Adet	20	60	Ajans Verileri
17	Kitlesel Fonlama Platformları Aracılığıyla Destek Sağlanan Girişimci Sayısı	Adet	4	12	Ajans Faaliyet Raporu
18	Yaratıcı Endüstriler Alanında Gerçekleştirilen Etkinlik Sayısı	Adet	2	4	Ajans Faaliyet Raporu
19	Yaratıcı Endüstriler Alanında Gerçekleştirilen Etkinliklere Katılımcı Sayısı	Adet	100	200	Ajans Verileri

2.3.4. Proje ve Faaliyetler

Söz konusu SOP kapsamında gerçekleştirilecek olan program, proje ve faaliyetler aşağıdaki SOP bileşenleri tablosunda yer almaktadır.

SOP Bileşenleri Tablosu						
İKY Kodu	Bileşen Adı	Tür	Yöntem	Sorumlu Kuruluş	Sorumlu Birim	Özel Amaç(lar)
1	İzmir'in Ar-Ge, Tasarım ve Yenilik, Girişimcilik Kapasitesinin Tespiti ve İzlenmesi	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	YGPB	1,2,3
2	Data İzmir Çevrimiçi Veri Yönetim Ortamı Geliştirilmesi İşi	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	YGPB, MBPB	1,2,3
3	Tema Odaklı Yenilik ve Girişimcilik Faaliyetleri	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	YGPB, YDO	1,2,3
4	Gençlerde Yenilikçilik ve Girişimcilik Kültürünün Oluşturulmasına Yönelik Faaliyetler	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	YGPB, YDO	1, 2,3
5	Uluslararası Büyüme Odaklı Girişimci Hızlandırma Programlarının Uygulanması	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	YGPB, YBP, MBP, YDO	1,2
6	İzmir Girişimcilik Ekosisteminin Tanıtılması ve Koordine Edilmesi	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	YGPB	2
7	SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	YGPB	2
8	İzmir Yaratıcı Endüstriler Ekosisteminin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	YGPB	2, 3
9	Dijital ve Yalın Dönüşüm Alanlarında Farkındalık Yaratma ve Kültür Oluşturma Çalışmaları	Faaliyet	Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	İZKA	YGPB	3
10	Girişimci Kitle Fonlama Desteği	Alt Program	Proje Teklif Çağrısı	İZKA	YGPB	1
11	2022 Yılı Kamuda Dijital Dönüşüm Mali Destek Programı	Alt Program	Proje Teklif Çağrısı	İZKA	YGPB	3
12	Bilişim Vadisi-İzmir Teknoloji Üssü	Faaliyet	Kamu Yatırım Projesi	İZKA	YGPB	1,2,3
13	CREATE IN İZMİR: Kültürel ve Yaratıcı Endüstriler Girişimcilik Merkezi	Faaliyet	AB ve Dış Kaynaklı Proje Faaliyetleri	İZKA	YGPB	3
14	Türkiye'de Yaratıcı Ekonominin Uygun Dönüşümü İçin Kapasite Geliştirme Projesi	Alt Program	AB ve Dış Kaynaklı Proje Faaliyetleri	İZKA	YGPB	3

2.3.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Bu SOP kapsamında, Ajansın mevcut çalışmalarına ek olarak aşağıdaki araştırma ve analizlerin yapılması planlanmıştır.

İzmir'in Ar-Ge, Tasarım ve Yenilik, Girişimcilik

Kapasitesinin Tespiti ve İzlenmesi: İzmir'in Ar-Ge ve yenilikteki mevcut durumunu tespit ederek bir bölgesel yenilik stratejisi hazırlamak, bunun sonucunda Ar-Ge ve yeniliğe imkân veren ekosistemi yaratarak yeniliğin gelişimini teşvik edecek mekanizmalar oluşturmak; İzmir'i teknoloji üreten ve ihraç eden bir konuma yükseltmek amacıyla 2012 yılında İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi hazırlanmıştır. Fakat bu çalışmanın üzerinden uzun süre geçmiş olması sebebiyle İzmir'in mevcut Ar-Ge, tasarım ve yenilik, girişimcilik kapasitesinin tespit edilmesine, izlenmesine ve İzmir'de yenilik ve girişimcilik temelli konuların teknolojik gelişmeler çerçevesinde sektör temsilcileri ve araştırmacılar ile birlikte tekrar değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılacak çalışmalarla bölgede Ar-Ge, yenilik, kümelenme, girişimcilik, teknoloji ve tasarım konularında yürütülen proje ve çalışmalar takip edilecektir. Tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda gelecek yıllar için program, proje ve destek tasarımı çalışmalarına girdi sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu doğrultuda;

- ▶ Dış paydaşlar tarafından yönetilen veri tabanlarına ve platformlara üye olunarak ekosistemin takibi yapılacaktır.
- ▶ İzmir Veri Bankası'nın güncelliği sağlanacaktır.
- ▶ İzmir İli Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesi Analizi gerçekleştirilecektir.
- ▶ 2024 Yılı İzmir Yenilik ve Girişimcilik Ekosistem İzleme Raporu'nun hazırlanması çalışmaları yürütülecektir.

Data İzmir Çevrimiçi Veri Yönetim Ortamı Geliştirilmesi:

Ajans çalışmaları başta olmak üzere yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası ölçekte İzmir'i konu edinen her türlü politika tasarım, karar alma ve araştırma süreçlerinde kanıta dayalı çalışma pratiğinin geliştirilmesi amacıyla "Data İzmir" adıyla bir veri depolama ve paylaşım altyapısı kurulacaktır. Proje kapsamında, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve diğer ilgili kurumlar ile öncelikle açık kaynaklarda İzmir ile ilgili olan ve mekânla ilişkisi kurulabilen mevcut verilerin tespit ve tasnif edilmesi, daha sonra ise bu verilerin İzmir haritası üzerinde CBS teknikleriyle web ortamında görselleştirilerek sunumu sağlanacaktır. Data İzmir ile gerek kamuoyu gerekse de İzmir'e yönelik çalışma yürüten ve faaliyet gösteren kamu ve özel sektör kurum-kuruluşları için olabilecek en geniş ölçüde verinin web ortamında toplu olarak, ölçekli ve mekânla ilişkili biçimde sunulması mümkün olacaktır.

2.3.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon

Söz konusu SOP kapsamındaki faaliyetlerin tümü farklı paydaşlarla işbirlikleriyle ve bölgedeki ilgili paydaşların koordinasyonu ile yürütülecektir. Gerçekleştirilecek tüm faaliyetlerde bölgesel ve ulusal düzeydeki teknoparklar, TTO'lar, çatı kuruluşlar, merkezler vb. ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birlikleri geliştirilecektir. Bakanlığımız tarafından yürütülen teknoloji üretimi, yenilik ve girişimcilik altyapısına yönelik büyük ölçekli projelerin (Teknoloji Üssü, Model Fabrika, İnovasyon Merkezi vb.) takibi yapılarak gerekli noktalarda koordinasyon sağlanacaktır. İşbirliği ve koordinasyon kapsamına giren faaliyetler ise aşağıda özetlenmiştir.

Tema Odaklı Yenilik ve Girişimcilik Faaliyetleri:

İzmir'de yeşil ve mavi büyüme odaklı yenilik ve girişimcilik faaliyetlerinin koordine edilmesine ve İzmir'de ileri teknoloji üreten girişimciler için ekosistemin geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir. Üniversite ve işletmelerin sürdürülebilir kalkınmaya katkılarını artırmak amacıyla yeşil ve mavi teknolojiler başta olmak üzere teknoloji girişimciliği önceliklendirilecektir. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası düzeydeki önemli çalışmalar, başarılı örnekler, destek programları, organizasyon ve ağlar takip edilirken İzmir'deki yenilik ve girişimcilik kapasitesinin artırılması için bölge ihtiyaçlarına uygun tematik toplantı, organizasyon, atölye çalışmaları ve ideathon, hackathon benzeri etkinliklerin hayata geçirilmesi sağlanacaktır. Bu doğrultuda 2024 yılında;

- ▶ Yeşil ve mavi teknolojiler alanında küçük ölçekli yüzer denizüstü rüzgâr türbini atölyesi organize edilecektir.
- ▶ "Sürdürülebilir İzmir" temalı oyun hackathonu düzenlenecektir.

Bununla beraber paydaşlarla kurulacak işbirlikleri doğrultusunda tematik alanlarda yenilik ve girişimcilik faaliyetleri yürütülecektir.

Gençlerde Yenilikçilik ve Girişimcilik Kültürünün

Oluşturulmasına Yönelik Faaliyetler:

Ajans tarafından İzmir'in sürdürülebilir kalkınmasına yönelik gerçekleştirilen çalışmalarda, İzmir'in teknoloji ve inovasyon alanlarındaki yüksek potansiyeline dikkat çekilmiş; bu alanlara yönelik çalışmalarda bölgenin gelişimi için nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi ve erken yaşlardan itibaren yenilik ve girişimcilik kültürünün oluşturulması ihtiyacı tespit edilmiştir. Bu nedenle erken yaşlardan itibaren özellikle de üniversite çağındaki gençlerin yenilik ve girişimcilik konusundaki farkındalığının artırılması ve bu sayede girişim yapmaya veya istihdama hazır hale getirilmeleri önem taşımaktadır. Bu anlamda Ajansımız tarafından yürütülen BEST For Energy Projesi kapsamında ülkemizde ilk defa uygulanan temiz

enerji ve temiz teknolojiler alanındaki ideathon, açık inovasyon etkinliklerine devam edilecektir.

Ayrıca, okul öncesi eğitimden başlamak üzere tüm eğitim düzeylerinde eğitimin getirisinin artırılması amacıyla yenilikçi yaklaşımların giderek ağırlığını artırdığı görülmektedir. Bu yaklaşımlar, "alternatif yollarla iyi öğrenme tekniklerini de içeren" yöntemlerle öğrencilerin fiziksel ve zihinsel gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede İzmir İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve ekosistem aktörleri işbirliğinde İzmir'den seçilecek devlet okullarının Bilim Kahramanları Yarışıyor - First Lego League (FLL) Programı'na dâhil olmaları sağlanacaktır. Benzer uygulamaların üniversite öğrencilerine yönelik olarak üniversite seviyesindeki Robokod, Roboleague, Robothon vb. varyasyonları üniversiteler, teknoloji geliştirme bölgeleri ve öğrenci toplulukları işbirlikleriyle uygulanacaktır.

Üniversite öğrencilerini ve genç girişimcileri hedefleyen ve tüm sektör paydaşlarını bir araya getiren bu etkinliklerle sektör için nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi sağlanırken, aynı zamanda sektörel küme aktörleri arasındaki işbirlikleri güçlendirilerek yenilik ve girişimcilik kültürünün oluşturulmasıyla birlikte yatırım ortamının iyileşmesine de katkı sağlanacaktır.

Uluslararası Büyüme Odaklı Girişimci Hızlandırma Programlarının Uygulanması: İzmir'de temiz enerji ve temiz teknolojiler alanında faaliyet gösteren girişimcilerin kapasitelerini artırmak ve kurumsal aktörlerle buluşmalarını sağlamak için 2018 yılından itibaren "GreenTech İzmir Girişimci Hızlandırma Programı" uygulanmaktadır. Teknoloji start-upları için kurumsal şirketler önemli bir tecrübe kaynağı, pazar bilinci, müşteri ve tedarikçi ağı ve deneyimi barındırmaktadır. Kurumsal şirketler için de teknoloji start-upları bir inovasyon kaynağı olabilmektedir. Bununla beraber 2021 yılından bu yana benzer hedeflerle çevreye duyarlı denizcilik teknolojileri, gemiler ve deniz yapıları için yenilikçi konseptler, sensör, otomasyon ve takip teknolojileri, ileri imalat, güvenlik, denizden enerji üreten teknolojiler, tersaneler, limanlar, marinalar öncelikli olmak üzere, mavi büyümeyi yenilikçi ürün ve hizmetler ile ele alan girişimcilere yönelik olarak "BlueTech İzmir Girişimci Hızlandırma Programı" geliştirilmiş ve uygulanmıştır.

Marka tescilleri yapılan ve isim hakları Ajansa ait olan bu programlar sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla Teknopark İzmir tarafından yürütülen İzmir Ticarileşme Ağı ve İnovasyon Merkezi (İzmir NIC) Projesinin bir faaliyeti olarak organize edilmeye başlanan "Accelerate İzmir Girişimci Hızlandırma Programı" bünyesinde yürütülecektir.

Hızlandırma programı özellikle uluslararasılaştırma boyutuyla öne çıkmaktadır.

Program "GreenTech İzmir" ve "BlueTech İzmir" programlarını bünyesinde barındıracak şekilde 2023 yılında imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde Teknopark İzmir ortaklığıyla düzenlenecektir. Yaklaşık 10 ay uygulama dönemi olacak şekilde düzenlenecek hızlandırma programı kapsamında eğitim faaliyetleri, mentorluk faaliyetleri, danışmanlık faaliyetleri yürütülecek olup tanıtım etkinlikleri, meetup etkinlikleri, demo day etkinliği düzenlenecektir. Bununla birlikte başarılı girişimcilerin uluslararası bağlantılarını kurmalarını sağlamak amacıyla yurtdışı yatırım turuna çıkılacaktır. Çıkarılacak turun finansmanının sağlanabilmesi için Teknopark İzmir ile işbirliği halinde Ticaret Bakanlığı'nın Tekno Hızlandırıcı İhracat Projeleri Desteği ve KOSGEB'in Yurt Dışı Hızlandırıcı Destek Programı gibi programlarından yararlanılması hedeflenmektedir.

Ayrıca sektörel odağı olan teknoloji girişimciliğini artırmak üzere ileri teknolojilerde ve odak alanlarda paydaşlarla kurulacak işbirlikleri çerçevesinde tematik hızlandırma kampları ve programları düzenlenecektir.

İzmir Girişimcilik Ekosisteminin Tanıtılması ve Koordine Edilmesi: Ajans Kurumsal İletişim Planı ile uyumlu olarak İzmir girişimcilik ekosisteminin "Start in İzmir" kurumsal kimliği altında tanıtımı kapsamında internet sitesi, broşür, roll-up, örümcek stant vb. tanıtım materyalleri hazırlanması, sosyal medya hesaplarının yönetimi, bu doğrultuda ihtiyaç duyulacak yazılımların temini sağlanacaktır. Daha önceki yıllarda hayata geçirilen ve Ajans tarafından yönetilen veri tabanı ve dijital platformların (GreenTech, BlueTech, Start in İzmir, İzmir Veri Bankası) bakımına ve teknik altyapısının iyileştirilmesine devam edilecektir.

2021 yılında Start in İzmir web sitesinde bölgesel girişim sermayesine katkı oluşturacak şekilde bilgi toplamak üzere start-up ve küçük teknoloji firmalarının kaydolabileceği bir platform oluşturulmuştur. Söz konusu platformun geliştirilmesi ve üyeler arasında etkileşimin artırılması amacıyla 2022 yılında çalışmalara devam edilmiştir. 2023 yılında da İzmir girişimcilik ekosisteminin sunduğu olanaklar doğrultusunda platformun daha tanınır hale getirilmesi çalışmalarına başlanmıştır. 2024 yılında ise söz konusu çalışmaların kapsamı genişletilerek Start in İzmir platformunun marka bilinirliğinin sağlanması için kurumsal bir yaklaşım geliştirilerek platformun İzmir'in girişimcilik ekosisteminin sahiplenmesi ve koordinasyonu için de kullanılması sağlanacaktır. İçerik oluşturma, gündem takibi, tanıtım kampanyası yürütme gibi konularda profesyonel destek alınacaktır. Bu çerçevede paydaşlarla sıkı işbirlikleri kurulacak, 6 aylık

dönemler halinde TGB, Odalar, Birlikler, Melek Yatırım Ağları gibi paydaşların katılımıyla ekosistem koordinasyonun sağlanması için Start in İzmir buluşmaları gerçekleştirilecektir.

İzmir girişimcilik ekosisteminin yurtdışında da tanıtımının yapılarak İzmirli girişimlerin uluslararası alanda bilinirliğini artırmak ve daha fazla yatırım almaları konusunda kolaylaştırıcı rol oynamak üzere, dünyanın en büyük bilişim ve teknoloji fuarları olarak gösterilen CES Las Vegas, Web Summit ve Slush gibi etkinliklere ülkemizde yenilik ve girişimcilik alanında öne çıkan bölgelerdeki kalkınma ajansları ile işbirliği geliştirilerek katılım sağlanacaktır. Söz konusu etkinlikler kapsamında ülke pavilyonları kurulacak olup bu pavilyonda yeşil ve mavi teknolojiler başta olmak üzere İzmirli girişimlerin temsil edilmesi sağlanacaktır.

SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar: Gerek bölgesel gerekse ulusal düzeydeki kurum ve kuruluşlar SOP amaç ve önceliklerine uygun, bu anlamda Ajansa ve bölgeye katkı sağlayacak, takip edilmesinde fayda olan bir takım çalışmalar yürütmekte ve etkinlikler düzenlemektedir. Sonuç Odaklı Program öncelikleri ile uyumlu olan söz konusu etkinlik ve çalışmalara katılım sağlanacaktır. İlgili çalışmaların takibi ile uluslararası, ulusal ve bölgesel ölçekteki gelişmeler takip edilecek, sonuçlar bölgede yaygınlaştırılacak, elde edilen bilgiler gereken durumlarda SOP'un geliştirilmesi ve revizyonu için dikkate alınacaktır. Ayrıca, yine SOP amaç ve öncelikleri, Ajans Kurumsal İletişim Planı çerçevesinde, SOP içerik ve amaçlarına katkı sağlayacak şekilde çalıştaylar, toplantı, etkinlikler ve eğitim programları ilgili paydaşlarla işbirliği halinde düzenlenecektir.

İzmir Yaratıcı Endüstriler Ekosisteminin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmalar: Ajansımız tarafından 2020 yılında hazırlanan ve ülkemizdeki 26 bölgenin yaratıcı endüstriler bağlamında değerlendirildiği "Türkiye'de Yaratıcı Endüstrilerin Karşılaştırmalı Analizi: İzmir'e Bir Bakış" isimli raporun bulguları çerçevesinde, İzmir'in yaratıcı endüstriler alanında rekabet gücünün artırılmasına yönelik faaliyetler yürütülmektedir. Bu doğrultuda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Avrupa Birliği ortak girişimi olarak hayata geçirilen Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında desteklenen "CREATE IN İZMİR: Kültürel ve Yaratıcı Endüstriler Girişimcilik Merkezi Projesi" ile beraber "Türkiye'de Yaratıcı Ekonominin Uygun Dönüşümü İçin Kapasite Geliştirme Teknik Desteği Projesi" isimli projelerde Ajansımız proje ortağı olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

2024 yılında ise söz konusu projeleri tamamlayıcı şekilde, özellikle oyun ve oyun girişimciliği, bilgi ve iletişim teknolojileri ve bu sektörlerle eş-yerleşme gösteren yaratıcı ekonomi sektörlerinde yakınsamanın artırılması, etkileşim ve işbirliklerinin güçlendirilmesi için ağ oluşturma çalışmalarına ağırlık verilecek, kentin yaratıcı ekosistem haritası güncellenecektir.

2.3.4.3. Kapasite Geliştirme

SOP kapsamındaki faaliyetlerin tümü hem İzmir'deki paydaşların hem de Ajansın kapasitesini artırmaya yönelik faaliyetler içermektedir. Ancak diğer başlıklar altında da yer aldığından, bunlara burada ayrıca yer verilmemiştir. Kapasite geliştirme kapsamına giren diğer faaliyetler ise aşağıda özetlenmiştir.

Dijital ve Yalın Dönüşüm Alanlarında Farkındalık Yaratma ve Kültür Oluşturma Çalışmaları: 2022 yılında Ajansımız tarafından hazırlanan İzmir Dijital Dönüşüm Merkezi Yol Haritası çalışmasına ve İzmir Model Fabrika'nın saha tecrübelerine göre İzmir'de kamu ve özel sektörün yalın dönüşüm ve dijital dönüşüm konularına ilişkin bilgi ve dönüşüm kültürü yeterli seviyede değildir. Bu nedenle ağırlıklı olarak özel sektörün söz konusu dönüşüm süreçlerine gerek kültürel gerek teknik açıdan hazırlanması noktasında farkındalık artırıcı ve kapasite geliştirici çalışmaların yürütülmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu doğrultuda bir pilot uygulama olarak İzmir Model Fabrika işbirliği ile İzmir'de "Yalın Dönüşüm Hazırlık" programı uygulanacaktır. Söz konusu program kapsamında potansiyel sektörler tespit edilecek ve sektör temsilcileri, firma yöneticileri ve fabrika müdürlerine yönelik yapılandırılmış toplantı serileri ve ziyaret programları düzenlenecektir.

2.3.4.4. Ajans Destekleri

2022 Yılı Kamuda Dijital Dönüşüm Mali Destek Programı:

Ajansımız, bölgemizdeki hizmetlerin dijitalleşmesine yönelik gerekli alt yapının oluşturulması, beşeri kapasitenin geliştirilmesi, teknoloji tabanlı uygulamaların yaygınlaştırılması, akıllı şehir uygulamaları gibi konuları desteklemeye yönelik olarak Kamuda Dijital Dönüşüm Mali Destek Programını yürütmektedir. Program kapsamında başarılı olan proje sahipleri ile sözleşmeler 2023 yılında imzalanmış olup proje uygulamalarının 2024 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Girişimci Kitle Fonlama Desteği: Girişimcilik ekosisteminde özellikle yeni ve küçük girişimcilerin projelerini finanse etmek için fon bulmaları zorlu bir süreç olarak karşılına çıkmaktadır. Son yıllarda iletişim teknolojilerinin gelişmesi ve kullanımının yaygınlaşması ile kitle fonlama, girişimcilerin projelerini hayata geçirmesine imkân veren yenilikçi bir fon mekanizması olarak ortaya çıkmıştır. İzmir'deki girişimcilik ekosisteminin gelişimine katkı sağlamak üzere 2024 yılında "Girişimcilik Kitle Fonlama Desteği"nin hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

2.3.4.5. Önemli Kamu Yatırımları

Bilişim Vadisi-İzmir Teknoloji Üssü: 10 Temmuz 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kararla İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi kampüsünde 180.000 m²lik alan, yüksek teknoloji üreten ulusal ve küresel firmaların yer alacağı Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Bilişim Vadisi) İzmir Teknoloji Üssü olarak belirlenmiştir. Bölgede 29 Mart 2022 tarihinde temel atılarak başlatılan inşaat çalışmaları tamamlanmış, 2 Mayıs 2023'de gerçekleştirilen açılış töreni ile remi açılışı yapılmıştır. Bundan sonraki süreçte İzmir'in yenilik ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik olarak Bölge ile yakın iş birlikleri kurulacak olup gelişmeler yakından takip edilecektir.

2.3.4.6. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

CREATE IN İZMİR: Kültürel ve Yaratıcı Endüstriler

Girişimcilik Merkezi: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Avrupa Birliği ortak girişimi olarak hayata geçirilen Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında, Yaratıcı Endüstriler bileşeninde İzmir Ekonomi Üniversitesi'nin başvuru sahibi olduğu ve Ajansımızın proje ortakları arasında yer aldığı "Create In İzmir: Kültürel ve Yaratıcı Endüstriler Girişimcilik Merkezi Projesi" destek almaya hak kazanmıştır. Create In İzmir Projesi, İzmir'de yaratıcı kültür endüstrileri ekosisteminin geliştirilmesi ve güçlendirilmesini, yaratıcı endüstriler yoluyla bölgenin girişimcilik ve yenilikçilik kapasitesinin artırılmasını, ekosistem aktörleri arasındaki bağların güçlendirilmesini, hedef sektörlerde ürün geliştirme kapasitesinin artırılmasını, bölgeye güçlü, etkin ve aktörler arası işbirliğini somutlaştıran bir Yaratıcı Endüstriler Girişimcilik Merkezi'nin kazandırılmasını hedeflemektedir. Proje kapsamında ortak olarak yapılacak faaliyetler bu başlık altında gerçekleştirilecektir.

Türkiye'de Yaratıcı Ekonominin Uygun Dönüşümü İçin Kapasite Geliştirme Teknik Desteği:

Rekabetçilik ve Yenilik Sektörel Operasyonel Programı kapsamında "Aktivite 3.2: AB Müktesebatı ve Sektör Yaklaşımı ile İlgili Kurumsal Kapasite Oluşturma" alt hedefi ile KAGM'nin başvuru sahibi rolü, Ajansımız ve İSTKA'nın ise proje ortağı rolü üstlendiği teknik destek projesi hayata geçirilecektir. Projenin ana hedefi, Bakanlığımız koordinasyonu ile Türkiye'nin yaratıcı ekonomi stratejisinin hazırlanması ve bu alanda etkili bir yönetim mekanizması oluşturularak yaratıcı ekonomi alanındaki katma değer artırılmasını sağlayacak kamusal yapının oluşturulmasıdır. Bu kapsamda ülkemizde yaratıcı ekonominin şekillenmesinde başat bölgeler olan İstanbul ve İzmir'in uygulama örneği teşkil edeceği biçimde, yaratıcı sektörler ve yaratıcı emeğe yönelik haritalamaların gerçekleştirilmesi, yaratıcı mesleklerin tanımlanması ve sınıflandırılması, yaratıcı ekonomiye yönelik mevcut istatistik modelin revizyonunun gerçekleştirilmesi (bu sayede doğru parametreler ve kriterler ile ölçmenin yapılabilmesi), yaratıcı sektörlerdeki paydaşların kapasitelerinin artırılması, "Creative Summit of Türkiye" adı altında gerçekleştirilecek olan uluslararası zirve ile alana yönelik farkındalığın artırılması amaçlanmaktadır. Proje bütçesi 2,9 milyon Avro olup uygulama süresi 26 aydır.

2.3.4.7. Diğer Proje ve Faaliyetler

Kurumlar arası ve projeler arası etkileşim ve işbirliği, SOP'un amacına ulaşılmasında kritik rol taşımaktadır. Söz konusu SOP kapsamında Ajansın bölgedeki diğer paydaşların gerçekleştireceği çalışmalarda yönlendirici olması söz konusu olabilecektir. 2024 yılı içinde yapılan SOP değerlendirmelerinde önemli bir yeni proje veya faaliyetin belirlenmesi durumunda SOP revize edilecektir.

2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

SOP'un süresi, 2024-2026 yıllarını içerecek şekilde üç yıldır. Bu süre içinde SOP'un temel faaliyetleri tamamlanacaktır. İlk yılda 2021-2023 yılları arasında uygulanmış ve YGSOP'un devamı niteliğindeki faaliyetler sürdürülecek olup gerçekleştirilen analiz çalışmaları doğrultusunda 3 yıl boyunca tasarlanacak farklı destek mekanizmaları ile mali ve teknik destekler sağlanacaktır. Benzer şekilde daha önceki dönemde başlayan dış kaynak kullanımı kapsamında yürütülen projelerle ilgi faaliyetlere devam edilecektir.

SOP Zaman Planlama Tablosu				
İKY Kodu	Bileşen Adı	Süre	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)
1	İzmir'in Ar-Ge, Yenilik ve Girişimcilik Kapasitesinin Tespiti ve İzlenmesi	36 ay	2024/1	2026/4
2	Data İzmir Çevrimiçi Veri Yönetim Ortamı Geliştirilmesi İşi	36 ay	2023/3	2026/3
3	Tema Odaklı Yenilik ve Girişimcilik Faaliyetleri	36 ay	2024/1	2026/4
4	Gençlerde Yenilikçilik ve Girişimcilik Kültürünün Oluşturulmasına Yönelik Faaliyetler	36 ay	2024/1	2026/4
5	Uluslararası Büyüme Odaklı Girişimci Hızlandırma Programlarının Uygulanması	36 ay	2024/1	2026/4
6	İzmir Girişimcilik Ekosisteminin Tanıtılması ve Koordine Edilmesi	36 ay	2024/1	2026/4
7	SOP Kapsamında Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar	36 ay	2024/1	2026/4
8	İzmir Yaratıcı Endüstriler Ekosisteminin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmalar	24 ay	2024/1	2025/4
9	Dijital ve Yalın Dönüşüm Alanlarında Farkındalık Yaratma ve Kültür Oluşturma Çalışmaları	36 ay	2024/1	2026/4
10	Girişimci Kitle Fonlama Desteği	36 ay	2024/1	2026/4
11	2022 Yılı Kamuda Dijital Dönüşüm Mali Destek Programı	12 ay	2024/1	2024/4
12	Bilişim Vadisi-İzmir Teknoloji Üssü	36 ay	2024/1	2026/4
13	CREATE IN İZMİR: Kültürel ve Yaratıcı Endüstriler Girişimcilik Merkezi	36 ay	2024/1	2026/4
14	Türkiye'de Yaratıcı Ekonominin Uygun Dönüşümü İçin Kapasite Geliştirme Projesi	26 ay	2024/1	2026/2

2.3.6. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

SOP'ların etkin bir şekilde yönetilmesini ve SOP'un gerektirdiği tematik uzmanlaşmayı sağlamak üzere Ajansa çalışma birimleri SOP temelli olarak kurgulanmıştır. Bu kapsamda SOP'un uygulanması Yenilik ve Girişimcilik Politikaları Birimi (YGPB) tarafından gerçekleştirilecektir. SOP kapsamındaki bileşenlerden sorumlu farklı birimler yukarıdaki bileşenler tablosunda yer almaktadır. SOP kapsamında yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin izlenmesinden ve değerlendirilmesinden Proje Uygulama ve İzleme Birimi sorumlu olacaktır.

SOP'un Ajans içi koordinasyon ve takibi Genel Sekreter ve Birim Başkanlarından oluşan SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından yapılacaktır. SOP Yönetim Çalışma Grubu'nun yapacağı aylık toplantılarla SOP sürecinin koordineli bir şekilde yönetimi sağlanacaktır. SOP içindeki faaliyetler konusunda ilgili birim başkanı tarafından uzman bazında Bileşen Sorumlusu belirlenecek ve Bileşen Sorumlusu tarafından oluşturulacak detaylı iş takvimi ışığında SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından gerekli takip gerçekleştirilecektir.

Programın genel ilerlemesi Ajans Yönetim Kurulu tarafından takip edilecek, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri için kurulun isteği doğrultusunda SOP kapsamında iş birliği yapılan kurum ve kuruluşların da görüş ve önerileri alınabilecektir.

2.3.7. İzleme ve Değerlendirme

SOP çalışmalarının izleme ve değerlendirmesi, yukarıda belirtilen yönetim yapısı çerçevesinde sağlanacaktır. Yapılan düzenli toplantılarda SOP'un güncel durumu izlenerek, riskler değerlendirilecek ve gerekli düzenleyici önlemlerin alınması sağlanacaktır.

SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin izleme ve değerlendirilmesinden PUİB sorumlu olacaktır. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının değerlendirilmesi YGPB tarafından gerçekleştirilecektir. SOP kapsamında diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlenmesi SOP Yönetim Çalışma Grubu üyeleri tarafından gerçekleştirilecektir.

SOP'lar için 6 ayda bir hazırlanacak Dönemsel İlerleme Raporlarının ve SOP için 3. ve 5. yılların sonunda hazırlanacak kapanış raporlarının hazırlanmasından YGPB, YDO ve PUİB sorumludur. SOP'un 7. yılının sonunda ise, SOP Yönetim Çalışma Grubu tarafından bir etki analizi çalışması yapılması sağlanacaktır.

3. KURUMSAL GELİŞİM

Kurumsal Gelişim (KG) başlığı kapsamında tanımlama amaçlı bilgiler aşağıda yer almaktadır. Bu başlık altında Ajansın organizasyon yapısı, insan kaynakları, kurumsal yönetim ve iletişim, tanıtım ve personel eğitimi gibi konulara ilişkin faaliyetlere yer verilmiştir.

3.1. Faaliyetler

KG kapsamında gerçekleştirilecek olan program, proje ve faaliyetler aşağıdaki bileşenler tablosunda yer almaktadır.

KG Bileşenler Tablosu					
İKY Kodu	Bileşen Adı	Tür	Yöntem	Sorumlu Kuruluş	Sorumlu Birim
1	Proje Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	TÜM BİRİMLER
2	Stratejik Plan ve SOP'ların Geliştirilmesi, Bunun İçin Gerekli Analiz ve Araştırma Çalışmaları	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	TÜM BİRİMLER
3	Geçmiş Dönem Mali Destek Programları Uygulama Sonrası Değerlendirme Çalışması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	PUİB
4	Güdümlü Projeler ile Geçmiş Dönem MDP Projelerinin Etkinliklerinin Arttırılmasına Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	TÜM BİRİMLER
5	Kurumsal Gelişim Başlığına Yönelik Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	İZKA	TÜM BİRİMLER
6	Kurumsal İletişim Çalışmaları	Faaliyet	Tanıtım	İZKA	TÜM BİRİMLER
7	Genel Yatırım Tanıtım ve Destek Faaliyetleri	Faaliyet	Yatırım Destek	İZKA	YDO
8	Eğitim Faaliyetleri	Faaliyet	İnsan Kaynakları	İZKA	KYB
9	Personel Giderlerine İlişkin Ödemeler	Faaliyet	İnsan Kaynakları	İZKA	KYB
10	Ajansın Hukuki Süreçlerinin Yürütülmesi	Faaliyet	Genel İdari Faaliyetler	İZKA	KYB
11	Genel İdari Hizmetlerin Gerçekleştirilmesi	Faaliyet	Genel İdari Faaliyetler	İZKA	KYB
12	Hizmet Binası Yapılmasına İlişkin Faaliyetler	Faaliyet	Yeni Hizmet Binası	İZKA	KYB

3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Bu SOP kapsamında Ajansın mevcut çalışmalarına ek olarak aşağıdaki araştırma ve analizlerin yapılması planlanmıştır.

Proje Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları:

İzmir'in potansiyelini açığa çıkaracak, ekonomik kalkınmasına ivme kazandıracak projeler geliştirilerek üretimin desteklenmesi amacıyla, ön fizibilite çalışmaları hazır şekilde proje havuzu oluşturacaktır. Geliştirilecek projelerin güdümlü projeler yanında kamu yatırımı, devlet destekleri, kamu-özel iş birliği, dış kaynaklı krediler, uluslararası fonlar ya da bizzat özel sektörün kaynakları ile finanse edilecek nitelikte olması beklenmektedir.

Proje havuzunda yer alacak proje konuları Ajansımızın uygulayacağı SOP'lar kapsamında uzmanlaştığı alanlarda ve orta-yüksek teknoloji ürünlerde değer zincirlerinin daha üst aşamalarına çıkılmasını sağlayacak, küresel üretim sistemleriyle bütünleşmeye imkân sunacak, bölgelerin kurumsallaşma, pazarlama, yenilik ve ulaşım altyapılarını destekleyecek nitelikte belirlenecektir.

Stratejik Plan ve SOP'ların Geliştirilmesi, Bunun İçin

Gerekli Analiz ve Araştırma Çalışmaları: 2024 yılında Ajans SOP'larının geliştirilmesi yönündeki faaliyetlere devam edilecektir. Ajansın İZBP'deki hedeflerin gerçekleştirilmesinde oynayacağı rolü ve kurumsal stratejik yönelimini ortaya

koyan, önümüzdeki dönem SOP'larına altlık oluşturacak yeni araştırma ve analiz çalışmaları ile bölgenin gelecek vizyonunu ortaya koymak, paydaşların bölge gündemindeki konulara ilişkin bilgi ve farkındalıklarını geliştirmek, farklı kesimlerin görüşlerini almak amacıyla katılımcı etkinlik ve işbirlikleri geliştirilecektir.

Geçmiş Dönem Mali Destek Programları Uygulama

Sonrası Değerlendirme Çalışması: Uygulaması tamamlanmış olan programların sonuçlarının değerlendirilebilmesi ve amaçlanan sonuçların ne ölçüde elde edildiğinin belirlenebilmesi için program sonrası değerlendirme çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda, 2017 Yılı Sosyal Uyumun Geliştirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı, 2017 Yılı Kültür Varlıklarının Korunması ve Yaşatılması Mali Destek Programı, 2019 Yılı Küçük Menderes Havzası Sürdürülebilir Kalkınma Mali Destek Programı ile 2019 Yılı Özel Sektörün Kurumsal Kapasitesinin ve Rekabet Edebilirliğinin Güçlendirilmesi Mali Destek Programının program sonrası değerlendirme çalışmalarına başlanması hedeflenmektedir. İzleyen yıllarda da diğer programlara ilişkin program sonrası değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bu faaliyet kapsamında ayrıca belirlenecek ajans uzmanlarının etki değerlendirme ve program sonrası değerlendirme çalışmalarına yönelik eğitimler alınmaları sağlanacaktır.

3.1.2. İşbirliği ve Koordinasyon

KG başlığı altındaki faaliyetlerin tümü farklı paydaşlarla işbirlikleriyle ve bölgedeki ilgili paydaşların koordinasyonu ile yürütülecektir. İşbirliği ve koordinasyon kapsamına giren diğer faaliyetler ise aşağıda özetlenmiştir.

Güdümlü Projeler ile Geçmiş Dönem MDP Projelerinin Etkinliklerinin Arttırılmasına Yönelik Çalışmalar:

Güdümlü proje desteği ve mali destek programları ile Ajans tarafından desteklenmiş projelerin etkinlik ve çıktılarının artırılması, proje kurgusunda yer alan çarpan etkilerinin sağlanması ve ortaya çıkan yapıların ekosistem içinde sürdürülebilirliklerinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla projelerin ait olduğu sektör ya da alan başta olmak üzere yararlanıcı kurumlarla işbirliği halinde geniş çaplı tanıtım ve yaygınlaştırma çalışmalarının hayata geçirilmesi sağlanacaktır. Ayrıca yararlanıcı kurumların uygulama ile doğan farklı ihtiyaçlarının tespiti ve giderilmesi, projelerin hedeflenen kesimler ile iş birliğinin geliştirilmesi ve özellikle güdümlü projelerle elde edilen Ar-Ge, yenilik ve sektörel ihtisaslaşmaya yönelik büyük bütçeli altyapı tesislerini tanıtım, işlerlik, verimlilik ve kurumsallaşma gibi farklı noktalardan

güçlendirmeye yönelik hususların uzman desteği ile tespit edilmesi ve çözümler geliştirilmesi bu bileşen kapsamında gerçekleştirilecektir. 2024 yılında yapılacak söz konusu çalışmalar ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içinde hayata geçirilecektir.

3.1.3. Kapasite Geliştirme

KG başlığı altındaki faaliyetlerin tümü hem İzmir'deki paydaşların hem de Ajansın kapasitelerini artırmaya yönelik faaliyetler içermektedir. Ancak bunlara diğer başlıklar altında da yer aldığından, burada ayrıca yer verilmemiştir. Kapasite geliştirme kapsamına giren diğer faaliyetler ise aşağıda özetlenmiştir.

Kurumsal Gelişim Başlığına Yönelik Paydaşlar Tarafından Düzenlenen Etkinliklere Katılım ve İlgili Çalışmalar:

Gerek bölgesel gerekse ulusal düzeydeki kurum ve kuruluşlar Ajansın kurumsal gelişimine katkı sağlayacak ulusal ve uluslararası konferans, seminer ve etkinlikler düzenlemektedir. Ajansımız öncelikleri ile uyumlu olan söz konusu etkinlik ve çalışmalara katılım sağlanacaktır. İlgili çalışmaların takibi ile uluslararası, ulusal ve bölgesel ölçekteki gelişmeler takip edilecek, sonuçlar bölgede yaygınlaştırılacak, elde edilen bilgiler gereken durumlarda kurumsal gelişim politikalarının güçlendirilmesi için kullanılacaktır. Ayrıca yine kurumsal gelişim çalışmaları çerçevesinde ortak katılımcı çalıştaylar, toplantı, etkinlikler ve eğitim programları ilgili paydaşlarla işbirliği halinde düzenlenecektir.

3.1.4. Tanıtım Faaliyetleri

KG kapsamındaki tanıtım ve yatırım destek faaliyetleri aşağıda yer almaktadır.

Kurumsal İletişim Çalışmaları: 2023 yılı içerisinde hazırlanan Kurumsal İletişim Planı, Ajansın tanıtımı ve SOP'lar kapsamındaki faaliyetlerin tanıtımına ve iletişimine ilişkin temel çerçeve dokümandır. Hazırlanan çalışma, iletişim çalışmalarının daha etkili, tutarlı ve ölçülebilir olmasını sağlamak amacıyla kurumsal iletişime rehberlik edecek bir yol haritası niteliğindedir. Ajansın misyon, vizyon ve temel değerlerini yansıtarak iletişim süreçlerini güçlendirmeyi, paydaşlarla etkili iletişim kurmayı ve kurum itibarını artırmayı amaçlayan bu çalışmada, tüm kurumsal stratejiler ile kurumsal iletişim faaliyetleri arasında bütüncül, canlı, tutarlı, güçlü, sürdürülebilir ve kalıcı bir ilişki kurulması hedeflenmektedir. 2024 yılında Kurumsal İletişim Planı içerisinde tanımlanan hedefler ve eylemler çerçevesinde Ajans iletişim araçlarının örgütlenmesi, etkinliğinin artırılması ve planlı tanıtım çalışmaları ile Ajans görünürlüğünün artırılması hedeflenmiştir.

Yukarıda sözü edilen kurumsal iletişim planı doğrultusunda, Ajans web sayfası temel dijital platform olarak kullanılmaya devam edecek, sosyal medya platformlarında (Linkedin, Instagram, Twitter, Facebook ve Youtube) hedef odaklı ve planlı içerik takvimleri ile paylaşımlar sürdürülecek, sosyal medya ekseninde reklam altyapısı oluşturulacak, sponsorlu reklamlar ve etki ölçümüne yönelik raporlamalar yapılacaktır. İzmir Kalkınma Ajansı ana marka olarak konumlandırılacak, "Invest in İzmir", "Start in İzmir", "Hafıza İzmir", "Data İzmir" alt marka olarak konumlandırılarak marka mimarileri oluşturulacaktır.

2024-2028 İzmir Bölge Planı'nın onaylanmasının ardından, planın basımı, yayımı, farklı tanıtım materyallerinin hazırlanması kapsamındaki faaliyetler, Kurumsal İletişim Planı ile ilişkilendirilerek gerçekleştirilecektir.

Ajansın geçmiş dönem kapanan programları ve bu programlar kapsamındaki başarı hikâyeleri başta olmak üzere, gerçekleştirilen faaliyetlerle, yatırım tanıtımı ve çalışma öncelikleri ile ilgili olarak tanıtım filmleri hazırlanacak, tanıtım materyalleri oluşturularak etkin tanıtıma yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir. Mali destek programlarının, güdümlü projelerin ve diğer destek faaliyetleri ile Ajans faaliyetlerinin süreç ve sonuçlarının daha yaygın ve etkin olarak kamuoyuna duyurulması, gelecek dönem çalışmalarının planlanması için geniş katılımlı toplantılar düzenlenecek, tanıtım ve yaygınlaştırma boyutunda yazılı-görsel basın kanalları ile dijital medya kanallarında tanıtıma yönelik çalışmalar hayata geçirilecektir.

Ajansın Çalışma Programının ve program kapsamındaki önceliklerin kamuoyunda daha iyi anlaşılması, benimsenmesi ve bu yolla başarısının artmasını sağlamak üzere yıllık ve yıl içinde belirli periyodlarla, toplantı, görsel ve basılı malzeme üretimi, tanıtım çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Temiz Enerji ve Temiz Teknolojiler Sonuç Odaklı Programı

(TETSOP) Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri Kapsamında: İzmir'in yeşil ve mavi büyümeye geçişine yönelik olarak hazırlanan çalışmaların hedef kitleler tarafından fark edilmesini sağlamak için içerik konseptleri çalışılacak; içerikler düzenli olarak aylık içerik planına dahil edilecektir. İzmir Endüstriyel Simbiyoz Programı'nın bilinirliğinin artırılması için reklam planlarından oluşan iletişim kampanya faaliyetleri yürütülecek; endüstriyel simbiyoz uygulamalarına dahil olan firmaların başarı hikâyeleri ve proje örneklerinin dijital platformlarda tanıtılması sağlanacaktır. Temiz enerji sektörüne yönelik faaliyetlerin tanıtımında kullanılmak üzere proje çıktılarından infografik, animasyon,

video, haber vb. materyalleri hazırlanacaktır. 2023 Haziran ayı itibarıyla tamamlanan BEST For Energy (Enerjide Etkin ve Sürdürülebilir Dönüşümün Desteklenmesi – Boosting Effective and Sustainable Transformation for Energy) projesinin çıktıları dijital platformlar aracılığıyla tanıtılmaya devam edilecektir.

Deniz Ekonomisi Sonuç Odaklı Programı (DESOP)

Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri Kapsamında: Deniz taşımacılığı ve liman hizmetleri sektörünün bölge ekonomisi için yarattığı katma değer ve kente sunduğu fırsatlara ilişkin farkındalığın artırılması amacıyla sosyal medya platformları, basın bültenleri, kurumsal web sitesi aracılığıyla iletişim çalışmaları yürütülecektir. Sosyal medya platformlarında hedef kitleye ulaşmak için hazırlanan çalışmalar, kurumsal içerik planına dahil edilecek; yüksek erişim sağlanması istenilen içerikler, ilgili sosyal medya platformlarında sponsorlu olarak yayınlanacaktır.

Yenilik ve Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı (YGSOP)

Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri Kapsamında: Start in İzmir'e ilişkin markalaşma çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bu çalışma ile "Start in İzmir" markası net bir şekilde tanımlanacak, markanın hedeflerine ve değerlerine uygun bir kimlik yaratılacaktır. Sosyal medya hesapları tanımlanarak yönetimi yapılacak, web sayfasına ilişkin güncellemeler tamamlanacaktır. Start in İzmir'i girişimcilik ekosisteminde tanıtmak üzere geleneksel iletişim araçlarından broşür, roll-up, örümcek stant vb. tanıtım materyalleri markanın kimliğine uygun bir şekilde güncellenecek, özellikle dijital medya kanallarında kullanılacak infografik, animasyon, video, haber vb. materyaller oluşturulacak, yıl boyunca güncel olarak yayınlanması sağlanacaktır.

Kültürel Çalışmaların Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri Kapsamında:

tüm çalışmaların iletişimi "Hafıza İzmir" markası altında yapılacaktır. Kent kültürünün gelişimine yönelik yürütülen ve birbirini tamamlayıcı niteliğe sahip "İzmir Zaman Makinası", "Kültür Yayınları" ve "Kent Kimliği Dijital Arşivi" projeleri "Hafıza İzmir" markası altında birleştirilecek ve buna ilişkin markalaşma çalışmaları 2024 yılı içerisinde tamamlanacaktır. Bunun yanı sıra her üç proje kapsamında yürütülen faaliyetlere ilişkin tanıtım ve iletişim çalışmalarına "Hafıza İzmir" markası altında devam edilecektir.

Genel Yatırım Tanıtım ve Destek Faaliyetleri: İzmir'e yatırım yapmayı planlayan yatırımcı firmalara ihtiyaç duydukları bilgileri temin etmek ve projeleri özelinde yatırım alanının bulunması, kurumlarla koordinasyon, teşviklerle ilgili bilgilendirme, izin ve ruhsat işlemlerinin yürütülmesi gibi her süreçte teknik danışmanlık görevi kapsamında destek faaliyetleri yürütülmeye devam edilecektir.

Bu görev alanı kapsamında iki temel amaç gözetilmektedir:

- ▶ Yeni yatırımların İzmir'e gelmesine katkı sağlamak
- ▶ İzmir'de hâlihazırda yatırımları bulunan firmaların mevcut yatırımlarını muhafaza etmelerine ve yatırımlarını büyütmelerine katkı sağlamak

Bu iki temel amaç kapsamında potansiyel yatırımcılara yatırım süreçlerinde danışmanlık hizmetleri verilmeye devam edilecektir. Potansiyel yatırımcılara daha iyi hizmet verebilmek için gerekli materyal ve raporların hazırlanması, ilgili kurumlarla ortak çalışmalar yürütülmesi, ilgili komisyonlarla toplantılar yapılması, yatırım hareketlerini izleyen uluslararası veri tabanlarına üye olunması gibi altyapı faaliyetleri yürütülecektir.

Yatırımın ilerleyen süreçlerinde yatırımcının daha detay ve mesleki bilgi isteyen hizmet ihtiyaçları doğmakta ve bu hizmetlerin alınabilmesi için sıklıkla YDO'dan yönlendirme talep edilmektedir. İzmir İş Ortağı/ Business Partners Programı ile yerli ve yabancı yatırımcının yatırım süreçleri ile ilgili YDO hizmetlerinin tamamlayıcısı niteliğindeki ihtiyaçların giderilmesi konusunda yatırımcının YDO'dan talep ettiği yereldeki güvenilir, kaliteli hizmet sağlayıcı firma yönlendirmesinin partner firma havuzu oluşturularak kurumsal bir zeminde yapılması hedeflenmektedir.

İzmir'e hali hazırda yatırım yapmış olan yatırımcıların sorunlarının çözümü ve yeni yatırım planlarının hayata geçirilmesi amacıyla firma ve özel yatırım bölgelerine saha ziyaretleri gerçekleştirilecek ve destek faaliyetleri sürdürülecektir. Bu ziyaretler kapsamında, yapısal görüşmelerle yatırımcıların sorunlarının yerinde tespit edilmesi ve çözüme yönelik adımlar atılması sağlanacaktır. Yapılacak ihtiyaç analizi doğrultusunda İzmir yatırım ortamının geliştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülecektir.

İzmir yatırım ekosisteminin tanıtılması amacıyla İzmir Başarı Hikayeleri çalışması yürütülecektir. İzmir'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli firmaların ilgili kuruluşlarla bir araya geldiği ve işbirliği imkânlarının görüşüldüğü Yabancı Sermayeli Firmalar Buluşması, 2024 yılında başarı hikayeleri teması çerçevesinde kurgulanacaktır.

3.1.5. Diğer Proje ve Faaliyetler

Eğitim Faaliyetleri: Ajans personelinin mesleki ve kişisel yetkinliklerinin geliştirilmesi amacıyla çeşitli eğitimler düzenlenecektir. Ajans eğitimleri; çalışanların uzmanlık alanlarının, kurumun idari kapasitesinin ve çalışanların kişisel ilgi ve becerilerinin geliştirilmesi olmak üzere üç ana alanda gerçekleştirilecektir. Ajans personeli için söz konusu alanlarda gerçekleştirilmesi planlanan başlıca eğitim konuları aşağıdaki tabloda örneklenmiştir. Yıl içinde gelişen ihtiyaçlara göre Ajans mevzuatındaki standartlar baz alınarak ilgili başlıklarda yeni eğitimler kurgulanabilecektir.

No	Alan	Eğitim Konusu	Eğitimin Amacı
1	Uzmanlık Alanlarının Geliştirilmesi	Makro Ekonomik Göstergelerin Yorumlanması	Piyasa ve genel ekonomik durumu değerlendirmede önem taşıyan temel gösterge ve politikalar detaylı olarak incelenecek ve bu kavramların yorumlanmasına yönelik bilgi aktarımında bulunulacaktır.
2	Uzmanlık Alanlarının Geliştirilmesi	Kamu Politikası Uzmanları için Ekonomi	Bölgesel kalkınma alanında politika yapıcı konumda olan ve bu politikaların hayata geçirilmesi noktasında faaliyetler gerçekleştiren Ajansın yapacağı çalışmalarda kapsamlı bir ekonomi nosyonu edinerek çalışmalarına bu perspektiften bakmalarını güçlendirecek bir ekonomi eğitimi alınması amaçlanmaktadır.
3	Uzmanlık Alanlarının Geliştirilmesi	Yatırım Danışmanlığı ve Mentörlük Eğitimi	Girişimcilerin iş kurma ve geliştirme süreçlerinde ihtiyaç duydukları mentörlük desteğinin verilebilmesi amaçlanmaktadır.
4	Uzmanlık Alanlarının Geliştirilmesi	Bölgesel Kalkınma Teorisinde Son Dönem Gelişmeler	Bölgesel kalkınmada geliştirilen yeni yaklaşımlar ve bunların uygulamaları hakkında (Yapabilirlikler yaklaşımı, Akıllı Uzmanlaşma vb.) bilgi sahibi olunması amaçlanmaktadır.
5	Uzmanlık Alanlarının Geliştirilmesi	CBS'ye Giriş ve Temel Uygulamalar	Mekânsal verilerin, önceliklerin ve politikaların analizi ve görselleştirilmesi için özellikle ArcGis programı kapsamında kapasiteyi geliştirmek, alt bölge strateji çalışmalarına mekansal analiz girdisi sağlamak amaçlanmaktadır.
6	Uzmanlık Alanlarının Geliştirilmesi	CBS Mekansal Analiz Uygulamaları	Mekansal verilerin detaylı analizine ilişkin ArcGis programı kapsamında sunulan tekniklere ilişkin bilgi ve becerilerin geliştirilerek uygulamaya koyulması amaçlanmaktadır.
7	Uzmanlık Alanlarının Geliştirilmesi	Temiz Enerji Yatırımları ve Finansman Kaynakları	Temiz enerji alanında yatırım süreçleri, mevzuat ve finansman kaynakları ile ilgili bilgi edinilmesi amaçlanmaktadır.
8	Ajans İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi	Araştırma Yöntemleri ve Veri Derleme	Analiz ve planlama çalışmalarında gerek duyulan yüz yüze görüşme, anket tasarımı ve analizi, kümelenme analizi, veri derlenmesi ve yorumlanması alanlarında kapasiteyi geliştirme amaçlanmaktadır.

Ajans personelinin eğitim faaliyeti kapsamında ulaşılmış hedeflenen sonuçlar aşağıdaki Çıktı Performans Göstergeleri tablosunda yer almaktadır.

Çıktı Performans Göstergeleri						
No	Bileşen Adı	Çıktı Göstergesi	Birim	Hedef		Doğrulama Kaynağı
				2024	Toplam	
1	Eğitim Faaliyetleri	Çalışan Bazında Yıllık Olarak Eğitime Katılım Süresi	Saat/kişi	30	30	Ajans Faaliyet Raporu
2	Eğitim Faaliyetleri	Yeni İstihdam Edilen Personele Yönelik Oryantasyon Eğitimi	Saat/kişi	30	30	Ajans Faaliyet Raporu

Personel Giderlerine İlişkin Ödemeler: İlgili mevzuat, Toplu İş Sözleşmesi, Yönetim Kurulu kararları ve mahkeme kararları çerçevesinde personel maaşları, diğer mali ve sosyal haklar, vergi, harç vb. ödemeler gerçekleştirilecektir.

Ajansın Hukuki Süreçlerinin Yürütülmesi: Ajansın taraf olduğu davalar ve icra takipleri ile ilgili süreçler yürütülecek, Yönetim Kurulu veya Genel Sekreterlik makamı ve diğer birimlerden sorulan hukuki konular ile hukuki, mali, cezai sonuçlar doğuracak vaka ve işlemler hakkında görüşler oluşturulacaktır. Ayrıca Ajansın imzalayacağı anlaşma ve sözleşmeler ile Ajans tarafından düzenlenen yönerge, sözleşme ve protokoller incelenerek mevzuata uygunlukları değerlendirilecek, hukuki işlem yapılmak üzere iletilen projelerin yasal takipleri gerçekleştirilecektir.

Genel İdari Hizmetlerin Gerçekleştirilmesi: Genel idari hizmetler kapsamında mevcut hizmet binasının kirası, stopajı, ortak giderlere katılım payı, bakım-onarım ve diğer giderler karşılanacak, hizmet alımı yöntemiyle gerçekleştirilen kurumsal hizmetlerle ilgili giderler ödenecektir. Ajans faaliyetlerinin etkin bir şekilde yerine getirilmesi için, kırtasiye, temizlik malzemesi gibi tüketime yönelik malzemelerin alınması, haberleşme, ulaşım, iletişim, yeni personel alımı ve oryantasyonuna ilişkin giderler gibi hizmet alımları ile noter masrafları, mahkeme harçları, vergiler ve diğer yasal giderler karşılanacaktır.

Ayrıca bu bileşen kapsamında sürdürülebilir kurumsal hafızanın tesis edilmesi ve kişilerden bağımsız birbirine entegre modüler bir altyapının kurulması amacıyla Ajans bünyesindeki iş süreçlerini dijital ortama taşıyarak hayata geçirilen internet tabanlı yönetim portalına ilişkin gerekli geliştirme, bakım ve destek hizmetlerinin alımı gerçekleştirilecektir.

Ajans bünyesinde bilgi güvenliğinin sağlanması amacıyla 2021 yılında ISO/IEC 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kurulmuş ve buna uygun olarak sistem odasının fiziki koşulları iyileştirilmiş, yeni nesil güvenlik duvarı konumlandırılarak Ajans sunucularında yer alan bilgiler için günlük yedekleme sistemine geçilmiştir. 2024 yılında da Ajansın bilgi teknolojileri donanım ve yazılım altyapısı geliştirilerek, bilgi güvenliği ve veri yedekleme için güncel teknolojiler kullanılacaktır. Bilgi güvenliği ve kişisel verilerin korunması kapsamında yürürlüğe giren mevzuata yönelik kurumsal uyumlaştırma çalışmaları nedeniyle oluşturulan iç yönerge, politika, sertifika ve kuralların güncel tutulması sağlanacaktır.

Ajans kütüphanesinin şehrin tarihi, sanayisi ve iktisadi hayatı ile ilgili araştırmalara imkân verecek şekilde içeriği ve teknik altyapısı geliştirilmeye devam edilecektir. Bünyesinde 1985 adet kitap bulunan Ajans Kütüphanesi, akademik çalışmalara katkı sağlamak amacıyla üniversite öğretim üyeleri ile yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin kullanımına 2024 yılında açılacaktır.

Hizmet Binası Yapılmasına İlişkin Faaliyetler: Ajansımızın mülkiyetinde bulunan arsa üzerinde arsa payı karşılığı yöntemi ile hizmet binası yaptırılması için Yüklenici ile sözleşme imzalanmış olup inşaat süreci ve ilgili diğer işlemlere 2024 yılında devam edilecektir.

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

Ajans tarafından uygulanacak SOP'ların odağında yer almayan ancak bölgesel kalkınma açısından fayda görülen proje ve faaliyetler Yerel Kalkınma Fırsatları başlığı altında ele alınmıştır. Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında yer alan proje ve faaliyetlerin bütçesi, gider bütçesinin yüzde 20'sini aşmamaktadır.

4.1. Amaç

Bu faaliyetlerin amacı, Ajansın SOP ile çalışma yöntemine geçmeden önce başlayan ve uygulama yükümlülüğü olan

mali destek uygulamalarının ve yeni eklenen faaliyetlerin en verimli şekilde sonuçlandırılmasıdır.

4.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ajansımız tarafından uygulanacak SOP'ların odağında yer almayan ancak etkileri itibarıyla SOP'ları destekleyici, sonuçlarının ve etkinliklerinin artmasını sağlayıcı nitelikte olan proje ve faaliyetler, Yerel Kalkınma Fırsatları başlığı altında ele alınmaktadır. Bölgesel kalkınmanın çok boyutlu yapısı içerisinde "yeşil büyüme" ve "mavi büyüme" alanlarında ortaya konan odaklanmayı, disiplinlerarası bir yaklaşımla destekleyen, bölgede iktisadi ve sosyal kalkınmanın tesis edilmesi bakımından temas edilmesi zaruri nitelikteki konu ve alanlar, Ajansımız vizyonu dahilinde öncü, özgün ve örnek müdahaleler gözetilerek bu başlık altında ele alınmıştır.

Bu çerçevede, kalkınmanın üçüncü sac ayağını oluşturan kültürel sermaye birikimi ve mekan ilişkisi gözetilerek bölgenin daha derinlikli kavrayışına imkan sağlayacak, yereldeki potansiyel alanların tanımlanmasına ve değerlendirilmesine yönelik proje ve faaliyetler; bunun yanısıra nitelikli bir kalkınmanın gerektirdiği yereldeki kurum ve kuruluşlar açısından da örnek oluşturacak ve çalışmalarına katkı ve yön sağlayacak mekânsal planlama çalışmaları, yerelde yenilikçi konularda kurumlar arası işbirliklerini geliştirici ve koordinasyonu artırıcı faaliyetler ahenkli bir kompozisyon halinde Yerel Kalkınma Fırsatları başlığı altında bütünleştirilmiştir.

4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

YKF ile ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıdaki Temel Performans Göstergeleri ve Çıktı Performans Göstergeleri tablolarında yer almaktadır.

Temel Performans Göstergeleri				
No	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Hizmet Sağlayıcıların Proje Başvuru Sayısında Artış	Yüzde	10	Ajans verileri, ilgili destek sağlayıcı kurumların verileri
2	Hizmet Sağlayıcıların Başarılı Proje Sayısında Artış	Yüzde	15	Ajans verileri, ilgili destek sağlayıcı kurumların verileri
3	Eğitim Verilen Hizmet Sağlayıcı Kurum Sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
4	Toplam Faydalanan Kurum Sayısı	Adet	25	Ajans Faaliyet Raporu

Çıktı Performans Göstergeleri					
No	Çıktı Göstergesi	Birim	Hedef		Doğrulama Kaynağı
			2024	Toplam	
1	Eğitici Eğitimi Verilen Kişi Sayısı	Kişi	20	20	Ajans verileri
2	Analiz Raporu	Adet	0	2	Ajans Faaliyet Raporu
3	Katılım Sağlanan Toplantı Sayısı	Adet	10	10	Ajans Faaliyet Raporu
4	Faaliyetlere Katılan Kişi Sayısı	Kişi	120	120	Ajans Faaliyet Raporu
5	Eğitim Verilen Kişi Sayısı	Kişi	100	100	Ajans Faaliyet Raporu
6	Teknik Destek Programı	Adet	1	1	Ajans Faaliyet Raporu

4.4. Proje ve Faaliyetler

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında gerçekleştirilecek olan program, proje ve faaliyetler aşağıdaki YKF bileşenleri tablosunda yer almaktadır.

İKY Kodu	Bileşen Adı	Tür	Yöntem	Sorumlu Kuruluş	Sorumlu Birim
1	İzmir Mekânsal Özelliklerinin Tespiti Çalışması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	İZKA	MBPB
2	İzmir Bölge Planı İzleme Çalışmaları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	TÜM BİRİMLER
3	Ajansın Yurt Dışı İlişkiler Ağının Geliştirilmesi	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA, Dışişleri Bakanlığı İzmir Temsilciliği, TİKA, THY, İKTM	TÜM BİRİMLER
4	Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Teması Kapsamında Yapılacak Faaliyetler	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	TÜM BİRİMLER
5	Kültür Çalışmaları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	İZKA	YGPB
6	Mali Destek Programı Yürütme Faaliyetleri	Faaliyet	Mali Destek Yürütme	İZKA	TÜM BİRİMLER
7	2023 Yılı Teknik Destek Programı	Alt Program	Teknik Destek	İZKA	TÜM BİRİMLER
8	2024 Yılı Teknik Destek Programları	Alt Program	Teknik Destek	İZKA	MBPB, YGPB
9	İlle De Tarım Olsun	Alt Program	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	İZKA	PUIB
10	Büyük Düşün Gerçekleşsin	Alt Program	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	İZKA	PUIB
11	Kemalpaşa Nazarköy'ün İyileştirilmesi ve El Emeği Boncuk İşçiliğinin Desteklenmesi	Alt Program	Güdümlü Proje	İZKA	PUIB
12	Sürdürülebilir Sosyo-ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi	Proje	Dış Paydaş Projesi	STB	YGPB

4.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

İzmir Mekânsal Özelliklerinin Tespiti Çalışması: Bölgesel gelişme politikalarını sürdürülebilir ve bütünleşik bir şekilde ele alabilmek için yürütülecek olan çalışmalar kapsamında, sanayi odaklı gelişme, afetlere dirençli ve yaşam kalitesi yüksek yapılı çevrelerin oluşturulması, sürdürülebilir ve entegre kırsal kalkınma ve şehirleşme konularında mekân duyarlı politikaların geliştirilmesine esas oluşturacak nicel ve nitel araştırma ve analizler gerçekleştirilecektir. Yürütülecek farklı endeks oluşturma çalışmaları ile bölgenin özelliklerinin tespit edilmesi, bölgesel dinamiklerin, yerleşmeler arasında değişen ilişkilerin ve yeni ağsal gelişmelerin ortaya çıkardığı mekânsal örüntünün anlaşılması, tanımlanması, mekânsal tipolojilerin oluşturulması, politika önerilerinin geliştirilmesi ve izlenmesinin sağlanması hedeflenmektedir.

4.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon

İzmir Bölge Planı İzleme Çalışmaları: 2024-2028 İzmir Bölge Planı onay süreçlerinin tamamlanmasının ardından planın izleme sisteminin (İzmir Bölge Planı Yerel İletişim Platformu) hayata geçirilmesi, paydaşlarca plan hedefleriyle ilişkilendirilebilecek ve sonuç üreten faaliyetlerin takibi ve etkileşim altyapısı oluşturulacaktır.

Ajansın Yurt Dışı İlişkiler Ağının Geliştirilmesi: Ajansın, yatırım tanıtımı ve bölge kalkınması amacıyla yürüttüğü çalışmaların daha yaygın duyurularak tanıtılması amacıyla yabancı kalkınma ajanslarının Türkiye temsilcilikleri, yabancı ülke misyonlarının ticaret müşavirlikleri, ülkemizin yurt dışı temsilcilikleri ile işbirlikleri geliştirilerek yapılan çalışmaların etkinliğinin ve etkisinin artırılması amaçlanmaktadır. 2024 yılında İzmir'in tanıtılması amacıyla yürütülecek bu faaliyetlerle söz konusu tüm paydaşlarla etkin bir iletişim ağı kurulmaya çalışılacaktır.

Ajansın yatırım tanıtım faaliyetlerinde odaklandığı sektörler kapsamında, özellikle yatırım tanıtım faaliyetlerinde uzmanlık geliştireceği hedef ülkeler Danimarka, Almanya ve İspanya olarak belirlenmiştir.

Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Teması Kapsamında Yapılacak Faaliyetler: Kadın girişimciliği/Kadın istihdamını Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından ajans çalışmalarında 2024 yılı teması olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda 2024 yılında ilgili kurumlarla işbirliği halinde; kadın girişimciliğinin ve istihdamının artırılması amacıyla başta aşağıda belirtilen çalışmalar olmak üzere çeşitli faaliyetler hayat geçirilecek, Ajans tarafından yürütülen çalışmalarda belirlenen temaya katkı sağlayacak işbirlikleri gerçekleştirilecektir.

Kadın Kooperatiflerine Yönelik Sürdürülebilirlik Eğitimi:

İzmir'de faaliyet gösteren kadın kooperatiflerinin iklim değişikliği, çevre kirliliği ve kaynak kıtlığı etkisiyle oluşacak risklere karşı kapasitelerinin geliştirilmesi ve üretim faaliyetlerinin devamlılığının sağlanması amacıyla kadın kooperatifi liderlerine ve üyelerine ekonomik, kurumsal ve çevresel boyutlarıyla sürdürülebilirlik eğitimi verilecektir.

Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesine Yönelik Açık İnovasyon Organizasyonu:

Başta temiz enerji ve temiz teknolojiler olmak üzere katma değeri yüksek alanlarda yeni girişimlerin hayata geçmesini sağlanması amacıyla potansiyel kadın girişimcilere ve öğrencilere yönelik mentörlük desteğini de içeren bir açık inovasyon (ideathon) etkinliği düzenlenecektir.

Deniz Ekonomisinde Kadın İstihdamının Desteklenmesi:

Kadın girişimciliğinin desteklenmesine dönük faaliyetler kapsamında, deniz ekonomisi sektörlerinde kadınların etkinliğinin ve istihdamının artırılmasına dönük çalışmalar gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda su ürünleri yetiştiriciliği ve su ürünleri işleme tesislerinin katma değerli ve sürdürülebilir üretimini destekleyecek şekilde, işletmelerde ve ilgili faaliyetlerde daha fazla sayıda kadının istihdamını amaçlayan eğitim ve destekleme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Söz konusu sektörlerde faaliyet gösteren kadın girişimcilere ait işletmelere yönelik sertifikasyon, pazara erişim, kurumsallaşma gibi alt başlıklarda kapasite geliştirme faaliyetleri düzenlenecektir.

Unutulmaya Yüz Tutmuş El Sanatlarının Canlandırılması

ve Atölyeler Kurulması Projesi: Proje ile ne işte ne istihdamda (NEET) olan kadınların içerisinde yer aldığı bir hedef grup ile yerel zanaatlara yönelik usta öğreticilerle kadınların biraraya getirileceği eğitim programlarının düzenlenmesi, bir merkez kurularak eğitim, sergileme ve satış alanları oluşturulması, kooperatifleşme ile sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

Kültür Çalışmaları: Kalkınma; iktisadi, sosyal, çevresel ve kültürel gelişim eksenlerini bünyesinde barındıran kapsayıcı bir kavramdır. Ajansımız sahip olduğu bütüncül kalkınma anlayışının bir yansıması olarak kalkınma kavramına içkin hiçbir eksen dışarıda bırakmadan çalışmalarını sürdürmektedir.

Sistemli bir şekilde 2019 yılında başlayan kent kültürüne yönelik çalışmalarımız kapsamında bugüne kadar alanında öncü, özgün ve örnek birçok proje hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, ilk olarak kamusal yayıncılığın bir örneği olarak kültür yayınları hayata geçirilmiş; paralel bir şekilde kültür ile teknolojiyi buluşturan ve İzmir'in sahip olduğu kültür

mirasını yenilikçi dijital teknolojiler ile sunmayı amaçlayan “İzmir Zaman Makinesi” projesi başlatılmıştır. Kendi içinde öğretici ve dinamik bir süreç olan kültür çalışmaları alanında Ajansın ulaştığı kapasite, 2024 yılı itibarıyla bu alanda yürütülen tüm çalışmaların “Hafıza İzmir” olarak adlandırılan bir marka kimliği altında ve birbirini destekleyici şekilde daha kurumsal bir şekilde yürütülmesi gereğini ortaya koymuştur.

Kültür Yayınları kapsamında “İzmir’in Kültür Varlıkları”, “İzmir’in Kültür İnsanları” ve “İzmir’in Tarihi” olmak üzere toplam 3 başlık altında bugüne kadar 10 eser yayımlanmıştır. 2024 yılında da aynı başlıklar altında yayınlara devam edilecek olup özellikle kent tarihi alanında yabancı dilde yapılmış doktora tezlerinin dilimize çevrilip yayımlanmasına öncelik verilecektir.

İzmir Zaman Makinesi projesi kapsamında prehistorya, klasik arkeoloji, sanat tarihi, yakın çağ tarihi, mimarlık tarihi gibi çeşitli bilim dalları ile üç boyutlu modelleme, web geliştirme, sanal gerçeklik, fotoğraf, grafik tasarım, video-produksiyon gibi uzmanlıklar bir araya getirilmiş ve İzmir’in 8.500 yıllık tarihinin 3 boyutlu olarak modellenerek internet ortamına aktarıldığı çok boyutlu bir öteevren (metaverse) yapısı tasarlanmıştır. Bu yapı aracılığıyla İzmir’in binlerce yıllık arkeolojik ve tarihi mirasının, akademik veriler ışığında, üç boyutlu olarak ayağa kaldırılması ve bu içeriğin güncel web teknolojileri kullanılarak internet ortamına aktarılması yoluyla ziyaretçilere teknoloji tabanlı bir deneyim yaşatmak amaçlanmaktadır. 2024 yılında, İzmir Zaman Makinesinin bilgi tabanının güçlendirilmesi ve içerik geliştirme ile bugüne kadar üretilen içeriğin akıllı turizm uygulama pratiğine dönüşümü, oyun yazılım sektörü ile işbirlikleri geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Kültür yayınları ve İzmir Zaman Makinesi kapsamında yürütülen çalışmalar, İzmir’in kent kimliğine ilişkin yeni bir kavramlaştırma yapılması ve Ajansımızın bu konuda bölge açısından öncü, özgün ve örnek bir proje ortaya koyması için önemli bir zemin oluşturmuştur. Bu zeminden neşet eden “Kent Kimliği Dijital Arşiv Projesi”, Hafıza İzmir markasının üçüncü bileşeni olarak 2024 yılında devreye alınacaktır. Ajansımızın mavi büyüme bağlamında yaptığı çalışmaları tarihsel coğrafya arka planı ile birlikte değerlendirdiğimizde, limanın İzmir tarihinde belirleyici bir role sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. Yine limana bağlı olarak ticareti ve ticaretin sonucu olarak çok farklı kültürlerle mensup insanların bir araya gelmesi yaratıcı düşünceleri, limanla birlikte tarihsel olarak İzmir’in kent kimliğinin kurucu unsurları haline getirmiştir. Kentin kimliğini şekillendiren bu üç unsur, tarihsel süreklilik içerisinde kentin gelişiminde önemini korumaya

devam etmekte hatta İzmir’in rekabet gücünü artırması için yoğunlaşması gereken mukayeseli üstünlük alanları olarak belirlemektedir.

“Kent Kimliği Dijital Arşiv Projesi” ile de Ajansımızın güncel çalışmalarında öne çıkan liman, lojistik, ticaret, girişimcilik ve yaratıcılık konu başlıklarının nasıl bir tarihsel süreklilik içerisinde kent hafızasında yeri olduğuna ve bu bağlamda yürütülecek çeşitli çalışmalarla hafızayı günümüze taşımak suretiyle geçmiş ile gelecek arasındaki sürekliliğe dikkat çekmeyi hedefliyoruz. Böylece, bölgeye ilişkin her bir yeni proje için tarihsel süreklilik ile ilişki içerisinde sağlam bir köken inşa edilmiş hem de yeni nesil kent kültürü çalışmaları açısından kalkınma ve kültür kavramları arasındaki ilişkiye dair yeni bir bakış açısı ortaya konmuş olacaktır.

Yukarıda izah edilen yaklaşım doğrultusunda liman, ticaret ve yaratıcılık eksenleri temelinde kavranan kent kimliğini kişiler, kurumlar ve mekânlar bazında somutlaştırmaya yönelik çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda, bahse konu eksenlerde öne çıkan kişilere ait arşiv değeri taşıyan belgelerin tasnif edilmesi, dijital ortama aktarılması, bu kişilerden hayatta olanlarla sözlü tarih çalışmaları yapılması, süreç içerisinde elde edilecek malzemenin niteliğine bağlı olarak tematik çalışmaların hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

4.4.3. Ajans Destekleri

Ajans tarafından geçmiş yıllarda ilan edilen ve uygulaması halen devam eden mali destek programlarından mevcut SOP’lar ile doğrudan ilişkili olmayanlara bu başlık altında yer verilmiş ve bu şekilde bütçelendirilmiştir.

Mali Destek Programı Yürütme Faaliyetleri: Proje teklif çağrıları ya da diğer destekler ile ilgili olarak başvuru rehberleri ve tanıtım dokümanları hazırlanacak ve basım işlemleri yapılacak, teklif çağrıları ilan edilecek, proje tekliflerinin hazırlanması ve sunulması konularında bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Teklif çağrılıyla ilgili olarak projelerin teknik ve mali nitelik açısından değerlendirilmesinde görev alacak bağımsız değerlendiricilerin seçimi ve eğitilmelerine ilişkin faaliyetler yürütülecektir. Bağımsız değerlendiriciler tarafından gerçekleştirilen değerlendirmeler üstünde gerekli kontrolleri yapmak, görüş oluşturmak, bunları raporlamak ve mali destek için uygun görülen proje listesini önermek amacıyla program bazında değerlendirme komiteleri oluşturulacaktır. Projeler kapsamında ön izleme ziyaretleri gerçekleştirilecektir. Gerektiği durumlarda program ve projelerle ilgili organizasyonlar düzenlenecek veya mevcut etkinliklere katılım sağlanacaktır.

2023 Yılı Teknik Destek Programı: AB Yeşil Mutabakatı ve Sınırdaki Karbon Düzenlemesi mekanizmasına uyum sağlama süreçlerine Ajans eliyle danışmanlık desteği sağlamak, mavi büyüme sektörlerinin geliştirilmesi ve yerel yönetimlerin planlama çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla 2023 yılında uygulamasına başlanılan programın 2024 yılının ilk yarısı itibarıyla tamamlanması öngörülmektedir.

2024 Yılı Teknik Destek Programları: 2024 yılında Mavi Büyüme ve Girişimcilik temalı iki teknik destek programı yürütülecektir.

Mavi Büyüme Teknik Destek Programı: Denizlerin sürdürülebilir şekilde yönetimini sağlamayı ve denizlerin sunduğu ekonomik potansiyeli harekete geçirmeyi içeren mavi büyüme yaklaşımı doğrultusundaki ilerlemeler, yerel aktörlerde bilgi ve kapasite artışı ile mümkün olabilecek ve güçlü hale gelebilecektir. Ajansın mavi büyüme perspektifi ile oluşturduğu stratejilerin ve bölge planlarının hayata geçirilmesi ve ilgili bağlantıların kurulabilmesi için İzmir'deki kurum ve kuruluşların kapasitelerinin geliştirilmesine gerek duyulmaktadır. Bu gereksinim çerçevesinde mavi büyüme yaklaşımının kentteki etkinliğini artırmak için teknik destek uygulaması hayata geçirilecektir. Teknik desteğin mavi büyüme yaklaşımı içinde ekonomik faaliyetlerin güçlendirilmesi, çevre ve ekosistem hizmetlerinin geliştirilmesi ve sürdürülebilir mavi ekonominin gelişimi açısından gerekli duyulan çalışmalara odaklanması planlanmaktadır. Bu kapsamda kıyıların ve kıyı ile ilişkili stratejik öneme sahip alanların planlanması, bu alanlarda dirençliliğin geliştirilmesi, deniz taşımacılığı ve liman hizmetlerinin yeşil ve dijital dönüşümü, gemi geri dönüşüm sektörünün özellikle iş güvenliği ve işçi sağlığını önceleyen biçimde sürdürülebilirliğinin sağlanması, su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilirliğinin artırılması, suya erişimi güçlendirecek entegre tuzdan arındırma (desalinasyon) uygulamalarının ve mavi ekonominin kritik mesleki dallarında işgücü becerilerinin güçlendirilmesi gibi alanlarda uzmanlık ve kapasitenin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Girişimcilik Teknik Destek Programı: Ajans tarafından 2023 yılında hazırlanan "İzmir Teknoloji Girişimciliği Ekosistem Analizi" çalışmasının sonuçları doğrultusunda geliştirilmesi önerilen teknoloji girişimciliği alanında faaliyet gösteren girişimcilerin karşılaştıkları darboğazları aşmasını sağlayacak yenilikçi bir teknik destek programı tasarlanacaktır. Program sayesinde girişimcilerin teknik danışmanlık ve mühendislik hizmetleri başta olmak üzere patent alımı, prototip geliştirme ve tip onay belgelerinin alınmasıyla ilgili hizmetlere erişimleri sağlanacaktır. Tasarlanacak program

ile teknoloji girişimcileri vasıtasıyla ülkemizde ihtiyaç duyulan teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

İlçe De Tarım Olsun: Projeyle; öncelikle şiddet mağduru kadınlar ve dezavantajlı konumdaki gençler olmak üzere roman vatandaşların mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine, gelir düzeyinin artırılmasına, yaşam kalitelerinin yükseltilmesine, sosyal ve ekonomik yaşama aktif biçimde katılımlarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Projenin uygulanmasıyla; Roman vatandaşların özel bilgi ve beceri kazandırılarak tarımsal üretimde yer almaları sağlanması suretiyle, atıl durumda olan tarımsal arazinin değerlendirilerek kanatlı hayvan yetiştiriciliğine uygun hale getirilmesi, çiçek satışında standardizasyonun sağlanarak çiçek satışlarında artış sağlanması yoluyla Roman vatandaşlar için gelir kaynakları güçlendirilecektir.

Büyük Düşün Gerçekleşsin: Proje, Bayraklı, Karabağlar ve Konak ilçelerinde uygulanmaktadır. Bu ilçeler, proje öncesi yapılan saha çalışmalarında hem göç hem de sosyo-ekonomik dengesizliğin olduğu, genç işsizliğin yüksek olduğu ilçeler olarak belirlenmiştir. İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması SEGE-2017'de Bayraklı ve Karabağlar ilçeleri ikinci kademe gelişmiş ilçeler arasında yer almaktadır. Sosyo-ekonomik gelişmişlikleriyle doğru orantılı olarak, net göç hızının genelde pozitif olduğu ve toplamda diğer yerleşimlerden göç aldıkları görülmektedir. Yapılan saha çalışmaları sonucunda, 18-35 yaş arası nüfusun yoğunlukta olduğu ve bu nüfusun demografik yapısı ve eğitim geçmişine bakıldığında, mesleki tanınırlıklarının olmadığı görülmüştür. İhtiyaç duyulan nitelikli insan kaynağını karşılayacak tedbirlerin alınması konusunda projenin katkı sağlaması hedeflenmektedir. Bayraklı, Karabağlar ve Konak ilçelerinde ikamet eden, 18-35 yaş arasında, sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı, iş güvenliği ile ilgili talimatlara uymaları açısından en az ilkökul mezunu olan ve işe ihtiyacı olan vatandaşlar projenin hedef kitlesidir. Proje kapsamında, bu ilçelerden proje seçim komisyonu tarafından belirlenecek bireyler mesleki eğitim alarak sertifikalandırılacak ve sonrasında işe yerleşmeleri % 50 oranında sağlanacaktır. Bu bağlamda mesleki eğitim için projede belirlenen alanlar; kaynakçılık, CNC operatörlüğü ve metal işleme teknolojileri olup üç ilçede uygulama gerçekleştirilerek yaygın etki yaratılması hedeflenmiştir. Açılacak sertifikalı mesleki eğitim kurslarına her ilçeden 100'er kişi katılacaktır.

Kemalpaşa Nazarköy'ün İyileştirilmesi ve El Emeği

Boncuk İşçiliğinin Desteklenmesi: Gerçekleştirilecek proje ile cam sanatının ülkemizde en eski uygulamalarından biri olan nazar boncuğunu geleneksel yöntemlerle üretmeye devam ederek kültürel mirasın korunmasına katkı sağlayan İzmir Kemalpaşa'ya bağlı Nazarköy'de gençler ve kadınlar öncelikli olarak üzere istihdamı artırıcı faaliyetlerde bulunmak ve yenilikçi uygulamalarla bölgeyi cazibe merkezi haline getirerek ülke ekonomisine katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Proje ile Türkiye'nin dünyada, İzmir'in ise ülkemizde tanıtıcı simgelerinden biri olan nazar boncuğunu korumak ve yaşatmak, geleneksel üretimin devam ettiği ocaklarda yaşatılmasına ve yeni ocakların açılmasına katkıda bulunarak geleneksel üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeyi cazibe merkezi haline getirerek cam boncuk sanatında istihdam odaklı gelişmeyi sağlamak projenin temel hedefleridir. Proje ile Kemalpaşa Kaymakamlığı tarafından Nazarköy'de altyapı yatırımları gerçekleştirilecek, geleneksel ocakların geliştirilmesi sağlanacak, çeşitli tanıtım etkinlikleri ile bölgenin bilinirliği artırılabilecektir.

4.4.4. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik

Kapasitesinin Geliştirilmesi: Avrupa Birliği'nin Türkiye'deki Mülteciler İçin Yardım Programı (FRIT II) kapsamında finanse edilen ve Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün faydalanıcısı olduğu "Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi" (ENHANCER) Projesi, 2020 yılı Ocak ayı itibarıyla Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) uygulayıcılığında başlamış olup projenin 2024 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Projenin amacı, Türkiye'de geçici koruma altındaki Suriyeli mültecilerin girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesi ve geçim kaynaklarının iyileştirilmesi yoluyla sosyo-ekonomik entegrasyonlarına katkı sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, İzmir dahil 11 ilde geçici koruma altındaki Suriyeli mülteciler ile ülkemiz vatandaşlarının girişimcilik faaliyetlerinin artırılması, yerel girişimcilik ekosistemlerinin geliştirilmesi, merkezi ve yerel düzeyde politika, uygulama ve koordinasyonun güçlendirilmesine katkıda bulunulması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

4.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamındaki faaliyetlerden hem mali destek uygulamalarının hem de diğer başlıklar altında yer alan bileşenlerin 2026 yılı içerisinde tamamlanması beklenmektedir.

SOP Zaman Planlama Tablosu				
İKY Kodu	Bileşen Adı	Süre	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)
1	İzmir Mekânsal Özelliklerinin Tespiti Çalışması	36 ay	2024/1	2026/4
2	İzmir Bölge Planı İzleme Çalışmaları	36 ay	2024/1	2026/4
3	Ajansın Yurt Dışı İlişkiler Ağının Geliştirilmesi	36 ay	2024/1	2026/4
4	Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Teması Kapsamında Yapılacak Faaliyetler	12 ay	2024/1	2024/4
5	Kültür Çalışmaları	12 ay	2024/1	2024/4
6	Mali Destek Programı Yürütme Faaliyetleri	36 ay	2024/1	2026/4
7	2023 Yılı Teknik Destek Programı	12 ay	2023/4	2024/4
8	2024 Yılı Teknik Destek Programları	36 ay	2024/1	2025/4
9	İlle De Tarım Olsun	36 ay	2021/3	2024/3
10	Büyük Düşün Gerçekleşsin	24 ay	2022/4	2024/4
11	Kemalpaşa Nazarköy'ün İyileştirilmesi ve El Emeği Boncuk İşçiliğinin Desteklenmesi	18 ay	2023/3	2024/4
12	Sürdürülebilir Sosyoekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi	48 ay	2020/1	2024/1

4.6. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Bu faaliyetler kapsamında gerekli olan koordinasyon, faaliyetten sorumlu birim tarafından gerçekleştirilecektir. Bu faaliyet kapsamında yürütülecek alt programların ve güdümlü projelerin izlenmesinden ve değerlendirilmesinden Proje Uygulama ve İzleme Birimi sorumlu olacaktır.

4.7. İzleme ve Değerlendirme

Mali destek programları kapsamında projelerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için PUİB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir. Bu proje ve faaliyetlerden elde edilen sonuçlar ilgili birimler ile paylaşılmakta ve yeni programların kurgulanmasında kullanılmaktadır.

Mali destek programları dışında kalan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ilgili birim sorumluluğunda olup, Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının değerlendirilmesi ilgili birimler tarafından gerçekleştirilecektir.

Bölge planlarının hayata geçirilmesi için yıllık programlar yerine daha odaklı ve 3 yıllık programlar hazırlanması, Ajansların bölgeleri açısından önemli konulara ve güçlü oldukları alanlara faaliyet ve kaynaklarını yoğunlaştırmasını ve bu sayede etkililiklerini artırmasını sağlamıştır.

Önceki SOP döneminde yürütülen çalışmalar, edinilen deneyimler, hazırlanan bölgesel analiz ve stratejiler, katılımcı süreçlerden elde edilen görüş ve değerlendirmeler, ajansın sahip olduğu kurumsal potansiyel ve mevzuatla belirlenen yetki ve sorumluluklar değerlendirildiğinde; 2024-2026 SOP uygulama döneminde mevcut SOP'ların devamına karar verilmiştir. 2021-2023 dönemi SOP başlıklarının bölge için öncelikli müdahale alanı olmaya devam etmesinden hareketle, 2024-2026 dönemi için yeni SOP başlığı önerisinde bulunulmamış, mevcut SOP'ların amaç ve faaliyetlerinde revizyona gidilmek suretiyle devamına karar verilmiştir.

Yeni dönemde de Ajans hem kendi kurumsal kapasitesini artıracak hem de bölgede gerekli kapasiteyi oluşturarak iş birliği ve koordinasyonu sağlamayı sürdürecektir. Ayrıca, SOP'ların uygulama süreci sonunda istenilen sonuç ve çıktılara ulaşabilmesi adına gerekli tedbirleri alacak, diğer kalkınma fırsatlarını da en iyi şekilde değerlendirmek suretiyle bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına en yüksek katkıyı sağlayacaktır.

2024 Yılı Çalışma Programı, detaylı bir şekilde kurgulanmış olup programda yer alan faaliyetlerin mevcut beşeri, teknik ve finansal kapasitesiyle başarılı bir şekilde uygulanabileceği değerlendirilmektedir. SOP'lar ile hedeflenen faydaların elde edilmesi için yereldeki kurum ve kuruluşlarca planlanan ilgili projelerin gerçekleştirilmesi de önem taşımaktadır.

Öngörülen risklerin bertaraf edilmesi için yapılacak çalışmalar da SOP'lar ile belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesi için önem taşımaktadır.

İZMİR KALKINMA AJANSI

Megapol Çarşı Kule, Halkapınar Mahallesi,
1203/11. Sk. No: 5-7, Kat: 19, 35170 Konak/İzmir

T. +90 232 489 81 81 F. +90 232 489 85 05

www.izka.org.tr